Delicatețe

DAVID FOENKINOS

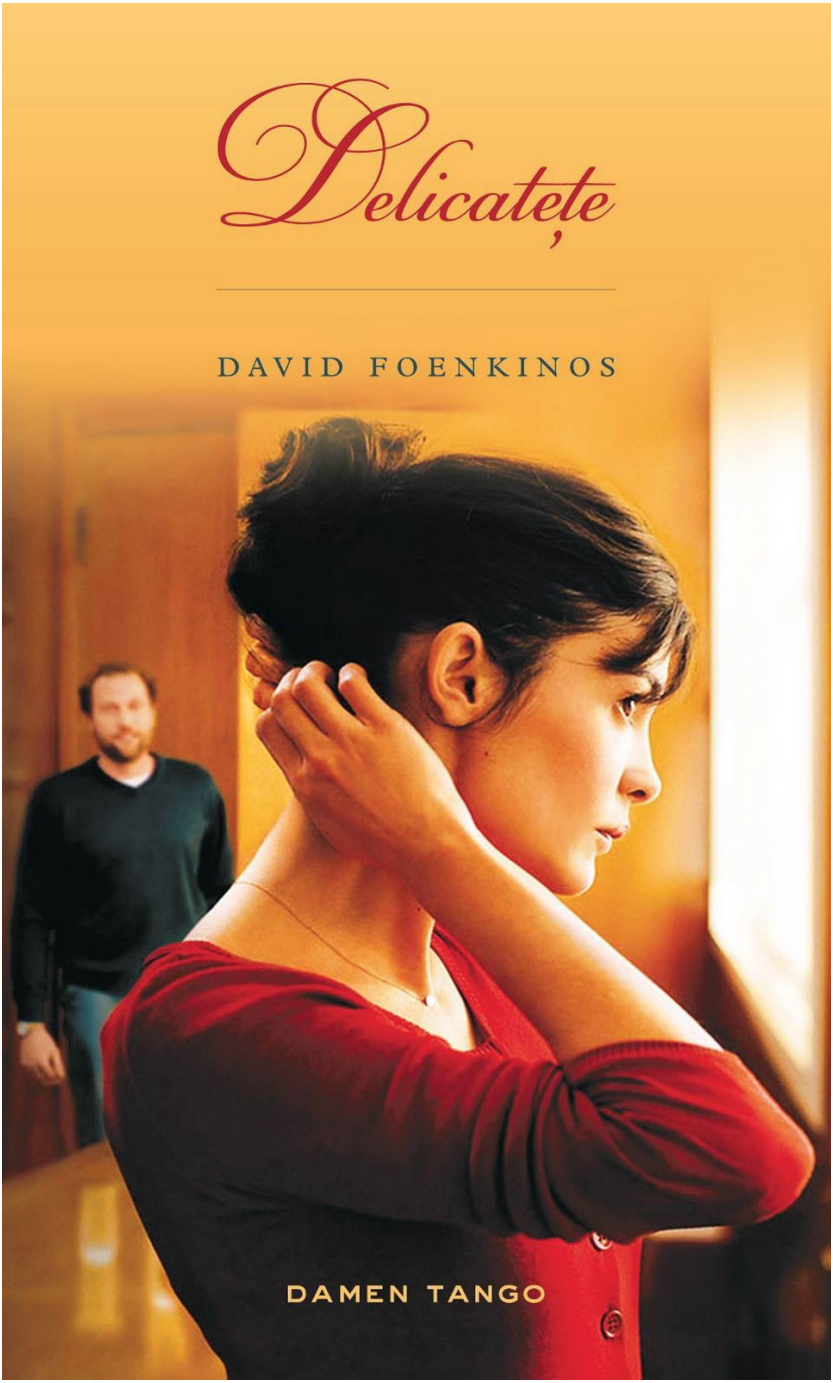

DAMEN TANGO

romane cu dragoste

DAVID FOENKINOS s-a născut pe 28 octombrie 1974 la Paris. A studiat literatura la Sorbona. Pasionat de jazz, a fost o vreme profesor de chitară. Romanul său de debut, intitulat *Inversion de l'idiotie: de l'influence de deux Polonais,* a fost publicat în 2001 la Editura Gallimard şi a câştigat Premiul François Mauriac. Au urmat apoi alte romane, tipărite la edituri prestigioase, recompensate cu numeroase premii şi traduse în treizeci şi cinci de limbi. Printre ele, *Le potentiel érotique de ma femme* (2004), *En cas de bonheur* (2005), *Nos séparations* (2010), *Le petit garçon qui disait toujours non* (2011), *Je vais mieux* (2013). Potrivit statisticilor, cărţile sale se bucură de un real succes de vânzări în Franţa.

Împreună cu fratele său Stéphane, David Foekinos a realizat adaptarea cinematografică a romanului său *La délicatesse*, în care rolurile principale le revin actorilor Audrey Tautou şi François Damiens.

DAVID FOENKINOS

traducere din limba franceză
SIMONA BRÂNZARU

NEMIRA

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
FOENKINOS, DAVID
Delicateţe / David Foenkinos; trad.: Simona Brânzaru – București: Nemira Publishing House, 2013
ISBN print: 978-606-579-476-4
ISBN epub: 978-606-579-998-1
ISBN mobi: 978-606-579-999-8
I. Brânzaru, Simona (trad.)
821.133.1-31=135.1
David Foenkinos
LA DÉLICATESSE
© Éditions Gallimard, 2009
© Nemira 2013
Coperta: Ana NICOLAU, Alexandru CSUKOR
Redactor: Oana IONAŞCU
Tehnoredactor: Alexandru CSUKOR
Tehnoredactor ebooks: Mihai Eftimesuc
Orice reproducere, totală sau parţială, a acestei lucrări, fără acordul scris al editorului, este strict interzisă și se pedepsește conform Legii dreptului de autor.

Cuprins

Despre autor
Delicateţe
Note

„Nu aş putea să mă reconciliez cu lucrurile, fiecare clipă trebuie să se smulgă timpului pentru a-mi da un sărut.”

E. M. CIORAN

1

Nathalie era mai degrabă discretă (un soi de frumuseţe elveţiană). Traversase adolescenţa fără probleme, respectând trecerile de pietoni. La douăzeci de ani, îşi imagina viitorul ca pe o promisiune. Îi plăcea să râdă şi să citească. Două ocupaţii rareori simultane fiindcă prefera poveştile triste. Domeniul literar nefiind suficient de concret pentru gustul ei, se hotărâse să facă studii de economie. Îndărătul aerului ei visător nesiguranţa era rar întâlnită. Rămânea ore în şir urmărind cu un zâmbet straniu pe faţă curbele PIB-ului din Estonia. În momentul în care se anunţa viaţa adultă, i se întâmpla uneori să se gândească la copilărie. Clipe fericite adunate în câteva episoade, mereu aceleaşi. Alerga pe o plajă, urca într-un avion, dormea în braţele tatălui său. Dar nu resimţea nicio nostalgie, niciodată. Ceea ce era o excepţie pentru cineva cu prenumele de Nathalie. 1

2

Majoritatea cuplurilor adoră să îşi povestească întâmplări, să creadă că întâlnirea lor are un caracter excepţional, iar aceste nenumărate legături care se creează în banalitatea cea mai evidentă sunt deseori îmbogăţite cu detalii oferind totuşi un mic extaz. La urma urmei, exegeza este căutată pretutindeni.

Nathalie şi François s-au întâlnit pe stradă. Pentru un bărbat este în permanenţă o chestiune delicată atunci când abordează o femeie. „Îşi petrece timpul făcând aşa ceva?” se întreabă ea inevitabil. Bărbaţii spun deseori că este pentru prima dată. Ascultându-le, ei simt cum îi cuprinde un har neaşteptat care le permite să treacă peste timiditatea care îi însoţeşte dintotdeauna. În mod automat femeile răspund că nu au timp. Nathalie nu s-a derogat de la această regulă. E stupid: nu avea mare lucru de făcut şi îi plăcea ideea să fie acostată astfel. Nimeni nu încerca niciodată. Am un aer prea posomorât sau prea lenevos? se întrebase ea de multe ori. Una din prietenele sale îi spusese: nu te opreşte nimeni pe stradă fiindcă ai o alură de femeie urmărită de timpul care trece.

Când un bărbat se îndreaptă către o necunoscută, o face pentru a-i spune lucruri drăguţe. Există oare acest tip de kamikaze masculin care ar opri o femeie ca să-i trântească: „Cum de purtaţi asemenea pantofi? Degetele dumneavoastră de la picioare sunt într-un gulag. Este o ruşine, sunteţi un Stalin al picioarelor dumneavoastră”. Cine ar putea rosti aşa ceva? François cu siguranţă că nu, aflat, în mod înţelept, de partea complimentelor. A încercat să definească lucrul cel mai greu de definit din câte există: tulburarea. De ce o oprise tocmai pe ea? Era, mai ales, vorba de felul în care mergea. Simţise ceva nou, aproape copilăresc, un fel de

rapsodie a rotulelor. Răspândea un firesc emoţionant, o graţie a mişcărilor şi s-a gândit: este exact genul de femeie cu care aş vrea să plec la Geneva în weekend. Atunci şi-a luat inima în dinţi – ar fi vrut să aibă cinci rânduri de dinţi în acel moment. Mai ales că pentru el era chiar prima dată când aborda o femeie pe stradă. Pe acest trotuar, aici şi acum, se întâlneau. O intrare în subiect absolut clasică şi care determină adeseori începutul unor lucruri care, pe urmă, sunt mai puţin clasice.

Bâlbâise primele cuvinte, iar apoi, dintr-odată, totul a venit de la sine. Vorbele sale fuseseră propulsate de această energie puţintel patetică, dar atât de înduioşătoare a disperării. Tocmai aceasta este magia paradoxurilor noastre: situaţia era atât de dezagreabilă încât o depăşea cu eleganţă. După treizeci de secunde a reuşit să o facă să zâmbească. Era o breşă în anonimat. A acceptat să bea o cafea, iar el a înţeles că ea nu se grăbea deloc. I se părea atât de emoţionant să petreacă astfel puţin timp împreună cu femeia care abia îi intrase în câmpul vizual. Totdeauna îi plăcuse să privească femeile care trec pe stradă. Îşi amintea chiar că fusese un adolescent oarecum romantic, în stare să urmărească fetele de familie bună până la uşa apartamentului unde locuiau. În metrou i se întâmpla să schimbe vagonul ca să fie mai aproape de una dintre pasagerele pe care le reperase de departe. Supus dictaturii senzualităţii, rămânea totuşi un bărbat romantic, gândind că

lumea femeilor ar putea fi redusă la o femeie.

A întrebat-o ce vrea să bea. Alegerea ei va fi hotărâtoare. Dacă va comanda o ceaşcă de cafea decofeinizată, mă ridic de la masă şi plec. Nu ai dreptul să bei o ceaşcă de cafea decofeinizată la genul acesta de întâlniri. Este cea mai puţin convivială băutură din câte există. Nici ceaiul nu este mai bun. Abia ne-am întâlnit şi ne instalăm deja într-un cocon moale. Simţi că ne vom petrece după-amiezile de duminică uitându-ne la televizor. Sau, mai rău, la socri. Da, fără îndoială, ceaiul creează o atmosferă de familie la locul ei. Dar ce va comanda? Alcool? Nu, nu este potrivit la ora aceasta. O femeie care, aşa, pe nepusă masă, începe să bea te-ar înfricoşa. Nici măcar un pahar de vin roşu nu ar fi indicat. François continua să aştepte ca ea să aleagă ce anume va bea şi îşi continua astfel analiza lichidă a primei impresii feminine. Ce mai rămânea? Coca-Cola sau orice altă băutură carbogazoasă… nu, nu se poate, nu avea nimic feminin. Măcar să ceară un pai dacă tot comanda aşa ceva. În cele din urmă şi-a spus că un suc ar fi în regulă. Da, un suc e simpatic. Convivial şi deloc agresiv. Ar arăta că fata este blândă şi echilibrată. Dar ce fel de suc? Mai bine te fereşti de cele clasice: de evitat sucul de mere sau de portocale. Trebuie să fii puţintel original fără să fii excentric. Sucul de papaya sau de guava, te ia cu fiori. Nu, cel mai bine ar fi să aleagă ceva între ele, bunăoară sucul de caise. Asta e. Sucul de caise este perfect. Dacă alege

sucul de caise, o iau de nevastă, a gândit François. Chiar în momentul acela, Nathalie a ridicat privirea din meniu ca şi cum şi-ar fi revenit după un lung răstimp de reflecţie. Aceeaşi reflecţie pe care o făcuse şi necunoscutul din faţa ei.

— Am să iau…

— …?

— Un suc de caise, cred.

A privit-o ca pe o efracţie a realităţii.

Dacă acceptase să ia loc lângă acest necunoscut era fiindcă fusese impresionată de farmecul lui. Îi plăcuse imediat amestecul de stângăcie şi evidenţă, o atitudine situată undeva între Pierre Richard şi Marlon Brando. Fizic, mai exista ceva ce admira la bărbaţi: un uşor strabism. Foarte uşor, dar vizibil totuşi. Da, era uimitor să descopere acest detaliu la el. Şi pe urmă, îl chema François. Totdeauna îi plăcuse acest prenume. Elegant şi calm, asemenea ideii pe care şi-o făcea despre anii ’50. Acum vorbea din ce în ce mai dezinvolt. Între ei nu se insinua nicio pauză, nicio jenă, nicio tensiune. În zece minute, scena iniţială a abordării pe stradă fusese uitată. Aveau impresia că se cunoscuseră deja, că se vedeau pentru că îşi dăduseră întâlnire. Totul era de o simplitate deconcertantă, de o simplitate care deconcerta toate întâlnirile anterioare, când trebuie să vorbeşti, să încerci să fii amuzant, să faci eforturi să pari o persoană agreabilă. Evidenţa lor devenea aproape rizibilă. Nathalie îl privea pe acest bărbat care nu mai era un

necunoscut, ale cărui particule de anonimat se ştergeau rând pe rând sub ochii ei. Încerca să îşi amintească încotro se îndrepta în momentul în care îl întâlnise. Ceva imprecis. Ea nu era genul care să se plimbe fără scop. Nu voia oare să meargă pe urmele lui Cortázar pe care tocmai îl citea? Literatura era acolo, acum, între ei. Da, asta era, citise *Şotronul* şi îi plăcuseră în mod deosebit scenele în care eroii încearcă să se întâlnească pe stradă, atunci când străbat *itinerarii născute din fraza unui vagabond*. Seara, ei refac parcursul pe o hartă ca să vadă în ce moment s-ar fi putut întâlni, în ce moment abia dacă s-au atins din întâmplare. Iată încotro se îndrepta: spre un roman.

3

Cele trei cărţi preferate ale lui Nathalie

Frumoasa Domnului de Albert Cohen

Amantul de Marguerite Duras

Despărţirea de Dan Franck

4

François lucra în finanţe. Era de ajuns să petreci cinci minute în compania lui ca să ţi se pară la fel de inoportun ca şi vocaţia comercială a lui Nathalie. Poate că există o dictatură a

concretului care tulbură în permanenţă vocaţiile. Acestea fiind spuse, e greu de imaginat ce altceva ar fi putut face. Deşi, în momentul în care a întâlnit-o pe Nathalie, părea timid, era un bărbat debordând de idei şi de energie. Pasionat, ar fi putut să aibă oricare altă meserie, inclusiv cea de vânzător de cravate. Era un bărbat pe care ţi-l puteai imagina foarte bine cu o valiză în braţe, strângând mâini cu speranţa că va putea strânge gâturi. Avea farmecul enervant al oamenilor care pot să vândă orice. Cu el, ai merge vara la schi şi ai înota în lacurile islandeze iarna. Genul acela de bărbat care abordează o singură dată o femeie pe stradă şi nimereşte peste cea potrivită lui. Totul părea că îi reuşeşte. Atunci, de ce nu finanţele. Se număra printre acei ucenici operatori ai pieţelor financiare care jonglează cu milioanele în amintirea, încă recentă, a partidelor de Monopoly. Dar, de îndată ce părăsea banca, era alt om. CAC 40 2 rămânea în turnul lui. Meseria nu-l împiedicase să-şi trăiască pasiunile. Mai mult ca orice îi plăcea să facă puzzle-uri. Ceea ce ar putea să pară straniu însă nimic nu îi domolea nerăbdarea interioară decât să îşi petreacă anumite zile de sâmbătă asamblând mii de bucăţele de carton. Lui Nathalie îi plăcea să-şi observe logodnicul stând ghemuit în salon. Un spectacol tăcut. Deodată el striga: „Hai, vino, mergem în oraş!” Iată ultimul lucru pe care mai trebuie să-l precizăm. Nu era amator de tranziţii. Îi plăceau chestiunile tranşante, trecerile de la tăcere la entuziasm.

Cu François timpul zbura cu o viteză demenţială. Am putea crede că avea darul de a sări peste zile, de a crea săptămâni baroce fără ziua de joi. Abia se întâlniseră că şi sărbătoreau doi ani de când sunt împreună. Doi ani fără cel mai mic nor. Erau priviţi ca nişte campioni. Ei erau tricoul galben al iubirii. Nathalie îşi continua strălucit studiile şi, în acelaşi timp, încerca să-i îndulcească viaţa de zi de zi a lui François. Faptul de a fi ales un bărbat un pic mai în vârstă decât ea, care avea deja o situaţie profesională, i-a permis să părăsească domiciliul familial. Dar cum nu dorea să trăiască pe spezele lui, hotărâse să lucreze ca plasatoare într-un teatru. Era fericită că această slujbă contrabalansa ambianţa cam austeră a universităţii. De îndată ce spectatorii îşi ocupau locurile, se aşeza şi ea undeva, în capătul sălii. Privea spectacolul pe care îl cunoştea pe dinafară. Mişcându-şi buzele în acelaşi ritm cu actriţele, saluta publicul în momentul în care se aplauda. Înainte să vândă programul spectacolului.

Se amuza, cunoscând perfect piesele de teatru, să-şi umple viaţa de zi de zi cu dialoguri, să străbată salonul miorlăind că pisicul era mort. În ultimele seri era vorba de *Lorenzaccio* de Musset, pe care ea îl juca, lansând ici-acolo replici dezordonate, într-o perfectă incoerenţă. „Vino pe aici, maghiarul are dreptate”. Sau: „Cine este acolo în noroi? Cine se târăşte de-a lungul zidurilor palatului meu scoţând aceste strigăte

înfricoşătoare?” Asta auzea François în acea zi în care încerca să se concentreze:

— Poţi să faci mai puţin zgomot? a întrebat el.

— Bine.

— Lucrez la un puzzle foarte important.

Atunci Nathalie a devenit discretă, respectând strădania logodnicului ei. Acest puzzle părea diferit de celelalte. Nu existau motive, nici castele, nici personaje. Doar un fond alb pe care se distingeau bucle roşii. Bucle care se dovedeau a fi litere. Era un mesaj în formă de puzzle. Nathalie a lăsat cartea pe care tocmai o deschisese pentru a observa cum se formează imaginea. Din când în când, François îşi întorcea capul spre ea. Spectacolul dezvăluirii progresive spre deznodământ. Mai rămâneau doar câteva bucăţi de carton şi Nathalie putea deja să ghicească mesajul acestui puzzle, un mesaj construit minuţios cu ajutorul a sute de bucăţele de carton. Da, acum putea citi ceea ce era scris: „Vrei să fii soţia mea?”

5

Podiumul campionatului mondial de puzzle care s-a desfăşurat la Minsk din 27 octombrie până pe 1 noiembrie 2008

1. Urlich Voigt – Germania: 1464 de puncte

2. Mehmet Murat Sevim – Turcia: 1266 de puncte

3. Roger Barkan – SUA: 1241 de puncte

6

Ca să nu stingherească prin nimic acest frumos mecanism, sărbătoarea a fost foarte reuşită. O sărbătoare simplă şi liniştită, nici extravagantă, nici sobră. Fusese prevăzută câte o sticlă de şampanie pentru fiecare invitat, era practic. Buna dispoziţie era reală. Trebuia să fii festiv la o căsătorie. Mult mai mult decât la o aniversare. Există o ierarhie a obligaţiei bucuriei, iar căsătoria este în vârful acestei piramide. Trebuie să zâmbeşti, să dansezi, iar mai târziu să-i trimiţi la culcare pe cei bătrâni. Să nu uităm să amintim de frumuseţea lui Nathalie care îşi lucrase apariţia, într-o mişcare ascendentă, pregătindu-şi de săptămâni greutatea şi înfăţişarea. Pregătire perfect controlată: era în culmea frumuseţii. Trebuia fixat acest moment unic, asemenea lui Armstrong înfigând steagul american pe Lună. François o privea emoţionat şi, mai mult decât alţii, şi-a întipărit acest moment în memorie. Soţia sa era în faţa lui şi ştia că, în clipa morţii, această imagine îi va apărea dinaintea ochilor. Astfel era o fericire supremă. Atunci ea s-a ridicat, a luat microfonul şi a interpretat un cântec al Beatles-ilor 3. François era nebun după John Lennon. De altfel, se îmbrăcase în alb ca să-l omagieze, aşa încât atunci când mirii dansau albeaţa unuia se pierdea în albeaţa celuilalt.

Din nefericire a început să plouă. Ceea ce i-a împiedicat pe invitaţi să respire sub cerul liber, să contemple stelele la locul lor. În aceste situaţii, oamenii adoră să rostească maxime ridicole, bunăoară: „Căsătorie cu ploaie, căsătorie fericită”. De ce suntem supuşi în permanenţă la acest gen de fraze absurde? Bineînţeles că nu era grav. Ploua şi era doar puţin trist, atâta tot. Seara nu mai avea aceeaşi amploare, amputată de răgazul respiraţiilor de afară. Te sufocai numai văzând ploaia căzând cu o intensitate din ce în ce mai mare. Unii plecau mai devreme decât fusese stabilit. Alţii continuau să danseze, tot la fel ar fi procedat şi dacă ar fi nins. Unii mai ezitau. Era chiar atât de important pentru miri? Când eşti fericit, vine un moment în care eşti singur în mulţime. Da, erau singuri în vârtejul melodiilor şi al valsurilor. Trebuie să te învârţi cât mai multă vreme cu putinţă, spunea el, să te învârţi până nu mai ştii încotro să o apuci. Ea nu se mai gândea la nimic. Viaţa era pentru prima oară trăită în densitatea ei unică şi totalitară: cea a prezentului.

François a luat-o pe Nathalie de talie şi a condus-o afară. Au traversat grădina alergând. Ea i-a spus „eşti nebun”, însă era o nebunie care o făcea nebună de bucurie. Uzi, erau ascunşi acum de copaci. Pe întuneric, sub ploaie, s-au întins pe pământul care devenea nămolos. Albul veşmintelor era doar o amintire. François i-a ridicat rochia soţiei sale, admiţând că era ceea ce

dorea să facă încă de la începutul serii. Ar fi putut să o facă la biserică. O modalitate imediată de a glorifica dublul „da”. Până în acest moment, îşi înfrânase dorinţa. Nathalie a fost surprinsă de intensitatea ei. Deja, de câtva timp, nu se mai gândea la nimic. Îşi urma soţul, încercând să respire corect, încercând să nu se lase dusă de o asemenea devastare. Dorinţa ei o urma pe cea a lui François. Îşi dorea atât de mult să facă dragoste cu ea acum, în prima lor noapte ca soţ şi soţie. Aştepta, aştepta, iar François se unduia, cuprins de o energie, de o poftă nemăsurată de a se lăsa cuprins de plăcere. Doar că, în momentul penetrării, a simţit că paralizează. O angoasă vecină cu frica de o fericire prea intensă, dar nu, era altceva, altceva îl stingherea. Şi îl împiedica să continue. „Ce se întâmplă?”, l-a întrebat ea. Iar el i-a răspuns: „Nimic… nimic… doar că e pentru prima oară când fac dragoste cu o femeie măritată.”

7

Exemple de maxime ridicole pe care oamenii adoră să le repete:

Pierzi una, găseşti zece.

Ca să trăieşti fericit, trăieşte ascuns.

Femeia pe care o faci să râdă se află deja pe jumătate în patul tău.

8

Au plecat în voiaj de nuntă, au făcut poze şi s-au întors. Acum trebuia să înceapă partea reală a vieţii. Nathalie îşi terminase studiile de mai bine de şase luni. Până atunci, folosise alibiul pregătirii nunţii ca să nu îşi caute de lucru. Organizarea unei nunţi e similară cu formarea unui guvern după un război. Şi ce faci cu cei care au colaborat cu ocupantul? Atâta complexitate care justifică timpul folosit să nu faci decât asta. În fine, nu era chiar adevărat, Nathalie ar fi vrut să aibă mai ales timp pentru ea, să citească, să se plimbe, ca şi cum ar fi ştiut că timpul acela va dispărea. Că va fi prinsă în vârtejul vieţii profesionale şi, cu siguranţă, al vieţii sale de soţie.

Sosi vremea să se prezinte la interviuri. După câteva încercări şi-a dat seama că nu va fi prea lesne. Asta era, aşadar, viaţa ei obişnuită? Se gândea că totuşi a obţinut o diplomă recunoscută şi că are experienţa câtorva stagii importante, la care nu se mărginise doar să servească nişte cafele între două fotocopii. Avea un interviu pentru o slujbă într-o întreprindere suedeză. A fost mirată să fie primită chiar de director, şi nu de directorul departamentului de resurse umane. În ceea ce priveşte angajările, voia să controleze totul. A fost versiunea oficială. Adevărul era mult mai pragmatic: trecuse prin biroul DRU şi văzuse fotografia pe CV-ul lui Nathalie. Era o fotografie destul de stranie: nu îţi puteai face o impresie în legătură cu fizicul ei. Desigur, bănuiai că nu era

urâtă, dar mai era ceva care atrăsese privirea directorului. Altceva. Un lucru pe care într-adevăr nu reuşea să-l definească şi care semăna mai mult cu o senzaţie: înţelepciune. Da, asta simţise. Această femeie părea înţeleaptă.

Charles Delamain nu era suedez. Dar era de ajuns să intri în biroul lui ca să te întrebi dacă nu cumva intenţiona să devină, desigur pentru a fi pe placul acţionarilor. Pe o piesă de mobilier de la IKEA, putea fi văzută o farfurie cu câteva chifle din acelea care fac multe firimituri.

— Am urmărit cu mult interes evoluţia dumneavoastră profesională… şi…

— Da?

— Purtaţi verighetă. Sunteţi căsătorită?

— A… da.

A urmat un moment de tăcere. Charles se uitase de mai multe ori pe CV-ul acestei femei şi nu văzuse menţionat că era căsătorită. În clipa în care ea a spus „Da”, a mai aruncat o privire asupra CV-ului. Într-adevăr era căsătorită. Ca şi cum fotografia îi întunecase judecata cu privire la starea civilă a acestei femei. La urma urmei, chiar era atât de important? Trebuia să continue discuţia ca să nu lase să se întrevadă nici măcar cea mai fină urmă de jenă.

— Şi vă gândiţi să aveţi copii? a continuat el.

— Nu pentru moment, a răspuns Nathalie fără să clipească.

Această întrebare putea să pară absolut firească într-un interviu al unei femei care tocmai

se căsătorise. Dar ea simţea ceva diferit, fără să poată cu adevărat să definească acel lucru. Charles tăcea şi o privea. În cele din urmă s-a ridicat şi a luat o chiflă.

— Vreţi un Krisprolls? 4

— Nu, mulţumesc.

— Ar trebui.

— E drăguţ din partea dumneavoastră, dar nu îmi este foame.

— Ar trebui să vă obişnuiţi. Aici nu mâncăm decât aşa ceva.

— Vreţi să spuneţi… că…

— Da.

9

Uneori Nathalie avea impresia că oamenii îi invidiază fericirea. Era ceva nedefinit, neclar, doar un sentiment trecător. Dar îl simţea. Îi parvenea prin intermediul unor discuţii, al unor zâmbete abia schiţate, dar care spun multe, al felului în care era privită. Nimeni nu îşi putea imagina că i se întâmpla să îi fie teamă de această fericire, teamă că această fericire ar putea să conţină ameninţarea nefericirii. Se surprindea corectându-se atunci când îşi spunea: „Sunt fericită”, un fel de superstiţie, de amintire a tuturor acelor momente în care viaţa se înclinase în cele din urmă spre partea cea neplăcută a ei.

Familia şi prietenii prezenţi la căsătorie alcătuiau ceea ce se poate numi *primul cerc al*

presiunii sociale. Presiune care cerea naşterea unui copil. Într-atât erau plictisiţi de propria viaţă ca să se intereseze de viaţa celorlalţi? Aşa se întâmplă mereu. Trăim sub dictatul dorinţelor celorlalţi. Nathalie şi François nu voiau să devină un foileton pentru anturajul lor. Până una-alta, le plăcea ideea de a fi doi, singuri pe lume, în cel mai desăvârşit clişeu al confortului sentimental. De la întâlnirea lor, trăiseră într-un elan al libertăţii absolute. Adorau călătoriile, profitând de cel mai neînsemnat weekend însorit, traversaseră Europa cu o inocenţă romantică. Martori ai iubirii lor ar fi putut să-i vadă la Roma, la Lisabona sau la Berlin. Mai mult ca niciodată, aveau sentimentul că tot răspândindu-se rămân împreună. Aceste călătorii denotau la ei un real simţ al romanescului. Se înnebuneau după serile în care rememorau întâlnirea lor, depănând cu plăcere detaliile, lăudând justeţea hazardului. În ceea ce priveşte mitologia iubirii lor erau ca nişte copii cărora li se spune neîncetat aceeaşi poveste.

Atunci, da, această fericire avea de ce să stârnească teamă.

Viaţa de zi cu zi nu-i rănise. Deşi ei doi lucrau tot mai mult, făceau în aşa fel încât să se întâlnească. Luau un prânz frugal împreună chiar. Prânzul „pe degetul mare al mâinii”, cum îl numea François. Iar lui Nathalie îi plăcea această expresie. Îşi imagina un tablou modern, reprezentând un cuplu pe cale să prânzească pe

degetul cel mare al mâinii, aşa cum fusese dejunul pe iarbă. Iată un tablou pe care Dalí ar fi putut să-l picteze, spunea ea. Uneori există fraze pe care le adorăm, care ni se par sublime în timp ce persoana care le-a rostit nu şi-a dat seama de nimic. Lui François îi plăcea posibilitatea aceasta a unui tablou pe care Dalí l-ar fi putut picta, îi plăcea că soţia lui să poată inventa, şi chiar modifica, istoria picturii. Era o formă de naivitate împinsă la extrem. I-a şoptit că o dorea acum, că dorea să facă dragoste undeva, oriunde. Nu se putea. Nathalie trebuia să plece. Atunci aştepta până seara şi se arunca asupra ei cu dorinţa acumulată în orele petrecute în frustrare. În timp, viaţa lor sexuală nu părea să pălească. Lucru rar: pentru ei mai existau încă, în fiecare zi, urmele primei zile.

Încercau, de asemenea, să întreţină o viaţă socială, să continue să se vadă cu prietenii, să meargă la teatru, să facă vizite-surpriză bunicilor. Încercau să nu devină prizonieri. Să dejoace capcana oboselii. Astfel treceau anii şi totul părea atât de simplu. În timp ce alţii făceau eforturi, Nathalie nu înţelegea sintagma: „Ca să formezi un cuplu, trebuie să munceşti”. În opinia ei, lucrurile erau simple sau nu. E lesne să gândeşti astfel când totul merge bine, când nu există probleme. În fine, apăreau uneori. Dar te poţi întreba dacă nu se certau pur şi simplu pentru plăcerea împăcării. Atunci? Atâta reuşită devenea aproape neliniştitoare. Timpul trecea peste această

uşurinţă, peste această rară abilitate a oamenilor.

10

Viitoare destinaţii la care se gândeau Nathalie şi François

Barcelona

Miami

La Baule

11

E de ajuns să respiri, ca timpul să treacă. Dar Nathalie lucra deja de cinci ani în întreprinderea suedeză. Cinci ani de activitate variată, cinci ani de dus-întors pe culoare şi în ascensor. Destul de aproape de echivalentul unei călătorii Paris-Moscova. Cinci ani şi o mie două sute de cafele de la automat. Dintre care trei sute optzeci în timpul celor patru sute douăzeci de întâlniri cu clienţii. Charles era foarte fericit că o putea număra printre colaboratorii săi cei mai apropiaţi. Deseori o chema în biroul lui doar ca să o felicite. Desigur, proceda astfel mai ales seara. Când toţi ceilalţi plecaseră. Dar nu era grosolan. Simţea multă tandreţe faţă de ea şi aprecia momentele în care erau numai ei doi. Bineînţeles că încerca să creeze un teren propice ambiguităţii. Nici o altă femeie nu s-ar fi înşelat asupra unor asemenea momente,

dar Nathalie trăia în straniul abur al monogamiei. Pardon, al iubirii. Al acelei iubiri care îi transformă în neant pe toţi ceilalţi bărbaţi şi, odată cu aceasta, orice viziune obiectivă a tentativelor de seducţie. Charles era amuzat şi se gândea la François ca la un mit. Poate că această manieră a ei de a nu fi niciodată înclinată să seducă îi apărea, de asemenea, ca o provocare. Inevitabil, i se întâmpla să creeze, într-o zi sau alta, un spaţiu tulbure între ei, fie chiar şi unul minim. Uneori îşi schimba radical atitudinea şi regreta că a angajat-o. Contemplarea zilnică a acestei feminităţi inaccesibile îl epuiza.

Relaţia lui Nathalie cu directorul – pe care unii o considerau privilegiată – stârnea tensiuni. Ea încerca să le atenueze, să nu intre în meschinăriile vieţii de birou. Dacă păstra distanţa faţă de Charles, o făcea şi din acest motiv. Ca să nu cadă în rolul demodat de favorită. Eleganţa ei şi aura cu care se învăluia în relaţia cu angajatorul ei trebuiau, poate, să o determine să fie şi mai exigentă. Asta simţea fără să ştie dacă era justificat. Toată lumea era de acord să-i prezică un viitor remarcabil acestei femei strălucitoare, energice şi muncitoare. De mai multe ori acţionarilor suedezi le-au ajuns la urechi iniţiativele ei excelente. Geloziile pe care le stârnea se materializau prin lovituri urâte. Prin încercări de a o destabiliza. Nu se plângea, nu era genul care să se smiorcăie când se reîntâlnea cu François. Era şi un fel de a spune că măruntul circ al ambiţiilor nu avea prea multă importanţă.

Această aptitudine de a lăsa problemele să lunece peste ea trecea drept putere. Era poate cea mai frumoasă dintre calităţile sale: să nu permită propriilor slăbiciuni să se manifeste.

12

Distanţa între Paris şi Moscova

2478 de kilometri

13

În weekend, cel mai adesea, Nathalie era epuizată. Îi plăcea să citească, întinsă pe canapea, încercând să alterneze paginile şi visele atunci când simţea că moţăiala avea câştig de cauză faţă de ficţiune. Se instala, cu un pled întins pe picioare, aşa, ce să mai adăugăm?, a da, îi plăcea să aibă la îndemână un ceainic plin cu ceai din care bea mai multe ceşti, cu înghiţituri mici, ca şi cum ceaiul ar fi fost un izvor nesecat. În duminica aceea în care s-a întâmplat totul, citea o poveste rusească lungă, un scriitor citit mai puţin decât Tolstoi şi Dostoievski şi care te face să reflectezi la nedreptatea posterităţii. Îi plăcea moliciunea eroului, incapacitatea lui de a acţiona, lipsa energiei de a înfrunta cotidianul. Povestea era tristă. Ca şi ceaiul, izvor nesecat, prefera romanele-fluviu.

François a trecut pe lângă ea. „Ce citeşti?”, a întrebat-o. I-a răspuns că este un autor rus, dar nu

i-a precizat numele, pentru că i s-a părut că întrebarea fusese pusă din politeţe, mecanic. Era duminică. Ei îi plăcea să citească, lui, să alerge. Purta şortul pe care Nathalie îl găsea cam ridicol. Nu avea de unde să ştie că îl vedea pentru ultima oară. François ţopăia peste tot. Aşa era el: voia mereu să-şi facă încălzirea în salon, să respire adânc înainte să plece, ca şi când dorea să lase un mare gol în urma lui. Alergarea lui va fi o reuşită, cu siguranţă. Înainte să plece, s-a aplecat asupra soţiei sale şi i-a spus ceva. Ciudat, dar Nathalie nu îşi amintea acele cuvinte. Ultimul lor dialog s-a volatilizat. Apoi ea a adormit.

Când s-a trezit, i-a fost greu să îşi dea seama cât timp dormise. Zece minute sau o oră? Şi-a mai turnat puţin ceai. Cald încă. Era un indiciu. Părea că nu s-a schimbat nimic. Se afla în aceeaşi situaţie de dinainte să adoarmă. Da, totul era identic. Telefonul a sunat în timpul acestei reveniri la identic. Zgomotul soneriei s-a amestecat cu aburul ceaiului, într-o stranie concordanţă a senzaţiilor. Nathalie a ridicat receptorul. O secundă mai târziu viaţa ei se schimbase. Instinctiv a pus un semn între paginile cărţii şi a ieşit în trombă din casă.

14

Ajunsă în holul spitalului, nu a ştiut ce să spună, ce să facă. A rămas o vreme nemişcată. La recepţie i s-a spus până la urmă unde îşi putea găsi soţul şi l-a descoperit lungit pe pat. Ai spune

că doarme, a gândit ea. Noaptea nu se mişcă niciodată. Şi acolo, în acel moment, era doar o noapte ca oricare alta.

— Ce şanse are? l-a întrebat Nathalie pe medic.

— Minime.

— Ce înseamnă asta? Minime înseamnă că nu are nici o şansă? În acest caz, spuneţi-mi că nu are nici una.

— Nu pot să vă spun, doamnă. Şansa este infimă. Nu se ştie niciodată.

— Ba da, dumneavoastră trebuie să ştiţi! Asta este meseria voastră, să ştiţi!

Răcnise această frază. De mai multe ori. Apoi se oprise. Îl privise fix pe doctor, şi el o privea nemişcat, împietrit. Asistase la nenumărate scene dramatice. Dar, în acest caz simţea, fără să poată explica de ce, un grad superior în ierarhia dramei. Contempla chipul acestei femei răscolite de durere. Incapabilă să plângă, într-atât o uscase durerea. S-a îndreptat spre el, răvăşită şi absentă. Înainte să leşine.

Când şi-a revenit, şi-a văzut părinţii. Şi pe cei ai lui François. Cu o clipă în urmă citea, iar acum iată că nu mai era acasă. Realitatea s-a recompus. A vrut să dea totul înapoi, să ajungă la somn, să deruleze în sens invers ziua de duminică. Nu era posibil, asta îşi repeta mereu, într-o litanie halucinantă. I s-a explicat că este în comă. Că nimic nu era pierdut, dar ea simţea că se isprăvise. Ştia lucrul acesta. Nu avea curajul să

lupte. Şi pentru ce? Ca să-l mai ţină în viaţă încă o săptămână. Şi pe urmă? Nu-l văzuse? Era imobil. Nu îţi mai revii niciodată dintr-o asemenea stare. Rămâi aşa pentru totdeauna.

I s-au dat calmante. Totul, toată lumea din jur se prăbuşise. Şi trebuia să vorbească. Era peste puterile ei.

— Am să rămân lângă el. Să-l veghez:

— Nu foloseşte la nimic. E mai bine să mergi acasă şi să te odihneşti puţin, i-a spus mama ei.

— Nu vreau să mă odihnesc. Trebuie să rămân aici.

Spunând aceste cuvinte, era gata să se prăbuşească. Doctorul a încercat să o convingă să-şi urmeze părinţii. „Dar dacă se trezeşte şi eu nu sunt lângă el?”, a întrebat ea. A urmat o tăcere stânjenitoare. Nimeni nu putea crede că François se va mai trezi. Au încercat, zadarnic, să o liniştească: „Vă vom anunţa imediat, dar acum chiar este mai bine să vă odihniţi puţin”. Nathalie nu a răspuns. Fiecare dintre ei o îmboldea să se întindă pe pat, să urmeze mişcarea orizontală. Atunci a plecat împreună cu părinţii săi. Mama i-a pregătit o supă pe care nu a putut-o înghiţi. A luat două pastile şi s-a prăbuşit pe pat. În camera ei, în camera copilăriei ei. În dimineaţa aceleiaşi zile fusese o femeie, iar acum adormea ca o fetiţă.

15

Fraze pe care François le-ar fi putut rosti înainte să plece să alerge

Te iubesc.

Te ador.

După sport, odihnă.

Ce mâncăm diseară?

Lectură plăcută, iubirea mea.

Abia aştept să te revăd.

Nu am nicio intenţie să mă las zdrobit într-un accident.

Chiar trebuie să luam cina cu Bernard şi Nicole?

Ar trebui totuşi să citesc şi eu câte ceva.

Azi am să-mi lucrez în special gleznele.

Diseară facem un copil.

16

Câteva zile mai târziu, şi-a dat sufletul. Nathalie era pe altă lume, abrutizată de calmante. Nu înceta să se gândească la acel ultim moment

petrecut împreună. Era extrem de absurd. Cum putea fi astfel distrusă atâta fericire? Să se încheie totul cu imaginea unui bărbat ţopăind în salon. Şi, pe urmă, acele ultime cuvinte pe care i le rostise la ureche. Nu şi le va reaminti niciodată. Poate că pur şi simplu i-a suflat în ceafă. În clipa în care plecase, se transformase deja într-o fantomă. O fantomă vie, desigur, dar una care lasă în urma ei tăcere fiindcă moartea se instalase acolo.

În ziua înmormântării nu a lipsit nimeni. Toată lumea s-a regăsit acolo unde François îşi petrecuse copilăria. Ar fi fost fericit să vadă atât de mulţi oameni, a gândit Nathalie. Ba nu, era absurd să îţi treacă prin minte asemenea gânduri. Cum mai poate un mort să se bucure de ceva? E pe cale să se descompună între patru scânduri: cum ar putea să mai fie fericit? Mergând în urma sicriului, înconjurată de cei dragi, lui Nathalie i-a trecut alt gând prin minte: sunt aceiaşi invitaţi ca la nunta noastră. Da, sunt cu toţii aici. Exact aceiaşi. Ne revedem după câţiva ani, iar unii dintre ei sunt îmbrăcaţi la fel. Şi-au scos singurul costum de culoare închisă, care se potriveşte şi fericirii, şi nefericirii. Singura diferenţă: vremea. Azi e frumos, ne-ar putea fi chiar cald. Culmea, pentru luna februarie. Da, soarele strălucea cu putere. Iar Nathalie, privindu-l, aproape că îşi simţea ochii arşi, iar vederea îi era înceţoşată de un halou de lumină rece.

L-au depus în mormânt şi asta a fost tot.

După înmormântare, Nathalie nu-şi dorea decât să fie singură. Nu voia să se întoarcă la părinţii ei. Nu mai voia să simtă priviri pline de milă asupra-i. Voia să fie îngropată şi ea, să se închidă, să trăiască într-un mormânt. Prietenii au însoţit-o acasă. La întoarcere, în maşină, nimeni nu ştia ce să spună. Şoferul a propus să asculte puţină muzică. Dar foarte repede, Nathalie i-a cerut să-o oprească. Nu putea suporta. Fiecare melodie îi amintea de François. Fiecare notă era ecoul unei amintiri, al unei anecdote, al unui surâs. Şi-a dat seama că avea să fie teribil. În şapte ani de viaţă trăită împreună, avusese timp să se risipească pretutindeni, să lase o urmă în toate respiraţiile. Nathalie a înţeles că nimic nu-i va şterge amintirea morţii lui.

Prietenii au ajutat-o cu bagajele. Nu i-a poftit să intre.

— Nu vă propun să rămâneţi, sunt obosită.

— Promiţi să ne chemi dacă ai nevoie de ceva?

— Da.

— Promiţi?

— Da, promit.

I-a îmbrăţişat şi le-a mulţumit. Era o mare uşurare să fie singură. Alţii nu ar fi suportat singurătatea în acel moment. Nathalie visa la ea. Şi totul era acolo. Nimic nu se clintise de la locul lui. Pledul tot pe canapea. Iar ceainicul, pe măsuţa joasă, alături de cartea pe care o începuse. A fost surprinsă mai ales de poziţia semnului de carte.

Volumul era astfel tăiat în două: prima parte fusese citită pe când François trăia. La pagina 312 era mort. Ce trebuia să facă? Mai poţi continua lectura unei cărţi întreruptă de moartea propriului soţ?

17

Nimeni nu-i înţelege pe cei care spun că vor să rămână singuri. Dorinţa de singurătate se transformă automat în pulsiune morbidă. Degeaba încerca Nathalie să-i liniştească, toţi voiau să treacă să o vadă. Ceea ce presupunea că trebuie să vorbească. Avea impresia că urma să ia totul de la zero, inclusiv să înveţe să vorbească. În fond, poate că aveau dreptate să o forţeze să socializeze, să o forţeze să se spele, să se îmbrace, să primească vizite. Prietenii ei se înlocuiau în mod alternativ unii pe ceilalţi, era înspăimântător de clar. Îşi imagina un soi de celulă de criză manageriind drama cu ajutorul unei secretare, cu siguranţă mama ei, notând totul pe un planning uriaş, astfel încât să varieze cu abilitate vizitele familiei şi cele ale prietenilor. Îi auzea pe membrii acestei secte de sprijin discutând între ei, comentându-i cele mai neînsemnate gesturi: „Ei, cum îi merge?”, „Ce face?”, „Ce mănâncă?” I se părea că devenise subit centrul lumii în timp ce, pentru ea, lumea nu mai exista.

Charles s-a numărat printre vizitatorii a căror prezenţă a fost stăruitoare. Trecea pe la ea la două sau trei zile. Era, în opinia lui, şi o modalitate de *a păstra legătura cu mediul*

profesional. Îi vorbea despre cum evoluează dosarele în curs, iar ea îl privea ca pe un nebun. Cu ce o încălzea pe ea că, în acel moment, comerţul exterior chinez trece printr-o criză? Puteau chinezii să-i aducă îndărăt soţul? Nu. Atunci nu îi erau de niciun folos. Charles simţea că nu-l ascultă, dar ştia că, încetul cu încetul, toate acestea nu vor rămâne fără rezultat. Că îi picura asemenea unei perfuzii elemente din realitate. S-a aşezat foarte aproape de ea:

— Poţi să te întorci când vrei. Trebuie să ştii că toţi de la firmă suntem alături de tine.

— Mulţumesc, drăguţ din partea voastră.

— Şi să ştii că poţi conta pe mine.

— Mulţumesc.

— Poţi cu adevărat să contezi pe mine.

Nathalie nu înţelegea de ce, de când îi murise soţul, începuse să o tutuiască. Ce însemna asta? Dar la ce bun să cauţi un sens acestei turnuri? Nu avea putere. Se simţea aici poate o responsabilitate: de a arăta că o parte din viaţa ei nu se clătina. Totuşi, era straniu să o tutuiască. Ba nu, există fraze pe care nu le poţi rosti folosind „dumneavoastră”. Fraze de consolare. Trebuie să ştergi distanţa ca să le poţi rosti, trebuie să te găseşti în intimitate. I se părea că trece să o vadă prea des. Încerca să-i dea de înţeles asta. Dar cei care plâng nu sunt ascultaţi. Era acolo, devenea insistent. Într-o seară, în timp ce vorbea, i-a pus mâna pe genunchi. Nathalie nu a spus nimic, dar găsea că gestul lui trădează o lipsă de delicateţe teribilă. Voia să profite de necazul ei ca să îi ia

locul lui François? Era genul care în maşină stă pe locul mortului? Poate că a vrut pur şi simplu să o facă să înţeleagă că este aici dacă ea avea nevoie de afecţiune. Dacă ar avea nevoie să facă dragoste. Adeseori, proximitatea morţii te împinge spre sexualitate. Dar aici, nu, nu era cazul. I-a respins mâna, iar Charles a simţit că, fără îndoială, mersese prea departe.

— Voi reveni curând la lucru, a spus ea.

Fără să ştie prea bine ce anume însemna lucrul acesta.

18

De ce Roman Polanski a adaptat romanul Tess d'Uberville *de Thomas Hardy*

Nu este chiar o lectură întreruptă de moarte. Dar Sharon Tate, soţia lui Roman Polanski, înainte să moară asasinată cu brutalitate de Charles Manson, îi recomandase acest roman soţului ei, spunându-i că ar fi ideal pentru o adaptare. Filmul, realizat zece ani mai târziu, cu Nastassja Kinski în rolul principal, îi va fi astfel dedicat.

19

Nathalie şi François nu voiseră să aibă un copil imediat. Era un proiect de viitor. De acum înainte acest viitor nu mai exista. Copilul lor rămânea virtual. Ne putem gândi uneori la toţi

aceşti artişti care mor, întrebându-ne ce anume ar fi creat dacă ar mai fi trăit? Ce ar fi compus John Lennon în 1992 dacă nu ar fi murit în 1980? Aşa încât se naşte întrebarea: care ar fi fost viaţa acestui copil care nu va exista niciodată? Ar trebui să ne gândim la toate aceste destine care eşuează pe ţărmurile posibilităţilor lor.

Săptămâni întregi avusese această atitudine smintită: să nege moartea. Să continue să-şi imagineze viaţa de zi cu zi ca şi când soţul ei era acolo. Era în stare să lase bileţele pentru el pe masa din salon, dimineaţa, înainte să plece la plimbare. Mergea ore întregi cu un singur scop: să se piardă în mulţime. I se întâmpla să intre în biserici, ea care nu era credincioasă şi care avea certitudinea că nu va putea crede niciodată. Îi era greu să-i înţeleagă pe cei care se refugiază în religie, îi era greu să înţeleagă că îţi poţi păstra credinţa după ce ai trăit o dramă. Totuşi, aşezată printre stranele goale, în toiul după-amiezii, locul acela o reconforta. O pace infimă dar, preţ de o clipă, da, simţea căldura lui Hristos. Atunci îngenunchea şi era ca o sfântă cu diavolul în inimă.

Uneori revenea la locul primei întâlniri. Pe acel trotuar unde, cu şapte ani în urmă, mersese – o anonimă pentru el. „Şi dacă m-ar aborda acum cineva, cum aş reacţiona?”, se întreba. Dar nimeni nu îi întrerupea reculegerea.

Ajungea şi acolo unde soţul ei fusese accidentat. Unde, alergând în şort, ascultând muzică, traversase atât de neatent. Ultima lui clipă de neatenţie. Se aşeza pe marginea carosabilului şi privea maşinile care treceau. De ce nu şi-ar lua viaţa oare chiar în acelaşi loc? De ce să nu-şi amestece urmele sângelui lor într-o ultimă contopire morbidă? Stătea locului multă vreme, fără să ştie ce să facă, lacrimile prelingându-i-se pe obraji. La puţină vreme după înmormântare venea aici. Era absurd să se afle acolo, era absurd să-şi imagineze brutalitatea şocului, era absurd să vrea să confere concreteţe morţii soţului ei. Poate că, în fond, era singura soluţie. Ştie cineva cum se poate supravieţui după o asemenea dramă? Nu există metode. Fiecare citeşte ce îi scrie propriul trup. Nathalie îşi domolea această pulsiune de a fi acolo plângând pe marginea drumului, lăsându-se să moară în lacrimi.

20

Discografia lui John Lennon dacă nu ar fi murit în 1980:

Still Yoko (1982)

Yesterday and Tomorrow (1987)

Berlin (1990)

Titanic Soundtrack (1994)

Revival – The Beatles (1999)

21

Viaţa lui Charlotte Baron începând din ziua în care l-a accidentat mortal pe François

Cu siguranţă că Charlotte nu ar fi ajuns florăreasă dacă nu ar fi fost atentatele din 11 septembrie 2001. Pe 11 septembrie era ziua ei de naştere. Tatăl său, aflat într-o călătorie în China, a lăsat-o să livreze florile. Jean-Michel urca scările fără să-şi dea seama că timpurile se schimbaseră. A sunat şi a zărit chipul palid al lui Charlotte. Nu putea să rostească nici un cuvânt. După ce a luat florile, l-a întrebat:

— Ai aflat?

— Ce?

— Vino…

Jean-Michel şi Charlotte şi-au petrecut ziua împreună, aşezaţi pe canapea, privind, reluate de mai multe ori, imaginile avioanelor care izbeau turnurile. Să trăieşti în doi acest moment, devii în mod necesar legat de celălalt. Deveniseră de nedespărţit, au avut o relaţie luni bune până să conchidă că erau mai mult prieteni decât amanţi.

Ceva mai târziu, Jean-Michel şi-a creat propria firmă de livrat flori şi i-a propus lui Charlotte să lucreze cu el. De atunci, viaţa lor se

limita doar la a face buchete. Duminica în care a avut loc accidentul, Jean-Michel pregătise totul. Clientul voia să-şi ceară logodnica în căsătorie. Privind florile, ea înţelegea mesajul, un fel de mesaj cifrat. Era imperativ ca florile să fie livrate în acea duminică, era ziua aniversării întâlnirii lor. Chiar înainte să plece, Jean-Michel a primit un telefon de la mama lui: bunicul său tocmai fusese internat în spital. Charlotte i-a spus că se va ocupa ea. Îi plăcea să conducă furgoneta. Mai ales când era vorba doar de o singură livrare. Se gândea la cuplul respectiv, la rolul pe care îl juca ea în viaţa lor: o anonimă cu funcţie de decizie. Se gândea la toate acestea şi la altele când un bărbat a traversat la nimereală. A frânat prea târziu.

Charlotte a fost distrusă din cauza accidentului. Un psiholog a încercat să o facă să vorbească, să facă în aşa fel încât să înlăture cât mai repede şocul, pentru ca trauma să nu cangreneze inconştientul. Nu mult după aceea s-a întrebat: trebuie să o contacteze pe văduvă? În cele din urmă şi-a dat seama că este inutil. „Îmi cer scuze”. Oare te poţi scuza în astfel de cazuri? „Un prost, soţul dumneavoastră, să alerge aşa, la nimereală, mi-a dat şi mie viaţa peste cap, vă daţi seama de asta?”, poate că ar fi adăugat ea. Uneori, avea adevărate accese de ură faţă de acest bărbat, pentru inconsecvenţa lui. Dar majoritatea timpului tăcea. Se instalase în absenţă. Tăcerea acestor ore o unea cu Nathalie. Amândouă pluteau în amnezia celei mai mărunte

voinţe. Pe durata săptămânilor de convalescenţă, fără să ştie de ce, se gândea mereu la florile pe care trebuia să le livreze în ziua accidentului. Acel buchet părăsit era imaginea timpului avortat. Evenimentele i se derulau pe dinaintea ochilor cu încetinitorul, iar şi iar, auzea mereu zgomotul impactului, iar florile erau tot acolo, în prim plan, înceţoşându-i privirea. Linţoliul zilei sale, obsesia ei transformată în petale.

Jean-Michel, foarte îngrijorat de starea ei, i-a cerut nervos să treacă la treabă. O încercare ca oricare alta de a o trezi. Încercare reuşită, fiindcă Charlotte a ridicat capul şi a zis da, aşa cum fac fetiţele care promit să fie foarte cuminţi după ce au făcut o prostie. Ea ştia prea bine că, de fapt, nu are de ales. Că trebuia să continue. Şi că, desigur, nu subita enervare a colegului ei era motivul. Totul va fi ca mai înainte. Ceva fusese violent distrus în succesiunea zilelor. Acea duminică era mereu prezentă: o găseai lunea şi joia. Continua vinerea sau marţea. Acea duminică nu se mai isprăvea, căpăta contururi de eternitate nenorocită, şi se tot lăţea peste viitor. Charlotte zâmbea, Charlotte mânca, dar Charlotte avea o umbră pe chip. Una sau două din literele prenumelui ei rămâneau ascunse în penumbră. Părea obsedată de un gând.

— Florile pe care trebuia să le livrez în ziua aceea… până la urmă le-ai livrat?

— Nu-mi stătea mintea la asta. Am fost alături de tine imediat.

— Dar bărbatul nu a telefonat?

— Ba da, desigur. Am vorbit cu el chiar a doua zi. Nu era deloc mulţumit. Logodnica lui nu promise nimic.

— Şi?

— Şi ce?... I-am explicat... i-am spus că ai avut un accident... că un bărbat era în comă...

— Şi ce a spus?

— Nu mai ştiu exact... s-a scuzat... iar apoi a bălmăjit ceva... mi s-a părut că vedea în asta un semn. Ceva foarte negativ.

— Vrei să spui... crezi că nu a mai cerut-o pe logodnică în căsătorie?

— Nu ştiu.

Charlotte a fost foarte tulburată de această întâmplare. Şi-a permis să îl sune pe bărbatul respectiv. Acesta i-a confirmat că se hotărâse să amâne cererea în căsătorie. Vestea a marcat-o profund. Nu putea să se întâmple un asemenea lucru. S-a gândit la felul în care se înlănţuiau toate. Căsătoria urma să fie amânată. Şi poate că o multitudine de alte evenimente urmau să fie astfel modificate? O irita să-şi spună că vieţile lor aveau să se schimbe. Dacă le repar, e ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic, a gândit ea. Dacă le repar, voi putea să am o viaţă normală.

S-a dus în camera din spate a prăvăliei ca să pregătească acelaşi buchet. Apoi a luat un taxi.

— Este pentru o căsătorie? a întrebat şoferul.

— Nu.

— Pentru o zi de naştere?

— Nu.

— Pentru… sărbătorirea unei absolviri?

— Nu. Este exact ceea ce trebuia să fac în ziua în care am accidentat mortal pe cineva.

Şoferul şi-a văzut de drum în tăcere. Charlotte a coborât. A depus florile pe covoraşul de la intrare al femeii. A rămas o clipă să contemple acea imagine. Apoi a hotărât să scoată câţiva trandafiri din buchet. I-a păstrat şi a luat alt taxi. Din ziua accidentului păstrase asupra ei adresa lui François. Preferase să nu o întâlnească pe Nathalie şi cu siguranţă că era decizia cea bună. I-ar fi fost şi mai greu să o ia de la capăt alipind un chip pe o viaţă distrusă. Acum se lăsa condusă de impuls. Nu voia să se gândească. Taxiul a rulat o vreme, apoi s-a oprit. Pentru a doua oară, la câteva minute distanţă, Charlotte se afla pe palierul unei femei. A aşezat cei câţiva trandafiri albi în faţa uşii lui Nathalie.

22

Nathalie a deschis uşa şi s-a întrebat: era momentul oportun? François murise de trei luni. Trei luni înseamnă atât de puţin. Nu simţea nicio ameliorare. Peste trupul ei defilau santinelele morţii. Prietenii au sfătuit-o să reînceapă lucrul, să nu se lase dusă de val, să îşi umple timpul astfel încât să nu-i devină insuportabil. Ştia foarte bine că asta nu va schimba nimic, poate că va fi chiar mai rău: mai ales seara, când se întoarce de la serviciu şi el nu va fi aici, acasă. *A te lăsa dus de val*, ce expresie bizară. Indiferent de ce se

întâmplă, te laşi dus de val. Viaţa constă în a te lăsa dus de val. Ea tocmai asta îşi dorea: să fie dusă de val. Să nu mai simtă povara în fiecare secundă. Voia să găsească o frivolitate, fie ea una insuportabilă.

Nu voise să telefoneze înainte. Voia să sosească pur şi simplu, pe neaşteptate, pentru a face evenimentul cât mai discret. În hol, în ascensor, pe culoare se întâlnise cu numeroşi colegi şi toţi, în drumul lor, se străduiseră să îi arate puţină afecţiune. Un cuvânt, un gest, un zâmbet sau, uneori, o tăcere. Tot atâtea atitudini câte persoane, dar fusese profund înduioşată de acest fel unanim şi discret de a o susţine. Acum, paradoxal, toate aceste manifestări de solidaritate o făceau să ezite. Dorea lucrul acesta? Voia să trăiască într-un mediu în care totul era numai compasiune şi stinghereală? Dacă revenea, trebuia să joace comedia vieţii, să facă în aşa fel încât totul să meargă bine. Nu suporta să citească în privirea celorlalţi o blândeţe care, de fapt, nu era decât anticamera milei.

Ezita, încremenită în faţa biroului directorului său. Simţea că, dacă intra, însemna că se întorsese definitiv. În cele din urmă s-a hotărât şi a păşit fără să mai ciocăne la uşă. Charles era cufundat în lectura dicţionarului Larousse. Mania lui: în fiecare dimineaţă citea câte o definiţie.

— Eşti bine? Nu te deranjez? a întrebat Nathalie.

A ridicat capul, surprins să o vadă. Părea un spectru. I s-a pus un nod în gât, se temea că nu se va mai putea mişca, rămânând încremenit de emoţie. Nathalie s-a apropiat de el.

— Îţi citeşti definiţia?

— Da.

— Şi astăzi ce ai ales?

— Cuvântul „delicateţe”. Nu mă mir că ai apărut chiar în această clipă.

— E un cuvânt frumos.

— Mă bucur să te văd aici. În fine, speram că te vei întoarce.

A urmat o clipă de tăcere. Straniu, dar venea un moment în care nu ştiau ce să-şi spună. În aceste cazuri, Charles propunea întotdeauna un ceai. Ca şi cum ar fi fost seva din care îşi extrăgea cuvintele.

— Azi am vorbit cu acţionarii suedezi, a reînceput el vioi. De fapt, ştii, acum vorbesc puţin suedeza.

— Da?

— Da… Mi-au cerut să învăţ suedeza… norocul meu. Cu adevărat o limbă de rahat.

— …

— Bine, le datorez asta. Totuşi, sunt destul de flexibili… în fine, da, şi-o spun, pentru că le-am vorbit despre tine… şi toţi sunt de acord să facem aşa cum vrei tu. Dacă te hotărăşti să revii, o vei putea face în ritmul tău, cum doreşti.

— Drăguţ din partea voastră.

— Nu este drăguţ. Ne lipseşti cu adevărat.

— …

— Îmi lipseşti.

Rostise aceste cuvinte privind-o intens. O privire fixă, stânjenitoare. În privire timpul se eternizează: o secundă înseamnă un discurs. La drept vorbind, Charles nu putea nega două lucruri: 1. că fusese dintotdeauna atras de ea; 2. că atracţia faţă de ea devenise încă şi mai intensă după moartea soţului ei. Greu de mărturisit genul acesta de atracţie. O afinitate morbidă? Nu neapărat. Chipul lui Nathalie părea sublimat de drama pe care o trăia. Tristeţea ei adâncea considerabil potenţialul său erotic.

23

Definiţia cuvântului „delicateţe” *din dicţionarul Larousse*

Delicateţe, s. f.

1. Faptul de a fi delicat.

2. Lit. A-i arăta delicateţe cuiva: a dovedi răceală faţă de cineva, a nu fi în termeni buni cu cineva.

24

Nathalie era la birou. Încă din prima dimineaţă de când revenise la serviciu fusese confruntată cu ceva teribil: calendarul cu foi detaşabile. Din respect, nimeni nu se atinsese de lucrurile ei. Şi nimeni nu-şi imaginase în ce măsură va fi îngrozitor pentru ea să descopere

încremenită pe birou data zilei de dinaintea dramei. Data precedând cu două zile accidentul soţului ei. Pe acea pagină a calendarului François trăia. A luat calendarul şi a început să-i răsfoiască filele. Zilele se perindau pe dinaintea ochilor. De când murise François, considera fiecare zi încărcată cu o greutate imensă. Atunci, acolo, putea, în câteva secunde, să observe drumul parcurs. Toate acele file erau încă acolo. Iar acum era astăzi.

Şi pe urmă vine un moment în care începe un nou calendar.

Nathalie îşi reluase lucrul de mai multe luni. Se implicase în munca ei într-un fel pe care mulţi îl considerau excesiv. Timpul îşi relua cursul. Totul reintra în normal: rutina şedinţelor şi partea absurdă a dosarelor, numerotate de parcă erau o succesiune de elemente cu totul lipsite de importanţă. Şi pe urmă, cel mai înalt grad de absurditate: dosarele ne vor supravieţui. Da, iată ce-şi spunea, în timp ce arhiva documentele. Toate hârţoagele acestea ne erau superioare în multe privinţe, nu erau încercate de boală, de bătrâneţe sau de accidente. Nici un dosar nu va fi accidentat într-o duminică, în timp ce alerga.

25

Definiţia cuvântului „delicat” *în dicţionarul Larousse, căci definiţia cuvântului* „delicateţe” *nu este de ajuns pentru a înţelege delicateţea*

Delicat, – ă: adj. (lat. delicatus).

1. De o mare fineţe; sublim; rafinat. Un chip cu trăsături delicate. Un parfum delicat.

2. Care dovedeşte fragilitate. Sănătate delicată.

3. Greu de controlat, sensibil. Situaţie, manevră delicată.

4. Care manifestă o sensibilitate considerabilă, tact. Un bărbat delicat. O grijă delicată.

Peiorativ: Greu de mulţumit. A face pe delicatul.

26

De la întoarcerea lui Nathalie, Charles era binedispus. I se întâmpla chiar să-i facă plăcere lecţiile de suedeză. Între ei se crease ceva care ţinea de încredere şi respect. Nathalie evalua şansa pe care o avea: să fie sub conducerea acestui bărbat atât de binevoitor faţă de ea. Însă nu era naivă; simţea că o place. Îi permitea să facă aluzii mai mult sau mai puţin fine. Charles nu mergea prea departe pentru că avea grijă să impună o distanţă care lui îi părea insurmontabilă. Era peste puterile sale. Îşi păstra toată energia pentru muncă. El încercase să o invite la cină, încercări eşuate, refuzate prin tăcere. Pur şi simplu nu putea să iasă în oraş. Mai ales cu un bărbat. I se părea absurd, căci, dacă avea curajul să reziste toată ziua, să se concentreze asupra dosarelor neimportante, de ce nu şi-ar oferi câteva

clipe de relaxare? Sigur era ceva legat de noţiunea de plăcere. Simţea că nu are dreptul să facă ceva frivol. Asta era. Nici măcar nu era sigură că putea izbuti.

În seara aceasta lucrurile erau diferite. Acceptase să ia cina împreună. Charles pusese pe tapet un argument imparabil: trebuia să serbeze promovarea ei. Fiindcă, da, fusese avansată şi de acum înainte avea să conducă un grup de şase persoane. Dacă această promovare profesională era cu totul justificată de competenţele ei, se întreba totuşi dacă nu cumva se întâmplase şi din milă. La început, dorise să refuze, dar era complicat să nu accepte să fie promovată. Apoi, constatând graba cu care Charles organiza această seară, se întreba dacă nu cumva grăbise promovarea ei doar pentru a cina împreună. Totul era posibil, degeaba se străduia să înţeleagă. Nathalie îşi spunea tocmai că avea dreptate şi că era cu siguranţă un bun prilej să se străduiască să iasă undeva. Urma, poate, să restabilească legătura cu un soi de lipsă de griji nocturnă.

27

Pentru Charles, cina era o miză extrem de importantă. Ştia că va fi hotărâtoare. Se pregătise cu aceeaşi migală ca şi pentru prima sa întâlnire din adolescenţă. La urma urmei nu era o senzaţie atât de extravagantă. Gândindu-se la Nathalie, aproape că îşi imagina că era pentru prima oară când lua cina cu o femeie. Ca şi cum ea avea

strania calitate de a risipi toate amintirile vieţii sale amoroase.

Charles avusese grijă să evite toate restaurantele cu lumânări pe masă pentru a nu o brusca pe Nathalie cu un romantism pe care ea l-ar fi putut considera deplasat. Primele minute au fost perfecte. Beau spunându-şi fraze scurte, iar tăcerile survenite, care nu durau mult, nu provocau nicio jenă. Nathalie aprecia faptul de a se afla acolo, de a bea ceva. S-a gândit că ar fi trebuit să iasă mai mult, că plăcerea venea din acţiune şi chiar avea nevoie să se ameţească puţin. Totuşi, ceva o aducea cu picioarele pe pământ. Nu putea niciodată să iasă pe deplin din condiţia ei. Nu putea bea atât cât ar fi vrut, nu s-ar fi schimbat nimic. Era chiar aici, perfect lucidă, privindu-se jucând asemenea unei actriţe pe scenă. Dedublându-se, o observa siderată pe femeia care încetase să mai existe, care nu mai putea fi în realitate şi în seducţie. Momentul plasa sub o lumină încă şi mai intensă toate detaliile imposibilităţii ei de a fi altfel. Dar Charles nu vedea nimic. Plutea în primul nivel, încerca să o facă să bea ca să poată să se bucure de puţină viaţă alături de ea. Îl subjugase. De luni bune i se părea că Nathalie are ceva rusesc în ea. Nu ştia prea bine ce înseamnă, dar asta era: în mintea lui, Nathalie avea o forţă rusească, o tristeţe rusească. Astfel, feminitatea ei călătorise din Elveţia în Rusia.

— Ei… cum să explic promovarea aceasta?

— Pentru că lucrezi formidabil… şi pentru că te găsesc minunată.

— Asta-i tot?

— De ce mă întrebi? Simţi că nu e tot?

— Eu? Nu simt nimic.

— Şi dacă îmi pun mâna aici, nu simţi nimic?

Nu îşi dădea seama cum îndrăznise. Îşi spunea că în seara aceasta totul era posibil. Cum de s-a îndepărtat în aşa hal de realitate? Atingându-i mâna lui Nathalie, îşi amintise imediat clipa în care îi pusese mâna pe genunchi. Îl privise la fel. Iar el nu a făcut decât să dea înapoi. Se săturase să se izbească de un zid, să trăiască mereu printre vorbe nespuse. Dorea să clarifice lucrurile.

— Nu îţi plac, asta e?

— Dar… de ce mă întrebi?

— Şi tu de ce pui întrebări? De ce nu răspunzi niciodată?

— Pentru că nu ştiu…

— Nu crezi că trebuie să mergi mai departe? Nu îţi cer să îl uiţi pe François… dar nu vei putea sta închisă toată viaţa… ştii în ce măsură pot să fiu alături de tine…

— …Dar eşti căsătorit…

Pe Charles l-a surprins menţionarea soţiei sale. Poate să pară o nebunie, dar o dăduse uitării. Nu era decât un bărbat căsătorit care cinase cu o altă femeie. Un bărbat care trăia clipa. Da, era căsătorit. Plutea în ceea ce se numea *viaţă conjucalmă*. Între el şi soţia lui nu mai era nimic.

De unde şi surpriza lui, fiindcă atracţia simţită pentru Nathalie era foarte sinceră.

— Soţia mea? De ce îmi aminteşti de ea? E o umbră! Abia dacă mai schimbăm o vorbă.

— Nu s-ar spune.

— Fiindcă mizează totul pe aparenţe. Când vine la birou o face numai pentru a se afişa. Dacă ai şti cât suntem de patetici, dacă ai şti…

— Atunci părăseşte-o!

— Pentru tine o părăsesc imediat.

— Nu pentru mine… pentru tine.

O pauză. Interval de timp în care au respirat şi au mai băut câteva înghiţituri de vin. Nathalie era şocată că Charles l-a pomenit pe François, că încercase să devieze traseul serii atât de repede şi cu atât de puţină eleganţă către o destinaţie primitivă. A sfârşit prin a spune că vrea să plece. Charles simţea că mersese prea departe, că stricase seara cu declaraţiile lui. Cum de nu-şi dăduse seama că nu este momentul? Că nu era pregătită? Trebuia să nu se pripească, să avanseze treptat. Iar el pornise ca un nebun, cu toată viteza, încercând să recupereze în două minute anii de dorinţă. Totul, din cauza începutului serii. Toată această frumoasă intrare în subiect, atât de promiţătoare care îi dăduse încrederea oamenilor nerăbdători.

S-a liniştit: la urma urmei avea dreptul să spună ce simte. Nu era o crimă să îţi deschizi sufletul. Da, este adevărat că totul era greoi cu ea,

că statutul ei de văduvă complica mult lucrurile. Credea că ar fi avut mai multe şanse să o seducă într-o bună zi dacă François ar fi trăit. Murind, cimentase şi mai mult iubirea lor. Cum să mai binedispui o femeie în condiţiile acestea? O femeie care trăieşte într-o lume încremenită. Într-adevăr, te puteai întreba dacă nu cumva s-a omorât ca să prelungească iubirea lor în eternitate. Unii sunt convinşi că pasiunea are în mod necesar un sfârşit tragic.

28

Au ieşit din restaurant. Stinghereala era din ce în ce mai intensă. Charles nu găsea cuvântul potrivit, sclipirea minţii sau chiar umorul care i-ar fi permis să mai detensioneze puţin atmosfera. Nu mai era nimic de făcut, fuseseră prinşi în nisipuri mişcătoare. Luni bune Charles fusese delicat şi atent, respectuos şi fidel şi iată că toate eforturile lui pentru a fi plăcut cuiva erau distruse fiindcă nu ştiuse să-şi stăpânească dorinţa. Acum trupul lui semăna cu o absurditate dezmembrată, fiecare membru având o inimă autonomă. A încercat să o sărute pe Nathalie pe obraz. Încercarea se voia dezinvoltă şi amicală, dar gâtul său era ţeapăn. Acest moment sufocant a mai durat încă puţin – o lentă succesiune a secundelor preţioase.

Apoi, brusc, Nathalie i-a zâmbit larg. Voia să îi dea de înţeles că nu era grav. Că era mai bine să uite această seară, atâta tot. I-a spus pe un ton blând că vrea să se plimbe puţin şi a plecat. A

continuat să o observe, privindu-i spatele. Nu se putea mişca, încremenit în eşecul său. Nathalie se îndepărta de câmpul vizual al lui Charles, devenind din ce în ce mai mică, însă el era cel care se tasa, care se micşora în locul unde se afla.

Atunci Nathalie s-a oprit.

A făcut cale întoarsă.

Acum se îndrepta spre el. Această femeie care, o clipă mai înainte dispărea din vederea lui, se mărea pe măsură ce păşea spre el. Ce dorea? Nu trebuia să se precipite. Cu siguranţă că uitase cheile, o eşarfă sau unul dintre acele obiecte pe care femeile adoră să le uite. Dar nu era asta, se vedea din felul în care mergea. Simţea că nu era vorba despre ceva concret. Că venea spre el ca să-i vorbească, să-i spună ceva. Plutea asemenea unei eroine dintr-un film italian din 1967. Şi el voia să se îndrepte spre ea. În deriva lui romantică s-a gândit că trebuie să înceapă să plouă. Că toată tăcerea de la sfârşitul cinei nu fusese decât o confuzie şi că ea revenea nu pentru a-i vorbi, ci pentru a-l îmbrăţişa. Era cu adevărat uimitor: în momentul în care Nathalie plecase, intuiţia îi spusese lui Charles că nu trebuie să se mişte. Căci era limpede că exista ceva între ei, ceva instinctual şi simplu, puternic şi fragil şi era astfel de la început. Inevitabil, trebuia să o înţeleagă. Nu era uşor pentru ea. Să-şi recunoască sentimentele în timp ce soţul ei murise de puţină vreme. Era chiar atroce. Şi totuşi cum să rezişti? Poveştile de iubire sunt deseori amorale.

Acum era foarte aproape de el, febrilă şi divină, întruchiparea voluptuoasă a feminităţii. Era aici, Nathalie, dragostea lui:

— Iartă-mă că nu ţi-am răspuns adineaori… eram stingherită…

— Da, înţeleg.

— E greu să exprin prin cuvinte ceea ce simt.

— Ştiu, Nathalie.

— Dar cred că îţi pot răspunde: nu îmi placi. Şi nu mă simt în largul meu prin maniera ta de a mă seduce. Sunt sigură că nu va fi niciodată nimic între noi. Poate pur şi simplu nu voi mai fi capabilă să iubesc pe cineva, dar dacă vreodată m-aş gândi la asta într-o bună zi, ştiu că nu vei fi tu acela.

— …

— Nu puteam să plec aşa. Am preferat să îţi spun.

— S-a spus. Ai spus-o. Da, a fost spus. Dacă am auzit, este pentru că tu ai spus-o. Da, tu ai spus-o. Nathalie se uita la Charles care continua să sughită. Cuvintele suspendate, înghiţite progresiv de tăcere. Cuvinte ca ochii unui muribund. A încercat un gest tandru: şi-a pus mâna pe umărul lui. Şi s-a întors de unde a venit. A plecat iar spre Nathalie cea micuţă. Charles voia să rămână în picioare, ceea ce nu s-a dovedit a fi lesne. Nu-şi venea în fire. Cu mare simplitate, fără cea mai mică răutate. Trebuia să accepte evidenţa: nu-l plăcea şi nu îl va plăcea niciodată. Nu resimţea nicio mânie. Era sfârşitul subit a ceva ce iubise ani de-a rândul. Sfârşitul unei posibilităţi. Seara avusese parcursul *Titanicului*.

Festivă la început, se stingea într-un naufragiu. Adevărul are deseori alura unui aisberg. Nathalie era în continuare în câmpul lui vizual, iar el o voia plecată cât mai repede. Chiar şi punctul infim în care se transformase i se părea de nesuportat.

29

Charles a făcut câţiva paşi până în parcare. Odată instalat în maşină, a fumat o ţigară. Ceea ce simţea se potrivea de minune cu neoanele de un galben agresiv. A demarat şi a deschis radioul. Prezentatorul vorbea despre o stranie serie de meciuri nule în acea seară, fapt care era un statu-quo în clasamentul ligii întâi. Totul era într-o deplină armonie. El era asemenea unui club pierdut în pântecele flasc al campionatului. Era însurat, avea o fetiţă, era directorul unei firme, dar se simţea copleşit de un vid imens. Numai visând la Nathalie căpăta forţă vitală. Acum totul se isprăvea, distrus, fărâmiţat, zdrobit. Putea să înşiruie sinonime, zadarnic. S-a întrebat atunci dacă există ceva mai rău decât să fii respins de femeia pe care o iubeşti: să trebuiască să o întâlneşti zilnic în drumul tău. Să te afli în orice clipă alături de ea pe culoar. Nu s-a gândit la culoar întâmplător. Ea era frumoasă şi când stătea la birou, dar întotdeauna considerase că erotismul ei se răspândea cu şi mai mare putere atunci când mergea pe culoarele firmei. Da, în mintea lui era o femeie culoar. Iar acum îşi dădea seama că la capătul culoarului trebuie să se întoarcă din drum.

În schimb, ca să meargă acasă, nu trebuia niciodată să se întoarcă din drum. Maşina lui Charles rula pe drumul bătut zilnic. Ai fi zis că e un metrou, într-atât acest traseu emana identicul. A parcat şi a mai fumat o ţigară înainte să intre în clădirea unde locuia. Deschizând uşa, şi-a zărit soţia în faţa televizorului. Nimeni nu ar fi ghicit că Laurence a avut o zi animată de un soi de frenezie senzuală. Se mula, încet, dar sigur, pe prototipul burghezei depresive. Straniu, dar Charles nu a fost afectat de această imagine. A înaintat încet spre televizor şi l-a oprit. Soţia lui a protestat fără prea mare convingere. S-a apropiat de ea şi a prins-o cu putere de braţe. Laurence a vrut să reacţioneze, dar niciun sunet nu i-a ieşit de pe buze. De fapt, ea visase la momentul acesta, visase că soţul ei o va atinge, visase că va înceta să treacă pe lângă ea de parcă nici n-ar fi existat. Viaţa lor de cuplu era un antrenament zilnic în vederea dispariţiei finale. S-au îndreptat spre camera lor fără să-şi spună un cuvânt. Patul era aranjat şi a fost deranjat. Charles a răsucit-o pe Laurence şi i-a scos chiloţii. Faptul de a fi fost respins de Nathalie i-a stârnit cheful de a face dragoste cu soţia lui, ba chiar într-o manieră cam brutală.

30

Rezultatele din Liga întâi din seara în care Charles a înţeles că nu-i va mai vorbi niciodată lui Nathalie:

Auxerre – Marseille: 2–2

Lens – Lille: 1–1

Toulouse – Sochaux: 1–0

Paris S.G.–Nantes: 1–1

Grenoble – Le Mans: 3–3

Saint-Étienne – Lyon: 0–0

Monaco – Nice: 0–0

Rennes – Bordeaux: 0–1

Nancy – Caen: 1–1

Lorient – Le Havre: 2–2

31

După cina aceea, relaţiile dintre ei nu au mai fost aceleaşi. Charles a devenit mai rezervat, ceea ce Nathalie a înţeles perfect. Discuţiile lor, destul de rare, erau strict profesionale. Gestiunea dosarelor impunea un număr mic de situaţii în care ei să se întâlnească. De când fusese promovată, Nathalie avea în subordine un grup de şase persoane 5. Se mutase într-un alt birou şi asta o ajutase foarte mult. Cum de nu se gândise

mai înainte? Era de ajuns să schimbi decorul pentru a-ţi modifica starea de spirit? Ar trebui să se gândească la posibilitatea de a se muta. Însă, abia ce apăruse gândul acesta, a şi înţeles că nu va avea curajul să o facă. Doliul are o putere contradictorie, o putere absolută care propulsează totul atât spre necesitatea schimbării, cât şi spre tentaţia morbidă a fidelităţii faţă de trecut. Atunci a lăsat în grija vieţii sale profesionale orientarea spre viitor. Noul ei birou, situat la ultimul etaj al clădirii, părea că atinge cerul şi s-a felicitat că nu se teme de înălţime. Iată o bucurie pe care o considera simplă.

Lunile care au urmat au fost încă şi mai marcate de o sete de muncă. Cochetase chiar cu ideea de a începe cursuri de suedeză în cazul în care ar primi noi atribuţii. Nu se putea spune că era ambiţioasă. Încerca doar să se acopere de dosare. Anturajul ei continua să fie neliniştit deoarece considera felul ei excesiv de a munci o formă de depresie. Teoria o irita la culme. Pentru ea lucrurile erau simple: voia să muncească pentru a nu se mai gândi la drama ei, pentru a nu mai pluti în neant. Luptăm cum putem şi ei i-ar fi plăcut ca apropiaţii săi, în loc să elaboreze teorii vagi, să o susţină în lupta ei. Era mândră de ceea ce reuşea să facă. Mergea la birou chiar şi în weekend, îşi lua de lucru acasă, uita de program. Va veni, în mod necesar un moment în care se va prăbuşi din cauza epuizării, dar, până una-alta, avansa împinsă numai de această adrenalină

suedează.

Energia ei impresiona pe toată lumea. Cum nu mai arăta nicio fisură, oricât de neînsemnată, colegii ei începuseră să uite prin ce trecuse Nathalie. François devenea o amintire pentru ceilalţi şi probabil că astfel va deveni şi pentru ea. Lungile ore petrecute la serviciu o făceau disponibilă totdeauna mai ales pentru cei care îi erau subordonaţi. Chloé, ultima sosită, era şi cea mai tânără. În mod special îi plăcea să se confeseze lui Nathalie, mai ales despre grijile pe care şi le făcea în legătură cu logodnicul ei şi cu angoasa permanentă prin care trecea: era îngrozitor de geloasă. Ştia că e absurd, dar nu izbutea să se stăpânească, să aibă un comportament raţional. Atunci s-a întâmplat ceva straniu: poveştile lui Chloé, impregnate de imaturitate, i-au permis lui Nathalie să refacă legăturile cu o lume pierdută. Cea a tinereţii sale, a spaimei de a nu găsi un bărbat alături de care să se simtă bine. În vorbele lui Chloé exista ceva similar unei amintiri care se recompune.

32

Fragment din scenariul Delicateţea

Secvenţa 32: INTERIORUL UNUI BAR

Nathalie şi Chloé intră într-un bar. Nu este prima oară când vin aici. Nathalie o urmează pe Chloé. Se instalează la o masă lângă fereastră.

Afară: stă să plouă.

CHLOÉ: Ce faci? Eşti bine?

NATHALIE: Da, perfect.

Chloé o priveşte pe Nathalie.

NATHALIE: De ce mă priveşti aşa?

CHLOÉ: Mi-ar plăcea ca legătura noastră să fie mai echilibrată. Să-mi vorbeşti mai mult despre tine.

NATHALIE: Ce vrei să ştii?

CHLOÉ: A trecut multă vreme de când soţul tău a murit… şi… şi… te stinghereşte dacă vorbim despre asta?

Nathalie pare surprinsă. Nimeni nu abordează subiectul atât de frontal. Trece un timp, apoi Chloé reia discuţia.

CHLOÉ: Este adevărat… eşti tânără, frumoasă… şi, uită-te la bărbatul acela, de când am intrat nu-şi mai ia ochii de la tine.

Nathalie întoarce capul şi privirea i se încrucişează cu cea a bărbatului.

CHLOÉ: Mi se pare OK. Cred că este Scorpion şi cum tu eşti în Peşti, este varianta ideală.

NATHALIE: Abia l-am văzut şi faci deja previziuni.

CHLOÉ: O, dar astrologia este importantă. E cheia problemei în relaţia cu prietenul meu.

NATHALIE: Atunci nu-i nimic de făcut? Nu-şi

va putea schimba zodia.

CHLOÉ: Nu, idiotul va rămâne pentru totdeauna Taur.

Prim-plan pe chipul lipsit de expresie al lui Nathalie.

TĂIAŢI

33

Lui Nathalie i se părea ridicol să fie acolo, să aibă genul acesta de discuţii cu o fată atât de tânără. Şi, mai ales, nu izbutea să trăiască momentul. Durerea poate fi asta: o modalitate permanentă de a fi smuls din imediat. Privea cu detaşare mesajul adulţilor. „Nu sunt aici” era tot ce putea spune cu necesitate. Chloé, vorbindu-i cu energia lejeră a prezentului, încerca să o reţină, să o facă să gândească: „Sunt aici”. Îi vorbea încontinuu de acel bărbat. Şi pe bună dreptate, fiindcă tocmai îşi terminase de băut berea şi vedeau că ezită să vină spre ele. Dar nu este niciodată lesne să treci de la schimbul de priviri la conversaţie, de la privire la vorbe. După o lungă zi de muncă se afla în acea stare de relaxare ce te determină uneori să îndrăzneşti. Adeseori oboseala este nucleul oricărei îndrăzneli. Continua să o privească pe Nathalie. Cinstit vorbind: ce avea de pierdut? Nimic, exceptând, poate, puţin din farmecul de a rămâne un necunoscut.

A plătit băutura şi şi-a părăsit postul de

observaţie. A înaintat cu un pas care ar fi putut chiar să pară hotărât. Nathalie era la câţiva metri de el: trei sau patru, nu mai mult. Nathalie a înţeles că bărbatul acela venea să o vadă. De îndată i-a trecut prin minte un gând bizar: acel bărbat care înaintează spre mine va muri poate, peste şapte ani, zdrobit într-un accident. Acest moment care o tulbura în mod inevitabil îi accentua fragilitatea. Orice bărbat care o aborda îi amintea în mod necesar de François. Totuşi, acesta nu avea nimic de-a face cu soţul ei. Venea spre ea zâmbind, zâmbetul serii, zâmbetul unei lumi facile. Dar, odată ajuns în faţa mesei, a rămas mut. O clipă suspendată. Hotărâse să le abordeze, dar nu-şi pregătise nicio frază de atac. Era pur şi simplu emoţionat? Cele două îl priveau pe bărbatul încremenit în faţa lor ca un semn de exclamaţie.

— Bună seara… îmi permiteţi să vă ofer ceva de băut? a rostit el în cele din urmă, fără să fie prea inspirat.

Chloé a acceptat dând din cap, iar el a luat loc lângă ele cu sentimentul unui drum pe jumătate parcurs. De îndată ce s-a aşezat, Nathalie a gândit: „E prost. Îmi propune un pahar de vin în timp ce al meu este aproape plin”. Apoi, deodată s-a răzgândit. Şi-a spus că ezitarea lui în clipa în care le abordase fusese înduioşătoare. Dar, din nou, agresivitatea a avut câştig de cauză. Era pradă acelei mişcări neîncetate de stări contradictorii. Pur şi simplu nu ştia ce să creadă. Fiecare din gesturile sale era supus unei voinţe

opuse.

Chloé a luat asupra ei sarcina de a purta conversaţia, spunând anecdote despre Nathalie, punând-o astfel în valoare. Ascultând-o, înţelegeai că Nathalie este o femeie modernă, strălucitoare, amuzantă, cultivată, dinamică, riguroasă, generoasă şi absolută. Toate în mai puţin de cinci minute, astfel încât bărbatul nu avea decât o singură întrebare în minte: ce-i lipseşte? În timpul fiecăruia dintre discursurile avântate şi lirice ale lui Chloé, Nathalie încercase să ofere zâmbete credibile evidenţiindu-şi pometii şi, cu prilejul rarelor izbucniri în râs, lăsa impresia de firesc. Dar energia depusă a epuizat-o. La ce bun să lupţi să te prefaci? La ce bun să te străduieşti să te arăţi sociabilă şi plăcută? Şi pe urmă: ce va rezulta de aici? O altă întâlnire? Necesitatea de a părea de încredere? Deodată, tot ce era simplu şi uşor i-a apărut sub o lumină sumbră. Sub conversaţia anodină a zărit angrenajul monstruos al vieţii în doi.

Nathalie s-a scuzat şi s-a ridicat să meargă la toaletă. S-a privit îndelung în oglindă. Şi-a scrutat fiecare detaliu al feţei. Şi-a dat cu puţină apă peste obraji. Era frumoasă? Avea vreo părere despre ea însăşi? Despre feminitatea ei? Trebuia să se întoarcă. Trecuseră mai multe minute de când era acolo, nemişcată, contemplându-se, plimbându-se printre gândurile care-i treceau prin minte. Când a revenit la masă, şi-a luat haina. A inventat o scuză, dar nu s-a străduit să pară

credibilă. Chloé a spus ceva, însă nu a auzit-o. Era deja afară. Puţin mai târziu, înainte de a adormi, bărbatul s-a întrebat dacă nu a fost stângaci.

34

Zodiile subordonaţilor lui Nathalie:

Chloé: Balanţă

Jean-Pierre: Peşti

Albert: Taur

Markus: Scorpion

Marie: Fecioară

Benoît: Capricorn

35

A doua zi dimineaţă Nathalie i-a cerut scuze lui Chloé, fără să intre în detalii. La birou, Nathalie era şefa. O femeie puternică. A precizat simplu că, pentru moment, nu se simţea capabilă să iasă în oraş. „Păcat”, a şoptit colega ei. Asta a fost tot. Trebuia să treacă la altceva. După această conversaţie, Nathalie a rămas o clipă pe culoar. Apoi s-a întors la birou. În sfârşit toate dosarele îi apăreau sub adevăratul lor chip: fără cel mai neînsemnat interes.

Ea nu se îndepărtase niciodată cu adevărat de lumea senzuală. Niciodată nu încetase cu adevărat să fie feminină, inclusiv în momentele în care voia să moară. Era poate un omagiu adus lui François ori, pur şi simplu, ideea că uneori e de ajuns să te machiezi ca să pari vie. Murise de trei ani. Trei ani şi-a măcinat viaţa în gol. I se sugerase să se despartă de amintiri. Cel mai bun mod poate ca să înceteze să trăiască în trecut. Reexamina această expresie: „A te despărţi de amintiri”. Cum te desparţi de o amintire? Pentru obiecte, da, acceptase ideea. Nu suporta prezenţa obiectelor pe care le atinsese François. Aşa că nu-i mai rămânea mare lucru, exceptând o fotografie ţinută în sertarul mare al biroului ei. O privea adesea ca să se convingă că toată această poveste existase. Tot în acelaşi sertar avea şi o oglinjoară. O lua ca să se privească aşa cum ar face un bărbat care ar vedea-o pentru prima oară. S-a ridicat, a început să meargă încoace şi încolo prin birou cu mâinile pe şolduri. Din cauza mochetei nu se auzea zgomotul produs de tocurile ascuţite. Mocheta este moartea senzualităţii. Oare cine putuse inventa mocheta?

36

Cineva a bătut la uşă. Discret, cu două degete. Nathalie a tresărit de parcă aceste ultime secunde o făcuseră să creadă că putea să fie, măcar o dată, singură pe lume. „Intră”. Înăuntru a păşit Markus, un coleg, ori-ginar din Uppsala, un

oraş suedez care nu interesează multă lume. Chiar şi locuitorii din Uppsala 6 sunt jenaţi: însuşi numele acestui oraş sună aproape ca o scuză. O alternativă la sinucidere este emigrarea în Franţa, la asta trebuie să se fi gândit Markus. Era înzestrat cu un fizic mai degrabă dezagreabil, dar nu puteai spune că este urât. Avea întotdeauna o manieră de a se îmbrăca puţintel neobişnuită: nu ştiai dacă purta hainele bunicului său din Emmaüs ori le cumpărase de la un magazin de haine vechi. Cu totul alcătuia un ansamblu puţin omogen.

— Am venit să vă văd în legătură cu dosarul 114, a spus el.

Mai era nevoie ca în afara aspectului său bizar să rostească şi fraze atât de stupide? Azi Nathalie nu avea niciun chef să muncească. Se întâmpla pentru prima oară după multă vreme. Se simţea disperată: aproape că ar fi putut să plece în concediu la Uppsala, trebuie spus. Se uita la Markus care rămăsese împietrit. O privea cu încântare. Pentru el, Nathalie reprezenta acea feminitate inaccesibilă, dublată de fantezii nutrite faţă de orice superior ierarhic capabil să te domine. Atunci s-a hotărât să se îndrepte spre el, încet, extrem de încet. Aproape că ai fi putut citi un roman în timp ce Nathalie mergea spre el. Nu părea că vrea să se oprească, astfel încât s-a trezit foarte aproape de faţa lui Markus, atât de aproape încât nasurile lor se atingeau. Suedezul nu mai respira. Ce voia de la el? Nu a mai avut vreme să for-muleze această întrebare în mintea lui fiindcă ea a început să-l sărute cu putere. Un sărut lung şi

pasionat, având o intensitate adolescentină. Apoi, brusc, s-a retras:

— Cât priveşte dosarul 114, o să vedem mai târziu.

I-a deschis uşa şi l-a poftit să iasă. Ceea ce el a şi făcut, dar anevoie. Era Armstrong pe Lună. Acest pas era unul imens pentru umanitatea lui. A rămas o clipă nemişcat în faţa uşii biroului. Cât despre Nathalie, ea uitase complet cele întâmplate. Acest act nu avea nicio legătură cu înlănţuirea altor acte din viaţa ei. Sărutul era manifestarea unei subite anarhii a neuronilor săi, ceea ce s-ar putea numi: un act gratuit.

37

Inventarea mochetei

Pare dificil să afli cine a inventat mocheta. Conform dicţionarului Larousse, mocheta nu este decât „un covor vândut la metru”.

Iată o expresie care lămureşte caracterul jalnic al existenţei sale.

38

Markus era un bărbat punctual şi îi plăcea să intre în casă exact la ora şapte şi un sfert. Cunoştea orarul RER-urilor aşa cum alţii cunosc parfumurile preferate ale soţiilor lor. I se întâmpla să aibă impresia că este prieten cu aceşti necunoscuţi pe care îi întâlnea zi de zi. În seara aceea îşi dorea să-şi strige, să-şi povestească viaţa lumii întregi. Viaţa lui cu buzele lui Nathalie pe

buzele sale. Voia să se ridice şi să coboare la prima staţie pentru a avea sentimentul unei derapări din rutină. Voia să fie nebun şi era tocmai dovada că nu este.

În timp ce se îndrepta spre casă îi reveneau în minte imagini ale copilăriei sale suedeze. S-a petrecut destul de rapid. În Suedia copilăria seamănă cu bătrâneţea. Totuşi, s-a gândit la momentele în care se aşeza în ultimele bănci ale clasei pentru a contempla spatele fetelor. Ani buni admirase ceafa Cristinei, a Pernillei, a Joanei şi a atâtor alte fete al căror nume se termină în „a” fără să poată atinge vreodată o altă literă. Nu-şi amintea chipurile lor. Visa numai să le întâlnească pentru a le spune că Nathalie îl sărutase. Să le spună că nu ştiuseră să vadă farmecul lui. Ah, viaţa era atât de frumoasă!

În faţa imobilului în care locuia a ezitat. Suntem invadaţi de atâtea cifre pe care trebuie să le memorăm. Mobilele, parolele pentru a avea acces la internet, cardurile bancare… aşa că în mod necesar vine un moment în care totul se amestecă. Încercăm să intrăm în casă folosind numărul de telefon. Markus, a cărui minte era perfect organizată, se simţea la adăpost de acest tip de deraiere şi totuşi ceva similar i s-a întâmplat în acea seară. Cum poţi să uiţi seara ceea ce ştiai la perfecţiune dimineaţa? Abundenţa informaţiilor ne propulsează ineluctabil spre amnezie? În cele din urmă a sosit un vecin şi s-a proţăpit în faţa

uşii. Ar fi putut să deschidă imediat, însă a preferat să savureze momentul de dominare evidentă. În privirea lui aproape că se citea că *a-ţi aminti codul de intrare era un semn de virilitate*. Vecinul a activat în fine codul şi a rostit pompos: „După dumneavoastră.” „Tâmpitule, dacă ai şti ce am eu în minte, am ceva atât de frumos încât dispar datele inutile…”, a gândit Markus. A început să urce treptele şi a uitat imediat acest contratimp supărător. Se simţea încă de parcă plutea, revedea în minte scena sărutului. Era deja un film fetiş în amintirile sale. A deschis în sfârşit uşa apartamentului său şi salonul i s-a părut prea mic în comparaţie cu dorinţa sa de a trăi.

39

Codul de acces al imobilului în care locuieşte Markus

A9624

40

A doua zi dimineaţă s-a trezit foarte devreme. Atât de devreme încât nici măcar nu era sigur că dormise. Aştepta soarele cu nerăbdare, ca pe o întâlnire importantă. Ce avea să se întâmple astăzi? Care va fi atitudinea lui Nathalie? Şi el ce va face? Cine ştie cum să acţioneze când o femeie frumoasă te sărută fără să îţi dea cel mai neînsemnat motiv. Mintea lui era asaltată de întrebări şi asta nu era niciodată un semn bun.

Trebuia să respire calm (…) şi (…), iată, aşa (…), foarte bine (…). Şi să spună că era o zi ca toate celelalte.

Lui Markus îi plăcea să citească. Avea deci un punct comun cu Nathalie. Folosea traseele lui cotidiene cu RER-ul pentru a-şi satisface această pasiune. Cumpărase recent mai multe cărţi şi trebuia să o aleagă pe cea care avea să-l însoţească în această zi mare. Exista autorul acela rus care îi plăcea mult, un autor citit – nu se ştie de ce – mai puţin decât Tolstoi sau Dostoievski, însă romanul era prea voluminos. Voia unul din care să citească pe sărite, fiindcă ştia că nu va reuşi să se concentreze. Astfel s-a hotărât pentru *Silogismele amărăciunii* de Cioran.

Odată ajuns, a încercat să stea cât mai mult posibil pe lângă automatul de cafea. Ca să nu stârnească bănuieli, a băut multe cafele. După o oră a început să se simtă puţin cam prea agitat. Cafea neagră, noapte albă, niciodată nu se împacă. S-a dus la toaletă şi a văzut că era palid spre cenuşiu. Azi nu era prevăzută nicio reuniune cu Nathalie. Poate că trebuia pur şi simplu să meargă să o vadă? Pretextul: dosarul 114. Dar nu era nimic de discutat în legătură cu dosarul 114. Ar fi stupid. Nu mai putea accepta să se lase otrăvit de ezitare. La urma urmei, era rândul ei să vină! Ea îl sărutase. Nu aveai dreptul să acţionezi astfel fără să dai explicaţii. Ca şi cum ai fi făcut ceva şi apoi o luai la fugă. Chiar asta făcuse:

plecase în fugă cu buzele lui. Poate chiar uitase momentul, poate că pentru ea nu fusese decât un act gratuit? În posibilitatea aceasta intuia o teribilă nedreptate: cum se putea ca pentru ea să fie gratuit actul de a săruta în timp ce pentru el avea o valoare inestimabilă? Da, dincolo de orice imaginaţie. Sărutul acela era acolo, în el, circulând prin trupul lui.

41

Fragment din analiza tabloului Sărutul *de Gustav Klimt*

Majoritatea creaţiilor lui Klimt pot oferi prilejul pentru numeroase interpretări, dar folosirea anterioară a temei cuplului înlănţuit în friza Beethoven şi în friza Stoclet permit ca *Sărutul* să fie considerat deplina împlinire a căutării umane a fericirii.

42

Markus nu reuşea să se concentreze. Voia să i se ofere o explicaţie. Pentru a obţine una există numai o modalitate: crearea unui fals hazard. Să bată drumul până la biroul lui Nathalie şi să se întoarcă, fie şi toată ziua dacă era nevoie. Va veni un moment în care ea va ieşi din birou şi hop, el va fi acolo, pură întâmplare, trecând prin faţa biroului ei. La sfârşitul dimineţii era lac de sudoare. „Nu este cea mai bună zi a mea!”, a gândit el deodată. Dacă ea ar ieşi acum, ar întâlni un bărbat transpirat care îşi pierdea timpul fără să

facă nimic. Va trece drept cineva care merge fără niciun scop.

După prânz, gândurile de dimineaţă au revenit în forţă. Strategia lui era bună şi trebuia să continue acel du-te vino prin faţa biroului lui Nathalie. Era singura soluţie. E atât de greu să mergi prefăcându-te că te îndrepţi undeva. Trebuie să ai un aer concentrat, cel mai greu este să te deplasezi, lăsând impresia că te grăbeşti. La sfârşitul după-amiezii, când era epuizat, a întâlnit-o pe Chloé care l-a întrebat:

— Eşti bine?

— Da, sunt bine. Îmi dezmorţesc puţin picioarele. Mă ajută să gândesc.

— Tot la 114 lucrezi?

— Da.

— Şi merge bine?

— Da, merge. Aproximativ.

— Ştii, eu am numai griji cu 108. Aş vrea să-i vorbesc lui Nathalie, dar azi nu este la serviciu.

— A, da? Ea… nu este la serviciu? a întrebat Markus.

— Nu…

Markus a rămas locului fără nicio reacţie.

Mersese atât de mult încât ar fi putut şi el să ajungă în provincie.

43

Trei aforisme de Cioran citite de Markus în RER

Arta de a iubi? Să ştii să îmbini temperamentul unui vampir cu discreţia unei anemone.

Înăuntrul oricărei dorinţe se încaieră un călugăr şi un măcelar.

Spermatozoidul este banditul în stare pură. 7

44

A doua zi Markus a ajuns la serviciu într-o cu totul altă dispoziţie. Nu înţelegea de ce reacţionase atât de ciudat. Ce idee, să bată, dus-întors, culoarele ca să treacă pe lângă biroul lui Nathalie. Sărutul îl răvăşise teribil şi trebuie spus că în ultima vreme viaţa lui fusese cu precădere calmă, dar nu era un motiv ca să se comporte atât de pueril. Ar fi trebuit să-şi păstreze sângele rece. Tot mai dorea să aibă o explicaţie cu Nathalie, însă nu va mai încerca să o întâlnească folosind jocul falsului hazard. Va merge pur şi simplu să o vadă.

A bătut cu putere în uşa biroului. Nathalie a spus „intră” şi el a intrat fără să ezite. Atunci a fost confruntat cu o problemă majoră: Nathalie fusese la coafor. Pentru Markus, părul fusese întotdeauna un subiect delicat. Şi oferea un spectacol deconcertant. Părul ei era perfect neted. De o frumuseţe uimitoare. Dacă şi l-ar fi prins ca

de obicei, totul ar fi fost simplu. Dar în faţa unei asemenea apariţii capilare, rămăsese fără cuvinte.

— Da, Markus, ce doreşti?

El şi-a întrerupt şirul haotic al gândurilor şi a rostit în cele din urmă prima frază care i-a trecut prin minte:

— Îmi place mult părul tău.

— Drăguţ din partea ta, mulţumesc.

— Nu, îl ador cu adevărat.

Nathalie a fost surprinsă de această declaraţie matinală. Nu ştia dacă trebuia să surâdă sau să fie stingheritã.

— Da, şi?

— …

— Doar nu ai venit totuşi să mă vezi numai ca să-mi vorbeşti despre părul meu.

— Nu… nu…

— Te ascult.

— …

— Markus, eşti aici?

— Da.

— Atunci?

— Aş vrea să ştiu de ce m-ai sărutat.

Amintirea sărutului i-a revenit în prim planul memoriei sale. Cum putuse să uite? Fiecare clipă se recompunea şi ea nu şi-a putut stăpâni o grimasă de dezgust. Era nebună? De trei ani nu se mai apropiase de niciun bărbat, nici măcar nu se gândise vreodată să se intereseze de vreunul şi iată că îl sărutase pe acest coleg insignifiant.

Markus aştepta un răspuns, ceea ce era perfect previzibil. Timpul trecea. Trebuia să vorbească:

— Nu ştiu, a şuierat Nathalie.

Markus şi-ar fi dorit un răspuns, chiar şi o respingere, însă cu siguranţă nu în doi peri.

— Nu ştii?

— Nu, nu ştiu.

— Nu poţi să mă laşi aşa. Trebuie să-mi explici.

Nu era nimic de explicat.

Acel sărut era ca arta modernă.

45

Titlu al unui tablou de Kazimir Malevici

Pătrat alb pe fond alb (1918)

46

Apoi Nathalie s-a gândit: de ce a fost nevoie de acest sărut? Pur şi simplu asta era. Nu ne stăpânim ceasul biologic. În cazul de faţă, al doliului. Dorise să moară, încercase să respire, reuşise să respire, apoi să mănânce, izbutise chiar să-şi reia lucrul, să zâmbească, să fie puternică, să fie sociabilă şi feminină, pe urmă timpul trecuse cu această energie şchioapă a reconstrucţiei până în ziua în care a ieşit la barul acela de unde fugise, nesuportând manevra seducţiei, convinsă mai mult ca niciodată că nu va mai putea să o mai intereseze un bărbat, totuşi a doua zi păşise pe

mochetă, pur şi simplu, o pulsiune furată incertitudinii, îşi simţise trupul ca pe un obiect al dorinţei, formele sale şi şoldurile, şi chiar îi păruse rău că nu putea auzi zgomotul tocurilor ascuţite, totul brusc, naşterea intempestivă a unei senzaţii, a unei forţe luminoase.

Şi chiar atunci Markus a intrat în încăpere.

Nu mai era nimic de spus. Ceasul nostru biologic nu este raţional. Exact ca într-o suferinţă amoroasă: nu ştii când îţi vei reveni. În cel mai cumplit moment al durerii consideri că rana va rămâne mereu deschisă. Şi pe urmă, într-o dimineaţă, te surprinzi cu mirare că nu mai simţi acea greutate îngrozitoare. Ce surpriză să constaţi că răul existenţial a dispărut. De ce în acea zi? De ce nu mai târziu sau mai devreme? Este hotărârea totalitară a trupului nostru. Pentru această pulsiune a sărutului, Markus nu trebuia să caute o explicaţie concretă. Îşi făcuse apariţia la momentul oportun. Majoritatea poveştilor de dragoste se rezumă, de altfel, deseori, la această simplă chestiune a momentului oportun. Markus, care ratase atâtea lucruri importante în viaţa lui, tocmai îşi descoperise calitatea de a apărea în momentul oportun în câmpul vizual al unei femei.

Nathalie citise disperarea în privirea lui Markus. După ultimele replici părăsise încet încăperea. Fără să facă zgomot. La fel de discret ca un punct şi virgulă într-un roman de opt sute de pagini. Nu putea să-l lase aşa. Era îngrozitor de stânjenită că a trebuit să acţioneze astfel. S-a

gândit, de altfel, că era un coleg adorabil, respectuos cu toată lumea, şi asta accentua senzaţia dezagreabilă că l-ar fi putut răni. L-a chemat la ea în birou. A luat sub braţ dosarul 114. În caz că dorea să-l vadă din motive profesionale. Dar nu-i păsa deloc de dosarul 114. În drum spre biroul şefei a făcut o oprire pe la toaletă ca să-şi dea cu apă pe faţă. A deschis uşa, curios să afle ce îi va spune Nathalie.

— Mulţumesc pentru că ai venit.

— Cu plăcere.

— Aş vrea să-mi cer scuze. Nu ştiam ce să răspund. Şi, sinceră să fiu, nici acum nu ştiu.

— …

— Nu ştiu ce mi-a venit. Cu siguranţă o pulsiune fizică… dar lucrăm împreună şi trebuie să spun că ar fi teribil de nepotrivit.

— Te exprimi ca o americancă. Nu este semn bun.

Nathalie a izbucnit în râs. Ce replică stranie. Era pentru prima oară când vorbeau despre altceva decât despre un dosar. Descoperea un indiciu al personalităţii lui adevărate. Trebuia să dreagă lucrurile:

— Mă exprim ca responsabilă a unui grup de şase persoane din care faci parte. Ai venit într-un moment în care visam şi nu am surprins realitatea momentului.

— Dar momentul acela a fost cel mai real din viaţa mea, a protestat Markus fără să gândească.

Vorbise din inimă.

Lucrurile nu aveau să fie simple, şi-a spus Nathalie. Era mai bine să încheie discuţia. Ceea ce a şi făcut. Puţin cam sec. Markus părea că nu înţelege. Încremenise, încercând în van să găsească puterea de a părăsi biroul. La drept vorbind, când îl convocase, cu zece minute mai devreme, el îşi imaginase că, poate, Nathalie ar vrea să-l mai sărute încă o dată. Călătorise în acest vis, iar acum tocmai înţelesese, definitiv, că între ei nu se va mai întâmpla nimic. Fusese nebun să creadă. Îl sărutase, pur şi simplu. Greu de admis. Ca şi cum ţi se oferă fericirea înainte să îţi fie luată imediat înapoi. Îşi dorea să nu fi cunoscut niciodată gustul buzelor lui Nathalie. Să nu fi trăit niciodată acel moment, căci simţea că i-ar trebui luni întregi să-şi revină de pe urma acestor câteva secunde. S-a îndreptat spre uşă. Nathalie a fost uimită să surprindă lacrimi în ochii lui Markus. Lacrimi care nu curgeau şi care aşteptau ca el să ajungă pe culoar pentru a se prelinge pe obraji. Şi, mai ales, să nu plângă în faţa lui Nathalie. Era o tâmpenie, dar lacrimile care aveau să se prelingă pe obraji erau imprevizibile.

Era pentru a treia oară când plângea în faţa unei femei.

47

Gânduri ale unui filosof polonez

Există oameni formidabili

pe care îi întâlneşti într-un moment

nepotrivit.

Şi există oameni care sunt formidabili

pentru că îi întâlneşti la momentul oportun.

48

Scurtă istorie sentimentală a lui Markus având ca pretext lacrimile lui

Înainte de orice, să facem abstracţie aici de lacrimile din copilărie, de cele vărsate în faţa mamei sau a învăţătoarei. Nu este vorba decât de lacrimile lui Markus vărsate din motive sentimentale. Astfel, înaintea lacrimilor pe care şi le-a stăpânit în faţa lui Nathalie, mai plânsese deja în două rânduri.

Primele lacrimi amintesc de perioada vieţii sale din Suedia, de o tânără care avea prenumele duios de Brigitte. Nu este un prenume foarte suedez, dar, în fine, Brigitte Bardot este un mit fără frontiere. Tatăl lui Brigitte, care avusese toată viaţa fantezii cu actriţa, nu avusese altă idee mai bună decât să-şi boteze fiica astfel. Să trecem peste pericolul psihologic de a oferi fiicei un prenume care omagiază propriul vis erotic. Povestea familiei lui Brigitte nu ne interesează, aşa-i?

Brigitte făcea parte din acea curioasă categorie a femeilor riguroase. Indiferent de subiect, era incapabilă să emită cea mai neînsemnată opinie aleatorie. La fel stăteau lucrurile şi cu frumuseţea ei: în fiecare dimineaţă se trezea cu gloria întipărită pe chip. În mod desăvârşit sigură pe ea însăşi, se aşeza mereu în rândul întâi, căutând uneori să-i destabilizeze pe profesorii de sex masculin, profitând de farmecul ei evident pentru a dejuca mizele geopoliticii. Când intra într-o încăpere, bărbaţii o visau imediat, iar femeile o urau din instinct. Era subiectul tuturor fanteziilor, ceea ce a sfârşit prin a o irita. Atunci, pentru a potoli patimile, a avut o inspiraţie genială: să iasă cu cel mai insignifiant băiat. Astfel, masculii vor fi oripilaţi, iar fetele se vor calma. Markus a fost fericitul ales, fără să înţeleagă de ce fiinţa care era centrul lumii se interesa deodată de el. Era ca şi cum Statele Unite invitau Lichtensteinul la masă. Brigitte l-a complimentat, i-a declarat că îl priveşte adesea.

— Dar cum mă poţi vedea? Stau mereu în spatele clasei, iar tu mereu în primul rând!

— Ceafa mea mi-a povestit totul. Am un ochi la ceafă, a spus Brigitte.

În urma acestui dialog s-a născut relaţia dintre ei.

Relaţie care a stârnit multe discuţii. Seara, sub privirile siderate ale tuturor, părăseau liceul împreună. La vremea aceea, Markus nu avea o percepţie clară asupra propriei persoane. Ştia că este înzestrat cu un fizic puţin agreabil, dar nu i se

părea ceva supranatural să fie împreună cu o tânără frumoasă. Dintotdeauna auzise: „Femeile nu sunt la fel de superficiale ca bărbaţii; fizicul contează mai puţin pentru ele. Important este să te dovedeşti cultivat şi amuzant”. Aşa că învăţase o mulţime de lucruri şi încerca să arate că îl duce mintea. Şi avea câteva reuşite, trebuie să o mărturisim. Astfel, imperfecţiunile chipului său se ştergeau îndărătul a ceea ce am putea numi un oarecare farmec.

Însă farmecul acesta s-a risipit când a început să prindă contur chestiunea sexuală. Cu siguranţă că Brigitte făcuse multe eforturi, însă în ziua în care Markus a încercat să-i atingă sânii, nu şi-a mai stăpânit mâna şi cele cinci degete ale sale au aterizat pe obrazul surprins al băiatului. S-a întors ca să se uite în oglindă şi a descoperit cu stupefacţie culoarea roşie pe pielea lui albă. Nu va uita niciodată acea nuanţă de roşu şi o va asocia cu ideea de respingere. Brigitte a încercat să se scuze spunând că gestul ei a fost impulsiv, dar Markus a înţeles ceea ce cuvintele ei nu rosteau. Ceva ce ţinea de animalitate şi de visceral: o dezgusta. A privit-o şi a început să plângă. Fiecare trup se exprimă în felul lui.

A fost pentru prima oară când a plâns în faţa unei femei.

A obţinut versiunea suedeză a bacalaureatului şi a hotărât să se stabilească în

Franţa. O ţară în care femeile nu erau asemenea lui Brigitte. Rănit de primul episod al vieţii sale sentimentale, dezvoltase un simţ al protecţiei. Avea să trăiască pe o traiectorie paralelă cu lumea senzuală. Se temea de suferinţă, de a nu fi respins din motive reale. Era fragil fără să ştie cât de mult o femeie poate să fie emoţionată de fragilitatea lui. După trei ani de singurătate urbană, disperat să întâlnească iubirea, a decis să participe la o reuniune de *speed dating*. Astfel urma să întâlnească şapte femei cu care să vorbească şapte minute. Un timp infinit de scurt pentru cineva ca el: era convins că îi va trebui cel puţin un secol pentru a convinge un eşantion din sexul opus ca să-l urmeze pe drumul îngust al vieţii sale. Cu toate acestea, s-a întâmplat ceva straniu; încă de la prima întâlnire a avut sentimentul unei armonii. Fata se numea Alice 8 şi lucra într-o farmacie 9 unde organiza uneori workshop-uri despre frumuseţe 10. La drept vorbind a fost destul de simplu: situaţia îi stingherea atât de mult pe amândoi încât lucrul acesta le-a permis să se relaxeze. Prin urmare, întâlnirea lor a fost de o spontaneitate perfectă. Iar după ce întâlnirile au început să se succeadă, se revedeau pentru a prelungi acele şapte minute. Care au devenit zile, apoi luni.

Dar povestea lor nu a ajuns să dureze un an. Markus o adora pe Alice, dar nu o iubea. Şi, mai ales, nu o dorea destul de mult. Era ceva atroce: pentru prima oară întâlnea pe cineva care era OK, însă nu era deloc îndrăgostit. Suntem oare pentru

totdeauna condamnaţi la neîmplinire? În săptămânile cât a durat relaţia lor, Markus a progresat în experienţa vieţii în doi. Şi-a descoperit puterea şi capacitatea de a se face iubit. Da, Alice s-a îndrăgostit nebuneşte de el. Era aproape tulburător pentru cineva care nu cunoscuse decât iubirea maternă, şi chiar mai mult decât atât. Exista ceva foarte blând şi înduioşător la Markus, un amestec de putere care linişteşte şi de slăbiciune duioasă. Şi tocmai această slăbiciune l-a determinat să respingă inevitabilul, adică să o părăsească pe Alice. Totuşi, într-o dimineaţă a făcut-o. Suferinţa tinerei femei i-a provocat o suferinţă extrem de intensă. Poate mai mare decât propria-i suferinţă. Nu şi-a putut stăpâni plânsul, deşi ştia că este alegerea cea mai bună. Prefera singurătatea unei prăpastii şi mai adânci între inimile lor.

A fost a doua oară când a plâns în faţa unei femei.

De aproape doi ani nu se mai petrecuse nimic în viaţa lui. I se întâmplase să o regrete pe Alice. Mai ales cu prilejul unor noi şedinţe de *speed dating* care au fost foarte dezamăgitoare, ca să nu spunem chiar umilitoare, când anumite fete nici nu făceau măcar efortul de a-i vorbi. Aşa că a hotărât să nu mai frecventeze asemenea reuniuni. Poate chiar renunţase la ideea de a trăi în doi? I se întâmpla să nu-l intereseze. La urma urmei, există milioane de celibatari. Se poate lipsi de o femeie.

Dar şi-o spunea ca să se liniştească, să nu se gândească la cât de nefericit era din această cauză. Visa atât de mult un trup de femeie şi suferea atroce uneori spunându-şi că îi era cu siguranţă ceva interzis de acum înainte. Că nu va primi niciodată viza pentru frumuseţe.

Şi, brusc, Nathalie îl sărutase. Şefa lui şi sursa fanteziilor lui. Apoi i-a explicat că aşa ceva nici nu existase. Aşa că trebuia să accepte asta. La urma urmei, nu era foarte grav. Totuşi plânsese. Da, lacrimile i s-au prelins pe obraji şi asta l-a surprins teribil. Lacrimi *imprevizibile*. Era atât de fragil? Nu, nu era asta. Trecuse prin situaţii cu mult mai grele. Însă fusese într-un mod special emoţionat de acel sărut pentru că Nathalie era frumoasă, desigur, dar şi pentru nebunia gestului ei. Nimeni nu îl mai sărutase aşa. Fără să stabilească în prealabil o întâlnire cu buzele lui. Această magie îl emo-ţionase până la lacrimi. Şi acum: lacrimile amare ale decepţiei.

49

Plecând în acea vineri seara, era bucuros că se putea refugia în weekend. Va folosi zilele de sâmbătă şi duminică asemenea unor plăpumi groase. Nu voia să facă nimic, nu avea nici măcar curajul de a citi. S-a instalat în faţa televizorului. Astfel a putut asista la un spectacol excepţional, cel al alegerii primului secretar al Partidului Socialist Francez. Al doilea scrutin opunea două femei: Martine Aubry şi Ségolène Royal. Până

acum nu se interesase niciodată cu adevărat de politica franceză. De data asta era vorba de un spectacol pasionant. Mai mult: un spectacol care avea să-i dea idei.

În noaptea de vineri spre sâmbătă, se aflaseră rezultatele. Dar nimeni nu putea spune cu adevărat cine câştigase. În zori, în cele din urmă, a fost desemnată câştigătoare Martine Aubry, cu un avans de numai 42 de voturi. Markus era şocat de scorul atât de strâns. Susţinătorii lui Ségolène Royal ameninţau cu scandalul: „Nu vom accepta să ni se răpească victoria”. O frază fabuloasă, a gândit Markus. Cea care pierduse continua astfel să se bată, să conteste rezultatul. Trebuie spus că toate buletinele informative de sâmbătă îi dădeau dreptate fiindcă fuseseră descoperite fraude şi erori. Diferenţa se micşora tot mai mult. Cu totul prins de acest spectacol, Markus a ascultat declaraţia lui Martine Aubry. Care se prezenta drept secretarul parti-dului, însă nu era chiar atât de simplu. În acea seară, în platoul jurnalului televizat, Ségolène Royal a anun-ţat că va fi viitorul prim-secretar al partidului. Amândouă se declarau învingătoare! Markus a fost captivat de hotărârea celor două femei şi, mai ales, de cea a lui Ségolène Royal care, în ciuda unei înfrângeri, continua să lupte cu o determinare extraordinară. Ca să zicem aşa, supranaturală. Vedea în vigoarea celor două animale politice tot ceea ce nu era el. Şi în această seară de sâmbătă, prins de bătălia tragi comică a socialiştilor, a hotărât să lupte. A

decis să nu lase acolo unde rămăseseră lucrurile cu Nathalie. Chiar dacă ea îi spusese că totul era pierdut, că nu mai era nimic de făcut, el continua să creadă. Va fi, cu orice preţ, prim-secretar al vieţii lui.

Prima hotărâre luată a fost simplă: reciprocitatea. Dacă ea îl sărutase fără să-i ceară voie, nu vedea de ce nu ar face-o şi el. Luni dimineaţă, la prima oră, îi va da replica buzelor sale. Pentru aceasta, se va îndrepta spre ea cu pas ferm (şi asta era partea cea mai complexă a proiectului: niciodată nu avusese un pas ferm) şi o va prinde în braţe cu virilitate (aceasta era cealaltă parte complexă a proiectului: niciodată nu făcuse ceva, orice, cu virilitate). Altfel spus, atacul se anunţa complicat. Dar avea înaintea lui o întreagă duminică pentru a se pregăti. O lungă duminică socialistă.

50

Cuvinte rostite de Ségoleîne Royal în momentul în care este condusă cu 42 de voturi:

Eşti nesăţioasă, Martine, nu vrei să-mi recunoşti victoria.

51

Markus era în faţa uşii lui Nathalie. Venise vremea să acţioneze, iar asta îl paraliza. Benoît, un coleg din grupul condus de Nathalie, a trecut

pe acolo:

— Hei, ce faci aici?

— Ăă… am întâlnire cu Nathalie.

— Şi crezi că o vei vedea rămânând în faţa uşii?

— Nu… doar că întâlnirea este la ora zece… şi acum este 9 şi 59… mă ştii, nu-mi place să ajung mai devreme…

Colegul s-a îndepărtat, în mod evident în aceeaşi stare de spirit ca într-o zi din 1992 în care văzuse, într-un teatru de la periferie, o piesă de Samuel Beckett.

Acum Markus era obligat să acţioneze. A intrat în biroul lui Nathalie. Aceasta stătea cu capul aplecat înaintea unui dosar (poate chiar 114?) şi l-a ridicat imediat. S-a îndreptat spre ea cu un pas ferm. Dar nimic nu putea fi vreodată simplu. Apropiindu-se de Nathalie a trebuit să încetinească. Inima îi bătea din ce în ce mai tare. O adevărată simfonie a sindicaliştilor. Nathalie se întreba ce avea să urmeze. Şi, ca să o spuneam pe cea dreaptă, îi era cam teamă. Totuşi, ştia că Markus era gentileţea întruchipată. Ce dorea? De ce încremenise? Trupul lui era asemenea unui computer care vibrează din cauza excesului de date. Ale sale erau emoţionale. S-a ridicat şi l-a întrebat:

— Ce se întâmplă, Markus?

— …

— Totul este în ordine?

Markus a reuşit să se concentreze din nou

asupra lucrului pentru care venise. A prins-o brusc de talie şi a sărutat-o cu o energie pe care nici el nu şi-o bănuia. Nathalie nu a avut timp să reacţioneze fiindcă el părăsise deja biroul.

52

Markus a lăsat în urma lui această stranie scenă a sărutului frustrat. Nathalie a vrut să se ocupe iarăşi de dosar, dar, în cele din urmă, a hotărât să meargă să-l caute. Simţise ceva complicat de definit. La drept vorbind, era pentru prima oară când cineva o strângea astfel în braţe. Nu era considerată ceva fragil. Da, era mirată, însă fusese tulburată de acea mişcare fulgerătoare, de o virilitate aproape brutală. A străbătut culoarele firmei, a întrebat în stânga şi în dreapta, pe angajaţii pe care îi întâlnea, unde este. Nimeni nu ştia. Nu revenise în birou. Atunci s-a gândit să-l caute pe acoperişul clădirii. Şi-a zis că acolo trebuie să fie. O intuiţie justă. Îşi mişca buzele încet, respira, desigur. Ai fi zis că fuma fără ţigară. Nathalie s-a apropiat de el fără să facă zgomot: „Şi eu vin aici uneori ca să mă refugiez. Ca să respir”, a spus ea.

Markus a fost surprins de o asemenea apariţie. Nu-i trecuse prin minte că îl va căuta după cele întâmplate.

— O să răceşti, a spus el. Şi nu am nici măcar o haină să îţi ofer.

— Ei bine, vom răci amândoi. Iată ceva ce ne va permite să nu mai existe nicio diferenţă între noi.

— Asta e o răutate.

— Nu, nu este o răutate. Şi nu sunt răutăcioasă când am reacţionat cum am făcut-o… bine, în fine, totuşi nu am comis o crimă!

— Atunci nu ştii nimic despre senzualitate. O sărutare din partea ta şi pe urmă nimic sigur că este o crimă. În regatul inimilor împietrite ai fi condamnată.

— În regatul inimilor împietrite?… Nu mi-ai vorbit niciodată astfel.

— Lucrând la dosarul 114 cu siguranţă nu voi deveni poet.

Frigul le modifica trăsăturile. Şi agrava o oarecare nedreptate. Markus căpăta o culoare albăstrie, ca să nu spunem că se învineţea, iar Nathalie pălea ca o prinţesă neurastenică.

— E mai bine să intrăm, a spus Nathalie.

— Da… şi ce facem?

— Dar… ajunge. Nu mai este nimic de făcut. Mi-am cerut scuze. Doar nu o să facem un roman din aşa ceva.

— De ce nu? Eu nu m-aş da în lături să citesc o asemenea poveste.

— Bine, gata, ne oprim aici. Nici măcar nu ştiu ce caut aici să-ţi vorbesc.

— De acord, ne oprim. Dar după o cină.

— Ce spui?

— Luăm cina împreună. Şi apoi îţi promit că nu vom mai vorbi despre asta.

— Nu pot.

— Îmi eşti datoare… Numai o cină.

Anumite personaje au capacitatea extraordinară de a rosti o astfel de frază. Capacitate care îl împiedică pe celălalt să răspundă negativ. Nathalie simţea în glasul lui Markus toată convingerea lui. Ştia că ar fi o greşeală să accepte. Ştia că trebuie să se retragă acum, înainte de a nu fi prea târziu. Dar, în faţa lui, îi era imposibil să-l refuze. Şi, pe urmă, îi era atât de frig.

53

Informaţie cu privire la dosarul 114

Este vorba despre o analiză comparată între Franţa şi Suedia cu privire la regularizarea, în mediul rural, a balanţelor de comerţ exterior, în intervalul de timp cuprins între 1967 şi octombrie 1974.

54

Markus a dat pe acasă şi se învârtea nehotărât în faţa dulapului cu haine. Cum să te îmbraci când iei cina cu Nathalie? Voia să se îmbrace la patru ace, dar patru era un număr mult prea mic pentru ea. Ar fi trebuit să fie la zece, la douăzeci, ba chiar la o sută. Se încurca acum în cifre pentru a evita adevăratele probleme. Trebuia să-şi pună cravată? Nimeni nu-l putea ajuta. Era singur pe lume, iar lumea era Nathalie. De obicei sigur asupra preferinţelor sale vestimentare, acum

simţea că-i fuge pământul de sub picioare şi nu mai era în stare nici măcar să-şi aleagă pantofii. La drept vorbind îşi pierduse obiceiul de a se găti pentru o seară în oraş. Şi pe urmă chestiunea era, totuşi, delicată; era şi şefa lui, ceea ce sporea presiunea. În cele din urmă a reuşit să se relaxeze spunându-şi că felul în care va apărea nu este neapărat cel mai important lucru. Că înainte de toate trebuie să fie destins şi să aibă o conversaţie vioaie pe diverse teme. Şi, mai ales, să nu discute despre serviciu. Interdicţie absolută în a evoca dosarul 114. Să nu permită după-amiezii să le influenţeze seara. Dar atunci despre ce vor vorbi? Nu îţi schimbi pur şi simplu, uite aşa, mediul din care provii. Vor semăna cu doi măcelari la un congres de vegetarieni. Nu, era absurd. Cel mai bine era să anuleze întâlnirea. Mai avea timp să o facă. Chestiune de forţă majoră. Da, îmi pare rău, Nathalie. Mi-ar fi plăcut atât de mult, ştii prea bine, dar, chiar astăzi a murit mama. A, nu, nu asta, nu se potriveşte, este prea violent. Prea în maniera lui Camus. Albert Camus nu este potrivit pentru contramandări. Sartre, mult mai adecvat. În seara asta nu pot, înţelegi, infernul sunt ceilalţi. Puţină inflexiune existenţialistă în voce ar merge. Divagând puţin, şi-a spus că, în acelaşi moment, şi Nathalie caută motive ca să anuleze. Dar, până una-alta, nimic. Se vor întâlni peste o oră şi el nu primea niciun mesaj. Fără îndoială că Nathalie era ocupată să caute motive. Sau poate avea probleme cu bateria telefonului mobil şi, brusc, nu mai era posibil să-l prevină că intervenise ceva. Şi-a rotit prin minte astfel de gânduri o vreme, apoi, cum nu

primise nicio veste, a ieşit pe uşa apartamentului cu sentimentul că are de îndeplinit o misiune spaţială.

55

Alesese un restaurant italian, aflat în apropiere de locuinţa ei. Deja Nathalie fusese foarte drăguţă că acceptase să iasă cu el, aşa că nu voia să o facă să traverseze tot oraşul. Cum mai înainte a băut două păhărele de votcă la bistroul din faţa restaurantului, spera să-şi dea curaj şi să se ameţească puţin. Alcoolul nu a avut efect, aşa că s-a dus şi a ocupat loc la o masă în restaurant. Şi, într-o stare de perfectă luciditate, a zărit-o pe Nathalie, punctuală. S-a bucurat că nu se cherchelise. Nu ar fi vrut ca beţia să-i distrugă plăcerea de a o vedea venind. Se îndrepta spre el... era atât de frumoasă... o frumuseţe care să te determine să pui puncte de suspensie peste tot... Şi pe urmă, a cugetat el, nu o văzuse niciodată seara. Aproape că era mirat că Nathalie putea să existe la această oră. El trebuia să fie genul de persoană care crede că frumuseţea se depune cu grijă noaptea într-o cutie. Trebuia să accepte că nu, de vreme ce ea era aici. În faţa lui.

S-a ridicat să o salute. Nathalie nu observase niciodată că era atât de înalt. De asemenea trebuie menţionat că mocheta firmei unde lucrau îi tasează pe angajaţi. Afară, toată lumea pare mai înaltă. Şi-ar aminti această primă impresie de

înălţime.

— Îţi mulţumesc că ai venit, nu s-a putut abţine Markus să spună.

— Te rog…

— Nu… este adevărat, ştiu că munceşti mult… mai ales acum… cu dosarul 114…

L-a privit fix.

Markus a început să râdă jenat.

— Mi-am promis totuşi să nu amintesc de acest dosar… Dumnezeule, sunt ridicol…

Nathalie a zâmbit la rândul ei. Pentru prima oară după moartea lui François se găsea în situaţia de a linişti pe cineva. Asta îi va face bine. Stinghereala lui avea ceva înduioşător. Şi-a amintit de cina cu Charles, de siguranţa pe care acesta o degaja. Acum se simţea în largul ei. Să ia cina cu un bărbat care o privea asemenea unui politician care a obţinut victoria la nişte alegeri la care nu participase.

— E mai bine să nu discutăm despre serviciu, a spus ea.

— Atunci despre ce anume vom vorbi? Despre ce ne place? Este un bun prilej ca să începem conversaţia.

— Da… în fine, e cam ciudat să gândeşti, aşa, la ce ne-am putea spune.

— Căutarea unui subiect de conversaţie mi se pare un bun subiect de conversaţie.

Îi plăcea fraza şi felul în care a rostit-o el.

— Eşti amuzant, într-adevăr, a continuat Nathalie.

— Mulţumesc. Par chiar aşa sinistru?

— Un pic… da, a răspuns zâmbind.

— Să revenim la ceea ce ne place. E mai bine.

— Să îţi spun ceva. La drept vorbind nu mă gândesc la ce îmi place sau la ce nu îmi place.

— Pot să te întreb ceva?

— Da.

— Eşti nostalgică?

— Nu, nu cred.

— E o excepţie la o persoană al cărei prenume este Nathalie.

— A, da?

— Da, cele al căror prenume este Nathalie au o tendinţă clară spre nostalgie.

Nathalie a zâmbit din nou. Îşi pierduse obişnuinţa, dar cuvintele acestui bărbat erau deseori deconcertante. Nu puteai niciodată să ştii ce va spune. Şi-a imaginat că, în mintea lui, cuvintele erau asemenea unor bile de loto înainte să fie deschise. Mai avea şi alte teorii în ceea ce o priveşte? S-a întrebat sincer cum se raportează la nostalgie. Dintr-odată, Markus o propulsase în imaginile trecutului. Instinctiv, s-a gândit la vara în care avea opt ani. Când plecase cu părinţii în America, două luni fabuloase în care au străbătut întinderi necuprinse din vest. Vacanţa aceea fusese marcată de o pasiune: drajeurile Pez. Bombonele ambalate în figurine. Este de ajuns să apeşi pe capul figurinei pentru ca jucăria să îţi ofere o bomboană. Acel obiect fixa identitatea unei veri. Niciodată nu o mai regăsise. Nathalie evoca amintirea aceasta când a apărut chelnerul.

— Aţi ales?

— Da, două porţii de rizotto cu sparanghel. Iar ca desert… drajeuri Pez.

— Ce anume?

— Drajeuri Pez.

— Nu avem… drajeuri Pez, domnule.

— Păcat, a conchis Markus.

Chelnerul a plecat uşor iritat, simţul profesional şi simţul umorului erau ca nişte linii paralele. Nu înţelegea ce anume avea de-a face o asemenea femeie cu un asemenea bărbat. Mai mult ca sigur el era producător, iar ea era actriţă. În mod necesar exista un motiv profesional ca să iei cina cu un fenomen masculin atât de ciudat. Şi ce voia să spună cu „biştarii”? 11 Nu-i plăcuse defel această aluzie la bani. Cunoştea foarte bine genul acesta de clienţi care îşi petrec timpul umilindu-i pe chelneri. Dar asta nu va rămâne aşa.

Nathalie găsea că seara lua o turnură încântătoare. Markus o amuza.

— Ştii, este pentru a doua oară, în trei ani, când ies în oraş.

— Vrei să mai adaugi presiune la presiunea existentă deja?

— Nu, totul este foarte bine.

— Cu atât mai bine. Am să fac în aşa fel încât să petreci o seară plăcută, altminteri vei hiberna iar.

Exista multă candoare în relaţia lor. Nathalie se simţea bine. Markus nu era nici prieten, nici o

persoană cu care se afla într-un raport de seducţie. El reprezenta o lume confortabilă, o lume fără nicio legătură cu trecutul ei. Toate condiţiile pentru o seară indoloră erau, în sfârşit, reunite.

56

Ingredientele necesare pentru a pregăti un rizotto cu sparanghel:

200 g de orez Arborio

(sau de orez cu bobul rotund)

500 g de sparanghel

100 g de seminţe de pin

1 ceapă

200 ml de vin alb sec

100 ml de smântână lichidă

80 g de parmezan dat pe răzătoare

Ulei de nuci

Sare

Piper

Biscuiţi cu parmezan

80 g de parmezan dat pe răzătoare

50 g de seminţe de pin

2 linguri de sos de făină

Câteva picături de apă

57

Markus o observase pe Nathalie. Îi plăcea să o vadă mergând cu taioarele atingând mocheta. Ideea imaginii ei fantasmatice se lovea de imaginea ei reală. Ca toţi ceilalţi, ştia prin ce trecuse. Cu toate acestea văzuse numai ceea ce ea lăsa să se observe: o femeie stăpână pe sine şi plină de hotărâre. Descoperind-o brusc într-un alt cadru, în care o vedea mai rar, a avut sentimentul că accede la fragilitatea ei. Într-o manieră infimă, este adevărat, Nathalie lăsa garda jos. Cu cât devenea mai relaxată, cu atât devenea mai evident adevăratul ei fel de a fi. Slăbiciunile ei, cele ale suferinţei sale, apăreau, paradoxal, odată cu zâmbetele sale. Printr-un efect de pendul, Markus a început să capete un rol mai important, aproape protector. În faţa ei se simţea amuzant şi vioi, aproape viril. Ar fi dorit să trăiască toată viaţa cu

energia acestor minute.

În costumul său de bărbat-care-ţine-situaţia-subcontrol nu putea să nu facă o boacănă. Comandând o a doua sticlă de vin, s-a încurcat în numele vinurilor. Lăsase impresia că se pricepe, iar chelnerul nu a ezitat să-i trimită o înţepătură, arătându-i nepriceperea. Mica sa răzbunare personală. Markus a fost profund iritat aşa încât, atunci când a apărut chelnerul, a îndrăznit:

— Ah, domnule, ne era sete. Şi vom bea în sănătatea dumneavoastră.

— Mulţumesc. Este drăguţ că v-aţi gândit la mine.

— Nu. Nu este drăguţ. În Suedia avem un obicei prin care toată lumea poate să îşi schimbe locul în orice moment. Astfel, nimic nu este niciodată definitiv. Prin urmare, dumneavoastră, care staţi în picioare, puteţi, într-o bună zi să luaţi loc. De altfel, dacă doriţi, mă ridic imediat şi vă las să staţi în locul meu.

Markus s-a ridicat cu iuţeală, iar chelnerul nu a ştiut cum să reacţioneze. A zâmbit stingherit şi a pus sticla de vin pe masă. Nathalie a început să râdă fără să înţeleagă cu adevărat atitudinea lui Markus. Îi făcuse plăcere această erupţie a grotescului. Să-i oferi locul tău chelnerului era poate cea mai bună manieră de a-l pune la punct. Aprecia ceea ce ea considera a fi un moment poetic. I se părea că Markus avea ceva ce ţinea de „o ţară din Est” cu totul încântător. În Suedia lui exista ceva românesc sau polon.

— Eşti sigur că vii din Suedia? l-a întrebat ea.

— Întrebarea asta mă face fericit. Nici nu îţi poţi imagina. Eşti prima care pune la îndoială originea mea… eşti cu adevărat fabuloasă.

— E aşa de greu să fii suedez?

— Nici nu îţi poţi imagina. Când revin în Suedia, toată lumea de acolo îmi spune că sunt un tip simpatic. Îţi dai seama? Eu, un tip simpatic?

— Într-adevăr.

— Acolo, să fii sinistru este o vocaţie.

Seara a continuat astfel, alternând momentele de descoperire cu momentele în care buna dispoziţie îţi creează impresia că îl cunoşti pe celălalt. Nathalie se gândise că se va întoarce devreme, dar trecuse deja de miezul nopţii. Chelnerul a încercat într-un mod grosolan să le dea de înţeles că ar trebui să plece. Markus s-a ridicat să meargă la toaletă şi a plătit nota. A făcut-o cu multă eleganţă. Odată ieşiţi afară, i-a propus să o conducă şi să ia un taxi. Era atât de grijuliu. În faţa apartamentului ei, i-a pus mâna pe umăr şi a sărutat-o pe obraz. În acel moment a înţeles ceea ce ştia deja: era cu disperare îndrăgostit de ea. Pe Nathalie, clipele petrecute în compania lui o făcuseră cu adevărat fericită. Nu se putea gândi la nimic altceva. Întinsă pe pat, i-a trimis un SMS ca să-i mulţumească. Şi a stins lumina.

58

SMS trimis de Nathalie lui Markus după prima lor cină

Mulţumesc pentru această seară frumoasă.

59

Markus i-a răspuns simplu: „Mulţumesc pentru că ai făcut-o frumoasă”. Ar fi vrut ca răspunsul lui să fie mai original, mai amuzant, mai emoţionant, mai romantic, mai literar, mai rusesc, mai mov. Dar, în cele din urmă, se potrivea foarte bine cu tonalitatea momentului. În pat a ştiut că îi va fi cu neputinţă să adoarmă: cum să te îndrepţi spre tărâmul viselor când tocmai te-ai despărţit de un vis?

A reuşit să adoarmă puţin, dar a fost trezit de o angoasă. Atunci când o întâlnire decurge bine, eşti nebun de fericire. Apoi, progresiv, luciditatea te îmboldeşte să anticipezi urmarea evenimentelor. Dacă lucrurile ies prost, atunci măcar este limpede: nu ne vom mai revedea. Dar în cazul de faţă cum să acţionezi? Toată siguranţa şi certitudinile dobândite în timpul cinei se risipiseră peste noapte: trebuie să rămâi vigilent. Acest sentiment a fost materializat printr-o acţiune simplă. În primele ore ale zilei, Nathalie şi Markus s-au întâlnit pe culoar. El se îndrepta spre automatul de cafea, ea se întorcea. După ce şi-au zâmbit, au rostit un bună ziua puţintel exagerat. Amândoi erau incapabili să mai adauge altceva, să găsească o anecdotă susceptibilă să creeze un subiect de conversaţie. Nimic, absolut nimic. Nici

măcar o insignifiantă aluzie la vreme, ceva despre nori, soare, nu, nimic, fără speranţa unei ameliorări. S-au despărţit pe fondul acestei stângăcii. Nu aveau nimic să-şi spună. Unii numesc asta *vidul sideral de după*.

Ajuns în biroul său, Markus a încercat să se liniştească. Este absolut firesc să nu fii mereu în starea perfecţiunii desăvârşite. Viaţa este constituită mai ales din momente de ciorne, ştersături, blancuri. Shakespeare nu evocă decât momentele de forţă ale personajelor sale. Însă Romeo şi Julieta, aflaţi pe un culoar, a doua zi după o seară frumoasă, cu siguranţă că nu au ce să-şi spună. Nu e foarte grav. Trebuia mai ales să comenteze asupra viitorului. Iată ce este important. Şi se putea spune că se descurcă bine. Foarte curând a fost copleşit de ideile serii, de propuneri nocturne. A notat totul pe o foaie foarte mare. Părea un plan de atac. În biroul lui mic, dosarul 114 nu mai exista, dosarul 114 fusese şters şi înlocuit de dosarul Nathalie. Nu ştia cui să se confeseze, nu ştia cui să ceară sfatul. Existau nişte colegi cu care se înţelegea bine. Mai ales cu Berthier, schimba din când în când câteva confidenţe şi îşi deschidea oarecum sufletul. Dar în ceea ce o priveşte pe Nathalie, nici nu se punea problema să discute despre ea cu cineva de aici. Trebuia să-şi îngroape nesiguranţa în tăcere. Tăcere, da, însă îi era teamă că inima lui, bătându-i prea tare, să nu facă prea mult zgomot.

S-a uitat pe internet la toate site-urile care propuneau seri romantice, plimbări cu vaporul (dar era frig), sau o seară la teatru (însă deseori în sălile de teatru era foarte cald şi, de fapt, lui nu-i plăcea teatrul). Nu a găsit nimic interesant. Se temea să nu pară foarte pretenţios sau, dimpotrivă, insuficient de pretenţios. Cu alte cuvinte, nu avea nicio idee despre ce îşi dorea sau la ce se gândea ea. Şi, pe urmă, ea nu voia să-l revadă. Acceptase să cineze o dată cu el. Poate că asta era tot. Ea a avut grijă ca totul să iasă bine. Însă totul se terminase. Promisiunile sunt doar promisiuni. Totuşi, îi mulţumise pentru acea seară frumoasă. Da, ea scrisese cuvântul „frumoasă”. Markus savura acest cuvânt. Nu era puţin lucru. O seară frumoasă. Ar fi putut să scrie: „o seară plăcută”, dar nu, preferase cuvântul „frumoasă”. Era frumos cuvântul „frumoasă”. Cinstit, ce seară frumoasă! Ai fi crezut că trăieşti pe vremea rochiilor lungi şi a trăsurilor… „Dar ce-mi trece prin minte?”, se irită brusc. Trebuia să acţioneze şi să înceteze să viseze cu ochii deschişi. Da, era foarte frumos acel cuvânt „frumoasă”, dar acum trebuia să meargă mai departe. Of, era disperat. Nu avea nici cea mai mică idee. Siguranţa de ieri fusese siguranţa unei seri. O iluzie. Revenea la condiţia jalnică de om fără însuşiri, fără cea mai vagă idee cum să puă la cale o a doua întâlnire cu Nathalie.

Cineva a bătut la uşă.

Markus a spus „intră”. Persoana care a intrat

era cea care scrisese că petrecuse o seară frumoasă cu el. Da, Nathalie era acolo, cât se poate de reală:

— Eşti bine? Nu te deranjez? Pari foarte concentrat.

— Ăă… nu… e în regulă.

— Aş vrea să mă însoţeşti mâine la teatru… am două bilete… şi dacă…

— Ador teatrul. Cu plăcere.

— Foarte bine. Pe mâine seară.

A şoptit la rândul lui „pe mâine seară”, dar era prea târziu. Replica a plutit în aer, jenată că nu mai există o ureche unde să poposească. Fiecare particulă din Markus resimţea o bucurie intensă. Iar în mijlocul acestui regat extaziat inima îi sălta de bucurie în tot corpul.

În mod straniu, această fericire i-a adus un plus de seriozitate. În metrou, a privit fiecare persoană din vagon. Toţi aceşti oameni erau prinşi în cotidian şi el nu se mai simţea, într-adevăr, anonim printre ei. A rămas în picioare şi, mai mult ca niciodată, ştia că iubeşte femeile. Ajuns acasă, a îndeplinit gestica rutinei casnice. Dar abia dacă avea poftă să mănânce masa de seară. S-a lungit pe pat şi a încercat să citească ceva. Apoi a stins lumina. Numai că, iată, nu izbutea să adoarmă aşa cum aproape că nu mai dormea de la primul sărut al lui Nathalie. Ea îi amputase somnul.

60

Extras din Posologia lui Guronsan

Stări de oboseală pasageră ale adultului

61

Ziua a trecut pe nesimţite. A avut loc şi o şedinţă de grup, cu totul obişnuită, şi nimeni nu-şi putea imagina că Nathalie va merge la teatru, chiar în acea seară, cu Markus. Ca sentiment, era mai degrabă plăcut. Funcţionarii adoră să aibă secrete, să creeze legături secrete, să trăiască o viaţă pe care nu o cunoaşte nimeni. Asta dă sare şi piper cuplului pe care ei îl formează cu firma. Nathalie avea darul de a scinda lucrurile. În anumite privinţe, drama ei o insensibilizase. Conducea şedinţa ca un robot, uitând aproape că ziua se prelungea cu o seară. Markus şi-ar fi dorit să găsească în privirea lui Nathalie o atenţie specifică, un semn de complicitate, dar aceasta nu intra în planurile ei.

La fel stăteau lucrurile şi pentru Chloé care ar fi dorit ca restul echipei să perceapă uneori legătura privilegiată pe care o avea cu şefa ei. Era singura care a avut parte de momente ce ar fi putut să intre în categoria „tutuială”. De la fuga lui Nathalie, Chloé nu făcea decât să încerce să organizeze o nouă ieşire. Cunoştea aspectul pe care o astfel de ieşire o presupunea: să fie martora fragilităţii şefei sale putea să se întoarcă împotriva ei. De aceea era atentă să nu amestece genurile şi să respecte perfect ierarhia. La sfârşitul programului s-a dus să o vadă:

— Eşti bine? N-am prea vorbit de la ultima noastră întâlnire.

— Da, e vina mea, Chloé. Dar m-am simţit cu adevărat bine.

— A, da? Ai plecat ca din puşcă şi asta înseamnă că te-ai simţit bine?

— Da, crede-mă.

— Cu atât mai bine atunci… nu vrei să ne vedem diseară?

— A, nu, îmi pare rău, nu pot. Merg la teatru, a spus Nathalie ca şi cum a anunţat naşterea unui copil verde.

Chloé nu a vrut să lase impresia că este surprinsă, dar avea motive să fie. Era mai bine să nu insiste asupra caracterului evenimenţial conferit de o asemenea declaraţie. Să lase impresia că nu se întâmplase nimic. Odată ajunsă în birou, a mai rămas o clipă să-şi pună la punct datele dosarului său, să-şi consulte e-mailurile, apoi şi-a pus pardesiul şi a plecat. În timp ce se îndrepta spre lift a fost şocată de o imagine improbabilă: Markus şi Nathalie plecau împreună. S-a apropiat de ei fără să poată fi văzută. I s-a părut că aude cuvântul „teatru”. A simţit ceva ce nu se putea defini. Ca o jenă, ca un dezgust chiar.

62

La teatru, spaţiul dintre scaune este foarte îngust. Markus stătea foarte incomod. Avea impresia că are picioarele prea lungi şi regretul lui era absolut inutil 12. Ca să nu mai punem la

socoteală un alt element care îi sporea tortura: nimic mai rău decât să stai alături de femeia pe care mori de dorinţa de a o privi. Spectacolul era în stânga lui, nu pe scenă. Şi, de altfel, ce vedea? Nici măcar nu îl interesa. Mai ales că era vorba de o piesă de teatru suedeză! O făcuse dinadins? Mai mult, un autor pe care îl studiase la Uppsala. La fel ca şi cum ar fi mers să ia cina cu părinţii lui. Era prea neatent ca să înţeleagă ceva din intrigă. Vor vorbi despre asta pe urmă şi va lăsa impresia unui handicapat. Cum putuse neglija acest aspect? Trebuia neapărat să se concentreze şi să pregătească nişte comentarii pertinente.

Totuşi, la sfârşitul spectacolului l-a surprins profund emoţionat. Poate chiar de legătura suedeză. Şi Nathalie părea fericită. Dar la teatru e greu să ştii: uneori oamenii par fericiţi pentru simplul motiv că, în fine, calvarul ia sfârşit. Odată ieşiţi din clădire, Markus a vrut să se lanseze în teoria pe care o construise în timpul actului al treilea, dar Nathalie i-a întrerupt fără drept de apel orice entuziasm pentru a discuta:

— Cred că ar trebui să ne dezmorţim.

Markus s-a gândit la picioarele lui, însă Nathalie a precizat:

— Să mergem să bem ceva.

— Aşadar asta înseamnă să ne dezmorţim.

Fragment din Domnişoara Iulia de August Strindberg, adaptare franceză de Boris Vian.

Piesa văzută de Nathalie şi de Markus în cea de a doua seară petrecută împreună.

DOMNIŞOARA: Sunt obligată să te ascult?

JEAN: Măcar odată, pentru binele tău! Este noaptea târziu, somnul te îmbată, mintea ţi se înflăcărează.

64

Atunci s-a întâmplat ceva hotărâtor. Un fapt anodin care avea să ia amploarea unui fapt esenţial. Totul decurgea ca la prima lor seară în care au ieşit împreună. Farmecul îşi făcea efectul şi chiar progresa. Markus se descurca elegant. Zâmbea cu zâmbetul cel mai puţin suedez cu putinţă; aproape un fel de zâmbet spaniol. Povestea câteva anecdote savuroase, doza savant referinţele culturale şi aluziile personale, reuşea trecerile de la intim la universal. Derula cu amabilitate frumosul demers al omului social. Dar chiar în timpul acestei bune-dispoziţii a fost deodată cuprins de o tulburare care avea să blocheze mecanismul: a simţit apariţia melancoliei.

La început a fost ca o mică pată, ca un contur de nostalgie. Dar nu, apropiindu-te, puteai distinge chipul violet al melancoliei. Şi, mai mult, puteai vedea adevărata natură a unei tristeţi. De la o secundă la alta, asemenea unei pulsiuni morbide, s-a găsit în faţa vacuităţii acestei seri.

Dar de ce oare să încerc să las impresia că sunt în cea mai bună formă? s-a întrebat el. De ce sunt pe cale să o fac să râdă pe această femeie, de ce sunt pe cale să mă încăpăţânez să încerc să o binedispun pe cea care îmi este radical de inaccesibilă? Trecutul său de om nesigur îl prindea din urmă. Şi nu a fost tot. Această gradată repliere asupra propriei interiorităţi s-a confirmat tragic printr-un al doilea eveniment hotărâtor: a vărsat paharul său cu vin roşu pe masă. Ar fi putut să o considere o stângăcie. Poate chiar una încântătoare. Nathalie fusese întotdeauna sensibilă faţă de stângăcii. Dar în clipa aceea nu se gândea la ea. În acest fapt anodin vedea semnul a ceva mult mai grav: ivirea roşului. Erupţia continuă a roşului în viaţa sa.

— Nu este nicio problemă, a spus Nathalie observând chipul teribil de înspăimântat al lui Markus.

Sigur că nu era grav, era tragic. Roşul îi amintea de Brigitte. Îl confrunta cu viziunea femeilor din lumea întreagă care îl respingeau. În urechi îi suna o persiflare. Apăreau imaginile tuturor supărărilor sale: copilul care devenea ţinta ironiilor în curtea şcolii, soldatul supus la tot felul de şicane, turistul tras pe sfoară. Iată ce însemna pata roşie care se lăţea pe faţa de masă albă. Îşi închipuia că lumea îl vede, că şuşoteşte atunci când trece. Plutea în costumul lui de seducător. Nimic nu mai putea opri această derivă paranoică. Derivă anunţată de melancolie şi de tendinţa de a considera trecutul un refugiu. În acea clipă

prezentul nu mai exista. Nathalie nu mai era decât o umbră, o fantomă a lumii feminine.

Markus s-a ridicat şi a rămas o clipă cuprins de tăcere. Nathalie îl privea fără să ştie ce va spune. Va fi ceva amuzant? Va fi ceva sinistru? În cele din urmă a rostit pe un ton calm:

— Este mai bine să plec.

— De ce? Din cauza vinului vărsat? Dar… asta se întâmplă tuturor.

— Nu… nu din cauza asta… doar că…

— Doar că ce? Te plictisesc?

— Nu, sigur că nu…

— Atunci?

— Nimic. Doar că îmi placi. Îmi placi cu adevărat.

— …

— Îmi doresc numai un lucru: să te sărut iar… dar nu îmi pot imagina nici o clipă că îţi plac… prin urmare cel mai bine ar fi să nu ne mai vedem…voi suferi, desigur, dar această suferinţă va fi mai blândă, dacă pot spune aşa…

— Tot timpul gândeşti astfel?

— Şi cum aş putea să n-o fac? Cum să fac să fiu aici, în faţa ta, pur şi simplu? Tu ai fi în stare?

— Să fiu în faţa mea?

— Vezi, spun tâmpenii. E mai bine să plec.

— Aş vrea să rămâi.

— Şi ce să fac?

— Nu ştiu.

— Ce faci tu cu mine aici?

— Nu ştiu. Ştiu numai că îmi este bine cu tine, că eşti… amabil… delicat cu mine. Şi îmi dau seama că am nevoie de aşa ceva, iată.

— Asta e tot?

— E deja mult, nu?

Markus era tot în picioare. Nathalie s-a ridicat şi ea. Au rămas aşa o clipă, încremeniţi în incertitudine. Capetele celorlalţi s-au întors spre ei. E greu să nu te mişti atunci când stai în picioare. Ar trebui, poate, să ne gândim la tabloul lui Magritte în care oamenii pică din cer ca stalactitele. Există prin urmare ceva din pictura belgiană în atitudinea lor şi, desigur, asta nu era imaginea cea mai liniştitoare.

65

Markus a plecat abandonând-o pe Nathalie. Momentul, care devenise perfect, l-a pus pe fugă. Nathalie nu înţelegea atitudinea lui. Petrecuse o seară plăcută şi acum era supărată pe el. Fără să ştie, Markus acţionase genial. O trezise pe Nathalie. O forţa să-şi pună întrebări. Îi spusese că voia să o sărute. Voia numai asta? Dorea şi ea acelaşi lucru? Nu, nu credea… Nu neapărat… dar chiar nu era important… de ce nu… i se părea că are ceva… şi pe urmă era amuzant… atunci de ce plecase? Ce tâmpit! Totul se năruise acum. Era foarte iritată… ce tâmpit, da, ce tâmpit! continua ea sub privirile clienţilor din cafenea. O femeie frumoasă, părăsită de un bărbat oarecare. Nici măcar nu realiza că se uitau la ea. Stătea acolo, nemişcată în iritarea ei, frustrată că nu a dominat

situaţia, că nu a ştiut să-l reţină, nici să-l înţeleagă. Nu trebuia să se supere, nu putuse să facă nimic. Se considera prea dorită pentru ca el să fie capabil să rămână cu ea.

Ajunsă acasă, l-a apelat, dar a închis înainte să audă soneria. Ar fi putut să o sune el. La urma urmei, ea avusese iniţiativa pentru această a doua seară. Ar fi putut să-i mulţumească măcar. Să trimită un mesaj. Era acolo, aşteptând în faţa telefonului şi era pentru prima oară când trăia aşa ceva: aşteptarea. Nu putea să doarmă. Şi-a pus puţin vin. A dat drumul la muzică. Alain Souchon. Un cântec pe care îi făcea plăcere să-l asculte împreună cu François. Nu-i venea să creadă că era în stare să-l audă pur şi simplu fără să se prăbuşească. Continua să se învârtă prin cameră, chiar să danseze puţin, să lase beţia să se instaleze în ea cu puterea unei promisiuni.

66

Prima parte din Iubirea care fuge, cântec de Alain Souchon ascultat de Nathalie după cea de-a doua seară în care ieşise cu Markus

Mângâieri fotografiate pe pielea mea sensibilă,
Liber eşti, aruncă tot, fotografii, clipă.
Există totdeauna hârtie autoadezivă transparentă
Care să pună în ordine neliniştea toată.

Îndrăgostiţi puternici, o imagine frumoasă
Evolua frumos menajul, fericirea în doi, ţie nici nu-ţi pasă
Apar cioburile care rănesc şi fac să sângereze imediat
Iată porţelanul de podea spart.

Noi, noi nu am rezistat.
Pic, pic, îţi curge pe obraz.
Pleacă, nu-i nimic de explicat.
Este iubirea care fuge
Iubirea care fuge.
67

Markus mersese de-a lungul prăpastiei cu sentimentul că păşeşte pe vânt. Întorcându-se acasă, în seara aceea, continuase să fie urmărit de imagini dureroase. Să fii cu totul legat de Strindberg? Trebuia, cu siguranţă, să evite angoasele compatrioţilor săi. Frumuseţea momentului, frumuseţea lui Nathalie, toate acestea îl marcaseră ca un ultim refugiu: cel al unui dezastru. Frumuseţea era acolo, în faţa lui, privindu-l drept în ochi, ca o prevestire a tragicului. Era subiectul din *Moarte la Veneţia*, prins în această frază esenţială: „Cel care contemplă frumuseţea este predestinat morţii”. Atunci, da, Markus era capabil să lase impresia de grandilocvenţă. Şi chiar de prostie pentru că fugise. Dar trebuie să fi trăit ani buni în insignifianţă pentru a înţelege cum poţi fi, brusc,

speriat de o posibilitate.

Markus nu îi telefonase lui Nathalie căreia îi plăcuse acea parte din el care amintea de o ţară din est şi care avea să fie mirată să îl descopere în hieratica lui Suedie. Nici măcar o fărâmă de ceva polon în el. Markus hotărâse să se închidă în el însuşi, *să nu se mai joace cu focul feminin*. Da, acestea erau cuvintele care i se învălmăşeau în minte. Şi prima consecinţă a fost următoarea: a hotărât să nu o mai privească în ochi.

A doua zi dimineaţa, sosind la lucru, Nathalie s-a întâlnit cu Chloé. Să o spunem din capul locului că aceasta din urmă era, de asemenea, o adeptă a falsului hazard. Astfel, i se întâmpla să bată, într-un du-te vino, culoarele firmei numai pentru a-şi întâlni şefa 13. Ca o adevărată portăreasă, fără să aibă cea mai mică eleganţă a ariciului, încerca să stoarcă nişte confidenţe.

— A, bună dimineaţa, Nathalie. Eşti bine?

— Da, sunt doar puţin obosită.

— Să fie din pricina piesei de teatru de ieri-seară? A fost lungă?

— Nu, nu neapărat…

Chloé a simţit că era complicat să afle mai multe, dar, spre norocul ei, ceva avea să simplifice lucrurile. Markus venea spre ele şi i se părea că şi el se află într-o stare ciudată. A făcut în aşa fel încât să-l oprească:

— Hei, bună, Markus, eşti bine?

— Da… şi tu?

— Merge.

Markus a răspuns evitând să-şi privească interlocutoarele. Ceea ce lăsa o impresie foarte stranie, asemănătoare celei de a vorbi cuiva foarte grăbit. Stranie, într-adevăr, fiindcă Markus nu părea deloc grăbit.

— Eşti bine? Te doare gâtul?

— Nu… nu… sunt bine… trebuie să plec.

Şi a plecat lăsându-le pe cele două femei cu gura căscată. „Este extrem de stingherit… cu siguranţă că s-au culcat împreună… nu văd altă explicaţie… de ce ar fi ignorat-o atunci?”, a gândit Chloé şi i-a zâmbit larg lui Nathalie:

— Pot să te întreb ceva? Ieri ai fost la teatru cu Markus?

— Nu te priveşte.

— Foarte bine… Doar că mă gândeam că ne putem spune anumite lucruri una celeilalte. Eu îţi spun tot.

— Iar eu nu mai am nimic de spus. Bine, să ne întoarcem la lucru.

Nathalie fusese aspră. Nu-i plăcuse insinuarea pe care şi-o permisese Chloé. Se vedea clar în privirea acesteia că este în căutare de cancanuri. Ruşinată, Chloé a bălmăjit că mâine va organiza o mică petrecere pentru ziua ei de naştere. Nathalie a făcut un gest vag care însemna un da îndoielnic. Dar nu credea că va merge.

Mai târziu, în biroul ei, s-a gândit la lipsa de fineţe a lui Chloé. Luni întregi Nathalie trăise cu rumorile apărute în momentul în care îşi făcea

apariţia. Observaţii discrete ca să se afle cum rezista, ce făcea, cum se implica în muncă. Această supraveghere, chiar dacă era profund binevoitoare, o simţise ca pe o povară. Ar fi vrut să nu o privească nimeni. Paradoxal, dovezile de afecţiune îi complicau existenţa. Păstra o amintire amară perioadei în care atrăsese atenţia asupra ei. Atunci, revăzând în minte chipul lui Chloé, a înţeles că trebuie să fie discretă şi să nu evoce niciodată relaţia cu Markus. Dar era o relaţie? Odată cu moartea lui François îşi pierduse toate reperele. I se părea că revine în adolescenţă. Că tot ceea ce ştia despre iubire se risipise. Inima îi bătea peste ruine. Nu înţelegea atitudinea lui Markus şi hotărârea lui de a nu o privi. Chiar se prefăcea? Sau era nebun? Atunci? Mai mult decât probabil era vorba de o nebunie blajină. Nathalie nu gândea: trebuie să iubeşti cu adevărat o femeie pentru a refuza să o mai vezi. Nu, nu gândea acest lucru. Se adâncea pur şi simplu în confuzie.

68

Trei zvonuri despre Björn Andrésen, actorul care l-a interpretat pe Tadzio în Moarte la Veneţia *de Luchino Visconti*

Ar fi ucis un actor gay la New York.

Ar fi murit în Mexic, într-un accident de avion.

Nu mânca decât salată verde.

69

Markus nu avea chef să muncească. Stătea în picioare în faţa ferestrei şi contempla vidul. Nostalgia era în continuare prezentă în el însuşi şi, ca să fim mai precişi, era o nostalgie absurdă. Iluzia că trecutul nostru are, totuşi, un anumit farmec. În acel moment copilăria, oricât de săracă în evenimente ar fi fost, îi părea un izvor de viaţă. Se gândea la detalii şi le găsea emoţionante în timp ce ele fuseseră, dintotdeauna, doar patetice. Voia să găsească un refugiu, oriunde, numai să poată să evadeze din prezent. Totuşi, în aceste ultime zile, mergând la teatru cu o femeie frumoasă fusese atins de un vis romantic. Atunci de ce simţea o nevoie atât de puternică să dea înapoi? Aici trebuie să constatăm ceva foarte simplu şi care poate fi definit astfel: *teama de fericire*. Se spune că, înaintea morţii, vedem trecându-ne pe dinainte cele mai frumoase clipe din viaţă. Aşa încât pare plauzibil că putem vedea şi rateurile şi dezastrele trecutului defilând în momentul în care fericirea este aici, în faţa noastră, cu un zâmbet aproape neliniştitor.

Nathalie îi ceruse să treacă pe la ea, la birou, însă el refuzase.

— Vreau să te văd, îi spusese el. Dar prin telefon.

— Să mă vezi prin telefon? Eşti sigur că te simţi bine?

— Sunt bine, mulţumesc. Te rog numai să nu intri în câmpul meu vizual câteva zile. Este singurul lucru pe care ţi-l cer.

Nathalie era din ce în ce mai consternată. Şi totuşi se simţea atrasă de atâta bizarerie. Orizontul întrebărilor ei era vast. Se întreba dacă atitudinea lui Markus nu era un fel de strategie. Sau chiar o formă modernă a umorului în iubire. Bineînţeles că se înşela. Markus se blocase într-un prim grad al consternării.

La sfârşitul programului s-a hotărât să nu ţină seama de rugăminţile lui şi a intrat la el în birou. Imediat Markus şi-a ferit privirea.

— Nu este corect! Şi pe urmă ai intrat fără să baţi la uşă.

— Pentru că vreau să mă priveşti.

— Eu nu vreau.

— Nu ţi-a trecut? Totuşi nu este din cauza paharului de vin roşu vărsat?

— Ba da, într-un fel.

— O faci într-adins? Ca să mă iriţi, nu? Trebuie să admit că funcţionează.

— Nathalie, pe cuvânt că nu e nimic altceva decât ceea ce ţi-am spus. Mă feresc de mai multă suferinţă, asta-i tot. Nu-i greu de înţeles.

— Dar o să te doară gâtul tot stând aşa.

— Prefer să mă doară gâtul decât inima.

Nathalie a rămas suspendată de această ultimă frază pe care o interpreta ca pe o expresie, ca pe un cuvânt chiar: gâtdecâtinimă. Apoi a

continuat:

— Şi dacă eu vreau să te văd? Şi dacă vreau să-mi petrec timpul cu tine? Şi dacă mă simt bine cu tine? Cum să procedez?

— Nu se poate. Nu se va putea niciodată. E mai bine să pleci.

Nathalie nu ştia ce să facă. Să-l sărute, să-l lovească, să-l dea afară, să-l ignore, să-l umilească, să-l implore? În cele din urmă a răsucit mânerul clanţei şi a ieşit din birou.

70

A doua zi, la sfârşitul programului, Chloé îşi sărbătorea ziua de naştere. Nu dorea să fie uitată de ceilalţi. Peste câţiva ani, se va întâmpla cu siguranţă contrarul. Va putea fi apreciată energia ei, această modalitate de a transforma un univers sinistru într-unul flamboaiant, de a-i propulsa pe angajaţii prezenţi într-o bunădispoziţie artificială. Practic, toţi angajaţii erau acolo, iar Chloé, în mijlocul lor, bea o cupă de şampanie aşteptând cadourile. Era ceva duios, aproape încântător în această manifestare ridicol de exagerată a narcisismului ei.

Încăperea nu era foarte mare; totuşi Markus şi Nathalie se străduiau să rămână cât mai departe posibil unul de celălalt. În cele din urmă, Nathalie izbutise să se plieze rugăminţii lui Markus şi încerca, de bine, de rău, să nu pătrundă în câmpul lui vizual. Chloé, care le urmărea micul lor scenariu, nu se lăsa păcălită. „Au un fel de a

nu-şi vorbi care spune multe”, a gândit ea. Câtă perspicacitate! Bine, nu voia să dea prea multă atenţie acestui lucru; important era să aibă o petrecere aniversară reuşită. Toţi angajaţii erau acolo, toţi Benoît şi toate Benedicte, cam fără vlagă, în picioare, cu o cupă de şampanie în mâini, în costume şi taioare, cu arta convivialităţii bine pusă la punct. Markus observa micile entuziasme ale fiecăruia şi i se părea grotesc. Dar pentru el grotescul avea ceva profund uman. Şi el dorea să participe la această reuniune. Simţise nevoia de a face lucrurile ca la carte. Iar la sfârşitul după-amiezii comandase prin telefon un imens buchet de trandafiri albi. Un buchet imens, cu totul disproporţionat faţă de relaţia lui cu Chloé. O nevoie de a se agăţa de alb. De imensitatea albului. Un alb care să repare roşul. A coborât când tânăra care livra florile a ajuns la recepţie. O imagine surprinzătoare: Markus primind un imens buchet în acel hol funcţional şi fără suflet.

Se îndrepta spre Chloé devansat de un obiect imens, alb şi sublim. L-a văzut venind şi l-a întrebat:

— Pentru mine?

— Da. La mulţi ani, Chloé!

S-a simţit jenată. Instinctiv a întors capul spre Nathalie. Chloé nu ştia ce să-i spună lui Markus. Exista un blanc între ei: pătratul lor alb pe fond alb. Toţi se uitau la ei. Chloé îşi dădea seama că ar trebui să spună ceva, dar ce anume?

— Nu trebuia. E prea mult, a spus ea în cele

din urmă.

— Da, desigur. Dar aveam nevoie de alb.

Un alt coleg a înaintat cu cadoul lui şi Markus a preferat să se retragă.

Nathalie observase scena de departe. Dorise să respecte regulile lui Markus, dar profund stingherită de ceea ce văzuse, a hotărât să vină să-i vorbească:

— De ce i-ai oferit un asemenea buchet?

— Nu ştiu.

— Ascultă… a început să mi se facă lehamite de atitudinea ta de autist… nu vrei să mă priveşti… nu vrei să-mi explici.

— Dar chiar nu ştiu. Mie mi-e jenă, în primul rând. Îmi dau foarte bine seama că este disproporţionat. Dar asta e. Când am comandat florile, am menţionat un buchet imens de trandafiri albi.

— Eşti îndrăgostit de ea, asta e?

— Eşti geloasă sau ce?

— Nu sunt geloasă. Dar încep să mă întreb dacă îndărătul figurii tale de depresiv căzut din Suedia lui nu se ascunde un mare seducător.

— Şi tu… o expertă în sufletul masculin, desigur.

— E ridicol.

— Ridicol este că am, de asemenea, un cadou pentru tine… şi că nu ţi l-am oferit.

S-au privit. Iar Markus s-a întrebat: cum am putut să cred că aş fi în stare să nu o mai văd. I-a zâmbit şi Nathalie i-a zâmbit la rândul ei. Din nou

valsul zâmbetelor. E de mirare cum, uneori, luăm hotărâri, ne spunem că aşa va fi totul de acum înainte şi este de ajuns o infimă mişcare a buzelor ca să distrugă siguranţa unei certitudini care părea eternă. Toată voinţa lui Markus se risipise în faţa evidenţei, cea a chipului lui Nathalie. Un chip obosit, mirat, dar tot chipul ei. Fără să spună un cuvânt au părăsit discret petrecerea ca să se reîntâlnească în biroul lui Markus.

71

Spaţiul era îngust. Sentimentul de uşurare care îi cuprinsese era de ajuns să umple încăperea. Erau fericiţi să fie singuri. Markus o privea pe Nathalie şi ezitarea pe care o citea în privirea ei îl bulversa.

— Spuneai ceva despre un cadou? a întrebat ea.

— Ţi-l dau, însă trebuie să îmi promiţi că nu îl deschizi decât atunci când ajungi acasă.

— Bine.

Markus a întins un pacheţel pe care Nathalie l-a pus în poşetă. Au rămas astfel o clipă, o clipă care mai durează şi astăzi. Markus nu se simţea obligat să vorbească, să umple golul acela. Erau relaxaţi, fericiţi să fie împreună. După o vreme Nathalie a spus:

— Poate că ar trebui să ne întoarcem. Va părea bizar dacă nu revenim.

— Ai dreptate.

Au părăsit biroul şi mergeau pe culoar. Odată ajunşi la locul în care era petrecerea, au avut

parte de o surpriză: nu mai era nimeni. Totul se încheiase şi toate fuseseră aranjate la locul lor. Cât timp au rămas în birou? s-au întrebat ei.

De îndată ce a sosit acasă, aşezată pe canapea, Nathalie a desfăcut pacheţelul. Era o cutie de drajeuri PEZ. Nu-şi revenea, fiindcă asemenea bombonele nu se mai găseau în Franţa. Acest gest a înduioşat-o profund. Şi-a pus pardesiul şi a ieşit. A oprit un taxi ridicând braţul (un gest care, brusc, i s-a părut simplu).

72

Articol din Wikipedia despre PEZ

Numele de PEZ provine din germanul *Pfefferminz,* mentă piperată, care a fost prima aromă comercializată. PEZ este originar din Austria şi se exportă pretutindeni în lume. Distribuitorul PEZ este o caracteristică a mărcii. Marea sa varietate face din el un obiect căutat de colecţionari.

73

Când a ajuns în faţa uşii, a avut o clipă de ezitare. Era extrem de târziu. Venise până acolo, era absurd să se întoarcă. A sunat o dată, apoi încă o dată. Nimic. A început să bată în uşă. După o vreme a auzit paşi.

— Cine este? a întrebat o voce angoasată.

— Eu sunt, a răspuns ea.

Uşa s-a deschis şi Nathalie a avut parte de o

imagine deconcertantă. Tatăl ei avea părul ciufulit şi ochii speriaţi. Părea puţin dus, ca şi cum i se furase un lucru. În cele din urmă, poate că era chiar asta: i se furase somnul.

— Dar, ce cauţi aici? S-a întâmplat ceva?

— Nu… e în regulă… voiam să te văd.

— La ora asta?

— Da, era urgent.

Nathalie a intrat în apartamentul părinţilor ei.

— Mama ta doarme, o ştii, lumea ar putea pieri, dar ea ar continua să doarmă.

— Ştiam că pe tine am să te trezesc.

— Vrei să bei ceva? Un ceai?

Nathalie a fost de acord, iar tatăl ei s-a dus la bucătărie. Era ceva reconfortant în relaţia lor. După ce trecuse surpriza, tatăl ei redevenise calm. Simţea că urma să preia controlul asupra situaţiei. Şi totuşi, în acea clipă din noapte, Nathalie s-a gândit pe furiş că îmbătrânise. Observase asta din felul în care îşi târşâia papucii. Îşi spusese: un bărbat trezit în plină noapte găseşte timp să-şi pună papucii ca să vadă ce se întâmplă. Era înduioşătoare această precauţie pentru picioare. S-a întors în salon.

— Ce se întâmplă? Ce anume nu a putut aştepta?

— Aş vrea să îţi arăt asta.

A scos din buzunar figurina cu drajeuri PEZ şi tatăl ei, imediat, a resimţit aceeaşi emoţie ca şi fiica lui. Acest mic obiect îi amintea aceeaşi vară.

Brusc, fiica lui avea opt ani. Nathalie s-a apropiat delicat de el ca să-şi pună capul pe umărul lui. În drajeurile PEZ era concentrată întreaga tandreţe a trecutului şi, în acelaşi timp, tot ceea ce timpul risipise, nu violent, ci difuz. În drajeurile PEZ exista timpul dinaintea nefericirii, timpul în care fragilitatea se rezuma la o căzătură, la o zgârietură. Tot aici se afla şi imaginea tatălui ei spre care, copilă fiind, îi plăcea să alerge, să-i sară în braţe şi, odată lipită strâns de el, se putea gândi la viitor cu o siguranţă furioasă. Au rămas sideraţi în contemplarea drajeurilor PEZ care conţineau toate nuanţele vieţii, obiect infim şi caraghios şi totuşi atât de emoţionant.

Nathalie a început să plângă. Să plângă de-a binelea. Să dea frâu liber lacrimilor acestei suferinţe stăpânite în faţa tatălui ei. Nu ştia de ce, dar niciodată nu se lăsase dusă de val în faţa tatălui ei. Pentru că era singurul lui copil? Pentru că trebuia să joace şi rolul băiatului? Cel de a nu plânge. Dar era o fetiţă, o copilă care îşi pierduse soţul. După atâta vreme, în ambianţa difuză a drajeurilor PEZ, a început să plângă în braţele tatălui ei. Să se lase purtată de speranţa unei consolări.

74

A doua zi, sosind la birou, Nathalie era puţin suferindă. În cele din urmă dormise la părinţii săi. În zori, chiar înainte ca mama ei să se trezească, trecuse pe acasă. O amintire a nopţilor albe din

tinereţe, acele nopţi în care putea să petreacă până dis-de-dimineaţă, să se schimbe şi să meargă direct la cursuri. Simţea acest paradox al corpului: o stare de epuizare care înviorează. A trecut să îl vadă pe Markus şi a fost surprinsă să constate că avea aceeaşi figură ca şi în ajun. Un fel de forţă liniştită a identicului. Era un gând care calma şi care impunea chiar o uşurare.

— Aş vrea să-ţi mulţumesc… pentru cadou.

— Pentru nimic.

— Pot să te invit să bem ceva în seara asta?

Markus a clătinat din cap gândind: „Sunt îndrăgostit de ea şi tot ea are iniţiativa întâlnirilor noastre”. S-a gândit că nu trebuia să se mai teamă că fusese ridicol să se retragă astfel, să se protejeze. Nu ar trebui niciodată să economisim o durere potenţială. Încă o dată, se frământa el, cum să-i răspundă deşi ea plecase deja de minute bune. Continua să se gândească la toate acestea care îi puteau aduce suferinţa, decepţia, impasul afectiv cel mai terifiant din câte sunt. Simţea totuşi imboldul de a merge înainte, de a pleca spre o destinaţie necunoscută. Nimic din toate acestea nu era tragic. Ştia că existau curse între insula suferinţei, cea a uitării şi, cea mai îndepărtată încă, a speranţei.

Nathalie îi propusese să se întâlnească direct la cafenea. Era mai bine să fie puţin discreţi, mai ales după fuga din ajun. În plus, îşi amintea de întrebările lui Chloé. El fusese de acord, chiar dacă în sinea lui ar fi fost în stare să organizeze o

conferinţă de presă în care să anunţe fiecare întâlnire cu Nathalie. A ajuns primul şi a hotărât să se instaleze într-un loc vizibil. Un loc strategic pentru ca nimeni să nu poată rata scena sosirii frumoasei femei cu care avea întâlnire. Era un lucru important, pe care nu trebuia să-l considere ca pe ceva superficial. În niciun caz aceasta nu ţinea de vanitatea masculină. Trebuia să se remarce altceva mult mai esenţial: prima împlinire a acceptării de sine.

Pentru prima oară, după multă vreme, uitase să ia o carte când plecase de acasă. Nathalie îi spusese că i se va alătura cât mai repede cu putinţă, dar nu era exclus ca aşteptarea lui să dureze puţin mai mult. Markus s-a ridicat să ia un ziar gratuit şi s-a adâncit în lectură. Imediat a fost absorbit de o afacere dubioasă. În timp ce citea despre faptul divers, Nathalie şi-a făcut apariţia:

— Eşti bine? Nu te deranjez?

— Nu, sigur că nu.

— Ai un aer atât de concentrat.

— Da, citeam un articol… despre traficul cu mozzarella.

Atunci Nathalie a izbucnit într-un hohot de râs nebun, unul dintr-acelea pe care le putem avea numai când suntem obosiţi. Nu se putea opri. Markus a admis că aceasta putea fi ceva amuzant şi a început să râdă şi el. Tâmpenia îi captiva. Pur şi simplu răspunsese, fără să-şi pună alte întrebări. Şi acum râdea fără încetare. Pentru Markus era o imagine absolut nebunească. Era de

parcă s-ar fi găsit în faţa unui peşte cu picioare (fiecare cu metaforele lui). De mulţi ani, în timpul sutelor de şedinţe văzuse o femeie blândă, însă mereu serioasă. Da, o văzuse zâmbind, desigur, o făcuse chiar să râdă, dar nu astfel. Era pentru prima oară când o vedea râzând cu o asemenea intensitate. Pentru ea, totul era aici: acest moment era justificarea pură pentru care îi plăcea să trăiască împreună cu Markus. Un om aşezat la masă într-o cafenea, care îţi zâmbeşte larg când soseşti şi care te anunţă grav că citeşte un articol despre traficul cu mozzarella.

75

Articol apărut în ziarul Métro, intitulat „Traficul cu mozzarella distrus”

„Cinci persoane au fost ieri şi alaltăieri arestate în cadrul operaţiunii de distrugere a traficului cu mozzarella «de foarte bună calitate» la Bondoufle (Essonne). Conform declaraţiei lui Pierre Chuchkoff, şeful escadronului jandarmeriei din Évry, însărcinat cu ancheta, «între 60 şi 70 de butoaie, adică 30 de tone, fuseseră stocate în decursul a doi ani» şi revândute în departament, până la Villejuif (Val-de-Marne). Un trafic important, fiindcă prejudiciul este estimat la 280000 de euro. Ancheta deschisă odată cu plângerea depusă de firma Stef, în iunie 2008, a permis identificarea unei filiere care implica mai ales doi patroni de pizzerii, dintre care una situată în Palaiseau, era placa turnantă a afacerii.

Rămâne de stabilit cine conducea traficul şi pe unde au trecut butoaiele de mozzarella.

V.M.”

76

Într-o poveste sentimentală, alcoolul este prezent în două momente diferite: când îl descoperi pe celălalt şi trebuie să staţi la poveşti şi când nu mai aveţi nimic să vă spuneţi. Acum este prima etapă. Cea în care nu-ţi dai seama de cum trece timpul, în care se rescrie istoria şi, mai ales, scena sărutului. Nathalie se gândise că acel sărut îi fusese dictat de hazardul pulsiunii. Sau poate că nu? Poate că hazardul nu exista. Că totul nu fusese decât parcursul inconştient al unei intuiţii. Impresia că se simţea bine cu acel bărbat. Aceasta o făcea fericită, apoi serioasă şi din nou fericită. O călătorie continuă de la bucurie la tristeţe. Şi acum călătoria îi conducea afară, în frig. Nathalie nu se simţea prea bine. Răcise în timpul du-te vino-ului nocturn din ajun. Unde mergeau? Se anunţa acea plimbare lungă, fiindcă nu îndrăzneşti să mergi la celălalt şi, mai ales, nu vrei să vă despărţiţi. Te laşi purtat de sentimentul nehotărârii. Iar noaptea este încă şi mai adâncă.

— Pot să te sărut? a întrebat el.

— Nu ştiu… cred că am un început de guturai.

— Nu-i nimic. Sunt gata să mă îmbolnăvesc odată cu tine. Pot să te sărut?

Lui Nathalie îi plăcuse foarte mult că fusese întrebată. Era o formă de delicateţe. Fiecare clipă petrecută împreună cu el ieşea din banal. După ce trăise ceea ce trăise, cum ar fi putut să-şi imagineze că va retrăi din nou miraculosul? Acest bărbat avea ceva special.

A dat din cap în semn că da.

77

Dialog din filmul Celebrity *de Woody Allen, care a inspirat replica lui Markus*

CHARLIZE THERON

Nu ţi-e teamă că te molipseşti? Sunt răcită.

KENNETH BRANAGH

De la tine aş lua şi un cancer incurabil.

78

Serile pot fi extraordinare, nopţile de neuitat şi totuşi ele sfârşesc mereu cu dimineţi obişnuite. Nathalie lua ascensorul pentru a ajunge la biroul ei. Detesta să întâlnească pe cineva în acel spaţiu îngust, să fie obligată să zâmbească şi să schimbe politeţuri, astfel încât prefera să ia ascensorul gol. Îi plăceau acele câteva secunde în care urca spre ziua ei de lucru, în acea colivie care ne transformă

în nişte furnici într-o galerie. Ieşind din lift a dat nas în nas cu directorul. Nu doar în sensul figurat al expresiei, chiar s-au ciocnit unul de celălalt.

— E straniu… îmi spuneam că nu prea ne-am văzut de ceva timp… şi, hop, dau peste tine! Dacă aş fi ştiut că am această putere, mi-aş fi dorit altceva…

— Ingenios.

— Serios, trebuie să-ţi vorbesc. Poţi să treci pe la mine câteva clipe?

În ultima vreme, Nathalie aproape că uitase de existenţa lui Charles. Era ca un vechi număr de telefon, un element care nu mai face priză bună cu modernitatea. Era o misivă înghesuită într-un tub pneumatic. I se părea straniu să revină în biroul lui. De când nu mai trecuse pe acolo? Nu mai ştia exact. Trecutul începea să se deformeze, să se dilueze în ezitări, să ascundă mari pete de uitare. Şi era dovada serioasă că prezentul îşi relua rolul său. A lăsat să treacă dimineaţa, apoi s-a dus.

79

Exemple de numere de telefon dintr-un alt secol

Odéon 32-40

Passy 22-12

Clichy 12-14

80

Nathalie a intrat în biroul lui Charles. A observat imediat că obloanele erau mai puţin deschise ca de obicei, că exista dintr-odată o încercare de a împinge dimineaţa în obscuritate.

— E adevărat că nu am mai venit aici de mult, a spus ea intrând…

— Da, de multă vreme…

— Cred că de atunci ai citit multe definiţii în Larousse…

— Ah, asta… nu. Am renunţat. Mi-e lehamite de definiţii. Sincer, poţi să-mi spui la ce foloseşte să cunoşti sensul cuvintelor?

— Voiai să vin ca să mă întrebi acest lucru?

— Nu… nu… ne tot întâlnim pe culoare… şi voiam pur şi simplu să ştiu cum eşti… cum îţi merge acum…

Ultimele cuvinte le pronunţase la frontiera bâlbâielii. În faţa acestei femei era pe cale să-şi piardă cumpătul. Nu înţelegea de ce avea un asemenea efect asupra lui. Bineînţeles că era frumoasă, bineînţeles că avea un fel de a fi pe care îl găsea sublim, dar era vorba doar despre asta? Era un reprezentant al puterii şi uneori secretarele roşcate chicoteau când trecea pe lângă ele. Ar fi putut avea femei, ar fi putut să-şi permită întâlniri de două ore în camere de hotel de cinci stele. Şi? Şi nu mai era nimic de adăugat. Era supus tiraniei primei impresii. Nu avea cum să fie altceva. Acel moment în care i-a văzut

fotografia pe CV şi în care a spus: vreau să fiu eu cel care conduce interviul de angajare. Atunci apăruse, căsătorită de curând, palidă şi şovăitoare, iar câteva secunde mai târziu a îmbiat-o să ia nişte Krisprolls. Poate că se îndrăgostise de o fotografie? Că nimic nu este mai epuizant decât dictatul senzual al unei frumuseţi nemişcate. Continua să o privească. Nu voia să ia loc. Mergea prin cameră, atingea obiecte, zâmbea pentru un fleac: o încarnare violentă a feminităţii. În cele din urmă a ocolit biroul şi s-a oprit în spatele lui:

— Ce… ce faci?

— Mă uit la capul tău. Îl privesc de la spate fiindcă simt că acolo ascunzi ceva.

Asta mai lipsea: să aibă umor. Charles scăpase de sub control scena. Nathalie se afla în spatele lui, amuzată. Pentru prima oară, trecutul părea cu adevărat trecut. Fusese în primele rânduri în zilele negre. Se gândise nopţi în şir că ar putea să se sinucidă şi iat-o aici, acum, în spatele lui, excesiv de vie.

— Hai, ia loc, te rog, i-a spus el calm.

— Bine.

— Pari fericită şi asta te face frumoasă.

Nathalie nu a răspuns. Spera că nu o chemase ca să-i facă o nouă declaraţie.

— N-ai nimic să-mi spui? a întrebat Charles în continuare.

— Nu, tu voiai să mă vezi.

— Totul este bine în grupul pe care îl conduci?

— Da, aşa mi se pare. În fine, ştii mai bine decât mine. Tu ai cifrele.

— Şi… cu Markus?

Aşadar asta ascundea. Voia să vorbească despre Markus. Cum de nu s-a gândit mai devreme?

— Mi s-a spus că cinezi cu el adesea.

— Cine ţi-a spus?

— Aici totul se ştie.

— Şi ce dacă? Este viaţa mea personală. Ce te priveşte?

Nathalie s-a întrerupt brusc. Chipul său a căpătat altă expresie. Îl privea pe Charles: jalnic, depinzând de ceea ce avea să răspundă, pândind o explicaţie, sperând că totul va fi dezminţit. A continuat să-l privească îndelung, neştiind ce va face. În cele din urmă a hotărât să iasă din birou fără să rostească un cuvânt. Îşi lăsa angajatorul în incertitudine, într-o frumoasă frustrare. Nu suportase clevetelile, gândul că se putea şuşoti pe la spatele ei. Detesta toată această tematică: gândurile ascunse, bârfele pe furiş, loviturile pe la spate. Dar cel mai mult o agasase propoziţia: „totul se ştie”. Revăzând totul în minte, putea să confirme: da, simţise ceva în privirea celorlalţi. Fusese de ajuns ca unul să-i fi văzut la restaurant sau pur şi simplu ieşind împreună şi iată că toată firma se anima. De ce era agasată? Răspunsese sec: era viaţa ei personală. Ar fi putut foarte bine să-i spună lui Charles: „Da, îmi place bărbatul acesta”. Cu convingere. Dar nu, nu dorea să

verbalizeze situaţia şi nici nu se punea problema ca să o determine cineva să o facă. Întorcându-se în birou, s-a întâlnit cu colegi şi a constatat schimbarea. Privirea de compasiune şi simpatie era înlocuită de altceva. Dar nu-şi putea imagina ce urma să se întâmple.

81

Data lansării filmului Un bărbat care-mi place *de Claude Lelouch, cu Jean-Paul Belmondo şi Annie Girardot*

3 decembrie 1969

82

După plecarea lui Nathalie, Charles a rămas multă vreme înmărmurit. Îşi dădea foarte bine seama că nu ştiuse să poarte cum trebuie această discuţie. Fusese stângaci. Şi mai ales fusese incapabil să-i spună: „Da, mă priveşte. Nu ai vrut să ieşi cu mine. Pentru că nu voiai să mai ieşi cu niciun bărbat. Atunci, da, am dreptul să ştiu ce simţi. Am dreptul să ştiu ce îţi place la el şi ce nu îţi place la mine. Ştii foarte bine cât de mult te-am iubit, cât de greu mi-a fost. Îmi datorezi o explicaţie, este tot ce îţi cer”. Cam asta ar fi vrut să-i spună. Dar aşa se întâmplă: avem cinci minute de întârziere asupra conversaţiilor noastre de îndrăgostiţi.

Azi nu putea să lucreze. După ce a avut acea

discuţie de bilanţ cu Nathalie, în aceeaşi seară fuseseră multe meciuri nule în campionatul intern de fotbal, găsise un motiv. Crease în viaţa lui, prin stranietatea mecanismului senzual, o revigorare a relaţiei cu soţia sa. Săptămâni bune făcuseră dragoste, regăsindu-se prin intermediul trupului. Am putea vorbi de o perioadă magnifică. Uneori există mai multă emoţie în a regăsi o iubire decât să o descoperi pur şi simplu. Apoi agonia îşi reluase cursul, ca o persiflare: cum putuseră să creadă că se iubesc din nou? Fusese un pasaj, o paranteză în formă de disperare deghizată, o câmpie între doi munţi patetici.

Charles se simţea măcinat pe dinăuntru şi obosit. Se săturase de Suedia şi de suedezi. De obiceiul lor de a încerca mereu să fie calmi. De a nu ţipa niciodată când vorbesc la telefon. De acest mod de a părea zen şi de a propune angajaţilor masaje. Această tihnă începea să-l calce pe nervi. Îi lipsea isteria meridională şi uneori visa să facă afaceri cu vânzătorii de covoare. În acest context încasase informaţia despre viaţa privată a lui Nathalie. De atunci se gândea mereu la acest bărbat, la acest Markus. Cum reuşise – cu un asemenea prenume tâmp – să o seducă pe Nathalie? Refuzase să creadă. Era cel mai îndreptăţit să ştie că inima ei era un fel de miraj de oază: de îndată ce se apropia, dispărea. Dar acum era altceva. Reacţia ei excesivă părea să confirme zvonul. O, nu, nu era cu putinţă. Nu ar putea niciodată să suporte gândul acesta. „Cum a

procedat?” se întreba neîncetat Charles. Probabil că suedezul o sedusese. Altminteri nu se putea. O găsise atât de schimbată. Da, poate că asta îl rănise cel mai mult: nu mai era Nathalie a lui. Ceva era diferit. O schimbare veritabilă. Atunci nu vedea decât o soluţie: să-l convoace pe acest Markus ca să vadă ce dă din el. Să-i descopere secretul.

83

Numărul limbilor străine, printre care şi suedeza, în care se poate citi La Modification *de Michel Butor, Premiul Renaudot 1957*

20

84

Markus fusese educat că nu trebuie să facă valuri niciodată. Că, pretutindeni, pe unde trece trebuie să rămână discret. Viaţa trebuia să fie ca un culoar. Când a fost convocat la director a intrat în panică în mod necesar. Putea să fie un bărbat, să aibă umor şi simţul responsabilităţii, să arate că se poate conta pe el, dar de îndată ce apărea ideea autorităţii devenea un copil. Extrem de neliniştit, îşi punea nenumărate întrebări: „De ce vrea să mă vadă? Am negociat prost partea de asigurări din dosarul 114? Am mers prea des la dentist în ultima vreme?” Vinovăţia îl asedia din toate părţile. Şi în asta consta poate adevărata caracteristică a personalităţii sale: sentimentul

absurd, mai presus de sine însuşi, al unei pedepse ce va să vină.

A bătut la uşă cu două degete, aşa cum făcea mereu. Charles l-a invitat să intre.

— Bună ziua, am venit să vă văd… cum mi-aţi…

— Nu am timp acum… am o întâlnire.

— Ah, foarte bine.

— …

— Bine, plec. Voi reveni mai târziu.

Charles l-a pus pe liber pe acest angajat fiindcă nu avea timp să-l primească. Îl aştepta pe faimosul Markus fără să-i treacă o clipă prin minte că acesta tocmai fusese la el. Ticălosul, nu numai că îi furase inima lui Nathalie, dar îndrăznise să nu vină atunci când îl chemase. Ce fel de rebel putea fi? Aşa ceva nu se va mai întâmpla. Cine se crede? Charles şi-a sunat secretara:

— L-am chemat la mine pe un anumit Markus Lundell şi nu a venit. Vreţi să vedeţi ce se întâmplă?

— Dar tocmai i-aţi cerut să plece.

— Nu, nu a venit.

— Ba da. Tocmai l-am văzut ieşind din biroul dumneavoastră.

Charles s-a simţit ca o trestie în bătaia vântului. Vântul de nord, desigur. Era gata să leşine. A rugat-o pe secretară să îl cheme din nou. Markus, care abia se aşezase pe scaun, în birou, a trebuit să se ridice iar. Se întreba dacă nu cumva

directorul nu voia să-şi bată joc de el. S-a gândit că poate îl enervaseră acţionarii suedezi şi se răzbuna pe unul din angajaţii originari din Suedia. Markus nu voia să fie hopa-mitică. Iar dacă va continua astfel, va ceda pe bune solicitărilor lui Jean-Pierre, sindicalistul de la etajul al doilea.

A intrat din nou în biroul lui Charles. Acesta era cu gura plină. Încerca să se calmeze mâncând Krisprolls. Adeseori încercăm să ne calmăm făcând lucruri care ne enervează. Tremura, lăsa să-i cadă din gură firimituri. Markus era şocat. Cum era posibil ca un asemenea bărbat să conducă o firmă? Dar cel mai şocat dintre ei doi a fost, desigur, Charles. Cum era posibil ca un asemenea bărbat să conducă inima lui Nathalie? Din cele două şocuri a rezultat un moment suspendat în timp în care nimeni nu îşi putea imagina ce avea să se întâmple în continuare. Markus nu ştia la ce să se aştepte. Iar Charles nu ştia ce va spune. Era, înainte de toate, bulversat: „Dar cum este cu putinţă? Este respingător… n-are nici o formă… e moale… o, nu, nu este posibil… şi, pe urmă, are un fel pieziş de a privi oameni… o, nu, ce oroare… absolut, nu, Nathalie, bărbatul acesta… nicicum, nu, nu, nu… ah, mă dezgustă… nici nu se pune problema să se învârtă în continuare în jurul ei… am să-l trimit în Suedia… da, asta e… un transfer bunicel… chiar de mâine îl mut!”

Charles ar fi putut multă vreme să rumege

aceste gânduri în minte. Se afla în incapacitatea de a verbaliza. Dar, desigur, îl chemase, aşa că trebuia să spună ceva.

— Vreţi un Krisprolls? i-a propus el ca să câştige timp.

— Nu, mulţumesc. Am plecat din Suedia ca să renunţ să mai mănânc felul acesta de chifle… aşa că nu o să reîncep aici.

— Oho… Ah… foarte amuzant… ah… hi, hi!

Charles a izbucnit într-un hohot de râs nebun. Idiotul avea umor. Dar ce idiot… sunt cei mai răi: mutre depresive care ne surprind cu umorul lor… nu te aştepţi şi, pleosc, o poantă… Cu siguranţă, acesta e secretul. Charles simţise totdeauna că acesta era punctul său slab: nu le făcuse pe femei să râdă suficient de mult. Se întreba, gândindu-se la soţia lui, dacă nu cumva era înzestrat cu puterea de a le întrista. Este adevărat că Laurence nu mai râsese de doi ani, trei luni şi şaptesprezece zile. Îşi amintea acest lucru fiindcă şi-l notase în agendă, la fel cum poţi nota eclipsele de lună: „Azi soţia mea a râs”. În fine, trebuia să înceteze să mai facă digresiuni. Trebuia să vorbească. La urma urmei de ce se temea? El era directorul. El hotăra suma pentru bonurile de masă, şi asta nu era puţin lucru totuşi. Nu, chiar trebuia să-şi vină în fire. Dar cum să vorbeşti unui asemenea bărbat? Cum să-l priveşti în faţă? Ah, da, îl dezgusta gândul că o putea atinge pe Nathalie. Că poate să o sărute. Ce sacrilegiu! Ce atentat! O, Nathalie. Din totdeauna o iubise pe Nathalie, este clar. Nu mai isprăvim cu pasiunile noastre. Se

gândise că ar fi uşor să o uite. Dar nu, sentimentul hibernase în el şi se ivise acum la suprafaţă sub forma lui cea mai cinică.

Încă şi mai radicală decât un transfer, vedea o altă soluţie: să-l dea afară. Nu se putea să nu fi comis o greşeală profesională. Toată lumea greşeşte. Bine, el nu era ca toată lumea. Dovada: ieşise cu Nathalie. Poate că era un angajat model, unul din aceia care fac ore suplimentare zâmbind, care nu cer niciodată o mărire de salariu: dintre cei mai răi, ce să mai vorbim. Geniul acesta poate că nu făcea parte din sindicat.

— Aţi vrut să mă vedeţi, a încercat Markus, întrerupând astfel lungile minute pe care Charles le petrecuse în somnolenţa care a urmat şocului.

— Da… da… am isprăvit să mă gândesc la ceva şi sunt al dumneavoastră.

Nu putea să-l lase să aştepte aşa. Sau, ba da: îl va lăsa să aştepte toată ziua, numai să vadă cum reacţionează. Dar, la urma urmei, nu-şi făcea probleme. Căci acum gândea, nimic nu este mai dezagreabil decât să stai în faţa cuiva care nu îţi vorbeşte. Mai ales când este vorba de directorul tău. Oricare alt angajat ar fi dat semne de nelinişte, ar fi transpirat, ar fi gesticulat, şi-ar fi încrucişat picioarele, apoi ar fi revenit la poziţia iniţială… ei bine, în ceea ce îl priveşte nu era cazul. Markus petrecuse zece, poate cincisprezece minute fără să se mişte. Hotărât lucru: bărbatul acesta era înzestrat cu o mare forţă mentală.

În acel moment, Markus era doar încremenit de sentimentul neplăcut al nesiguranţei. Nu înţelegea ce se întâmplă. Ani buni, nici măcar nu-şi văzuse angajatorul şi iată că acesta îl convoca pentru a-l acoperi de tăcere. Fără să ştie, fiecare dintre ei trimitea către celălalt o imagine de forţă. Charles era cel care urma să vorbească primul, dar nu putea rosti o vorbă. Cuvintele sale erau pecetluite. Hipnotizat, continua să-l privească pe Markus în ochi. La început, se gândise să scape de el, însă o a doua ipoteză i-a venit în minte. Paralel cu agresivitatea lui îşi făcea loc şi o oarecare fascinaţie. Departe de a-l respinge, trebuia să vadă cum funcţionează. A început să-i vorbească:

— Scuze pentru că v-am făcut să aşteptaţi. Dar îmi place să-mi cumpănesc bine vorbele atunci când mă adresez cuiva. Mai ales când este vorba de a anunţa ceea ce am să vă spun.

— …

— Iată, am aflat că vă ocupaţi de dosarul 114. Ştiţi, aici nimic nu-mi este necunoscut. Ştiu tot. Şi trebuie să afirm că mă bucur nespus că sunteţi alături de noi. Şi în Suedia am vorbit despre dumneavoastră, iar acţionarii sunt mândri să aibă un compatriot atât de eficace.

— Mulţumesc.

— Eu trebuie să vă mulţumesc. Se simte că în firma noastră dumneavoastră sunteţi locomotiva. De altfel, aş vrea să vă felicit personal. Consider că nu petrec suficient timp cu oamenii de bază ai întreprinderii. Mi-ar face plăcere să vă cunosc mai bine. Am putea cina împreună în seara aceasta?

Ce părere aveţi? Ar fi bine, nu?

— Ăăăă… de acord.

— Ei, cu atât mai bine, îmi fac o bucurie! Şi pe urmă, în viaţă nu există numai munca…vom putea vorbi despre multe altele. Consider un lucru bun să fie îndepărtată bariera dintre angajator şi salariaţi.

— Cum spuneţi.

— Bine, atunci, pe diseară… Markus! Vă doresc o zi bună… şi trăiască munca!

Markus a ieşit din birou la fel de stupefiat ca soarele în timpul unei eclipse.

85

Numărul de pachete de Krisprolls vândute în 2002

22,5 milioane

86

Zvonul se răspândise în toată firma. Markus şi Nathalie aveau o relaţie. Adevărul: nu se sărutaseră decât de trei ori. Scenariul fantezist: Nathalie era însărcinată. Da, oamenii adăugau de la ei. Şi pentru a defini amploarea unui zvon este de ajuns să verifici câte cafele s-au vândut la un automat de cafea. Astăzi se anunţa o zi istorică. Dacă toată lumea din firmă o cunoştea pe Nathalie, nimeni nu ştia cu adevărat cine este Markus. Era un fel de verigă discretă a lanţului,

un fir alb pe o haină. În timp ce se îndrepta spre biroul său, cam deconcertat de ceea ce i se întâmplase, a simţit numeroase priviri îndreptate asupra sa. Şi nu înţelegea de ce. A trecut pe la toaletă să verifice cutele hainei, şuviţele de păr, spaţiul dintre dinţi şi culoarea din obraji. Nimic nu era schimbat, totul era la locul lui.

Această atenţie nu a încetat să crească pe parcursul zilei. Numeroşi colegi au găsit pretexte ca să vină să-l vadă. I se puneau întrebări, greşeau biroul. Poate că nu era ceva care ţinea de hazard. Una din acele zile pline de evenimente fără să ştii prea bine de ce. E vorba de influenţa lunii, ar fi spus mătuşa lui din Suedia, o prezicătoare celebră în Norvegia. Toate aceste întreruperi îl împiedicau să mai muncească. Era culmea. Să nu faci nimic în ziua în care angajatorul te felicită pentru munca prestată. Poate că şi asta îl stânjenea. Nu-i uşor să fii brusc încurajat când nu ai ieşit niciodată în faţă, când nimeni nu a observat cu adevărat ce faci. Şi, pe urmă, era Nathalie. Mereu acolo, în mintea lui. Din ce în ce mai mult. Ultima lor întâlnire îi dăduse multă încredere. Viaţa începea să ia o turnură stranie, îndepărtându-se agreabil de temeri şi de incertitudini.

Şi Nathalie simţise această agitaţie în jurul ei. Fusese un sentiment difuz până când Chloé, adepta încercărilor frontale, îndrăznise:

— Pot să te întreb ceva?

— Da.

— Toată lumea vorbeşte că ai o relaţie cu Markus. E adevărat?

— Ţi-am spus deja că nu te priveşte.

De data aceasta Nathalie era cu adevărat iritată. Tot ce îi plăcuse la Chloé părea să fi dispărut. Acum nu vedea în ea decât încarnarea unei obsesii meschine. Deja fusese şocată de atitudinea lui Charles şi iată că povestea continua. Ce aveau cu toţii de se precipitau astfel? Chloé a complicat şi mai mult situaţia bâiguind:

— Numai pentru că nu mi te pot imagina deloc…

— De ajuns. Poţi pleca, s-a enervat Nathalie.

Instinctiv a simţit că toată încăpăţânarea lor de a-l critica pe Markus o făcea să se apropie şi mai mult de el. Că aceasta îi unea şi mai strâns în lumea aflată la adăpost de neînţelegerea celorlalţi. Ieşind din birou, Chloé şi-a spus că era o proastă. Îşi dorea atât de mult să aibă nişte raporturi privilegiate cu Nathalie, numai că, iată, se înşelase ca o tâmpită. Totuşi era adevărat că era uimită. Şi avea dreptul să o spună, nu? Şi, pe urmă, nu era singura. Exista ceva distonant în însăşi ideea relaţiei lor. Nu pentru că nu l-ar aprecia pe Markus, nici măcar pentru că îl găsea respingător, ci pentru că pur şi simplu nu şi-l putea imagina alături de o femeie. Îl considerase mereu ca pe un extraterestru printre oameni. În vreme ce Nathalie fusese pentru ea un fel de ideal feminin. Astfel relaţia lor o deranja şi o determina să aibă reacţii instinctive. Ştia că nu dovedise delicateţe, dar când toată lumea o întreba: „Ei? Ai

noutăţi?”, simţea că poziţia ei privilegiată putea să capete valoare. Şi că respingerea lui Nathalie avea, poate, să-i permită să acceadă la alte afinităţi.

87

Pretexte folosite de colegi pentru a merge să-l vadă pe Markus:

Aş vrea, vara asta, împreună cu soţia să merg în vacanţă în Suedia. Ce mă sfătuieşti?

Ai o gumă de şters?

Ah, iartă-mă, am greşit biroul.

Tot la 114 lucrezi?

Îţi merge intranetul?

Totuşi povestea asta cu acel compatriot al tău care a murit înainte să se bucure de succesul trilogiei sale e o nebunie curată.

88

În mijlocul după-amiezii, Nathalie şi Markus au făcut o pauză împreună, întâlnindu-se pe terasa de pe acoperiş. Devenise refugiul lor, peştera lor. De cum s-au privit, au înţeles că avea loc ceva neobişnuit. Că amândoi erau ţinta curiozităţii

celorlalţi. Au început să râdă de această tâmpenie şi s-au îmbrăţişat, cea mai bună modalitate din lume pentru a crea tăcere. Nathalie i-a şoptit că ar vrea să-l întâlnească în acea seară şi că ar vrea să fie seară chiar acum. Era ceva frumos, era ceva duios, de o intensitate neobişnuită. Markus a fost jenat să explice că nu era liber. O ecuaţie atroce: începea să considere inutilă orice secundă petrecută departe de Nathalie şi totuşi nu putea să anuleze cina cu directorul. Nathalie s-a mirat, dar nu a îndrăznit să-l întrebe despre ce este vorba. Şi, mai ales a fost surprinsă să se găsească brusc într-o poziţie fragilă, de aşteptare. Markus i-a explicat că ia cina cu Charles.

— Diseară? Ţi-a propus să cinezi cu el?

În acel moment nu ştia dacă trebuie să râdă sau să se înfurie. Charles nu avea dreptul să cineze cu un membru al grupului ei fără să o prevină măcar. A înţeles imediat că invitaţia nu avea nimic de a face cu serviciul. Până acum, Markus nu încercase să analizeze serios subita motivaţie a angajatorului său. La urma urmei, era plauzibil: făcea treabă bună cu 114.

— Şi ţi-a spus de ce vrea să cineze cu tine?

— Ăăăă… da… voia să mă felicite…

— Şi nu ţi s-a părut bizar? Ţi-l imaginezi cinând cu fiecare angajat pe care vrea să-l felicite?

— Ştii, totdeauna mi s-a părut atât de bizar, încât nu mai găsesc nimic bizar în ceea ce-l priveşte.

— E adevărat. Ai dreptate.

Nathalie adora felul în care Markus se

raporta la lucruri. Putea părea o naivitate, dar nu era. Avea o blândeţe copilărească în a accepta situaţiile, inclusiv pe cele neobişnuite. Markus s-a apropiat de ea şi a sărutat-o. Era cel de-al patrulea sărut al lor, cel mai firesc. La începutul unei relaţii, am putea aproape să analizăm fiecare sărut. Totul se detaşează perfect într-o amintire care progresează lent în confuzia repetiţiilor. Nathalie a hotărât să nu spună nimic referitor la Charles şi la motivul lui grotesc. Markus va descoperi el însuşi ce se ascundea îndărătul acestei cine.

89

Markus trecuse pe acasă ca să se schimbe pentru că întâlnirea cu directorul era la ora 21. A ezitat, ca de obicei, între mai multe sacouri. A optat pentru cea mai profesională vestimentaţie. Cea mai serioasă, ca să nu spunem cea mai sinistră. Părea un cioclu în vacanţă. În momentul în care trebuia să ia RER-ul a avut o problemă. Pasagerii începeau deja să se agite. Nu erau bine informaţi. Ardea undeva? O încercare de suicid? Nimeni nu ştia cu adevărat. Panica a cuprins vagonul în care se afla Markus şi acesta se gândea mai ales că avea să-l facă să aştepte pe angajatorul său. Şi chiar aşa se întâmpla. Charles se instalase la masă de vreo zece minute şi a băut un pahar cu vin roşu. Era enervat, ba chiar foarte enervat fiindcă nimeni nu îl făcuse să aştepte astfel. Şi, cu siguranţă, nu un angajat a cărui existenţă o ignora până în acea dimineaţă. Totuşi,

în mijlocul acestei enervări se contura un alt sentiment. Acelaşi sentiment pe care îl simţise şi dimineaţă, dar de data aceasta apărea cu o intensitate sporită. Acest bărbat era capabil de orice. Cine ar îndrăzni să ajungă târziu la o asemenea întâlnire? Cine era în stare să sfideze astfel autoritatea? Nu mai era nimic de adăugat. Chiar o merita pe Nathalie. Incontestabil. Chimic. Matematic.

Uneori, când eşti în întârziere, se spune că nu foloseşte la nimic să alergi. Se spune că treizeci sau treizeci şi cinci de minute e totuna. Atunci măcar să adaugi puţină aşteptare celuilalt şi să eviţi să ajungi transpirat. Asta a hotărât Markus. Nu voia să apară năduşit şi roşu la faţă. Ştia: de îndată ce alerga puţin, arăta ca un nou-născut. Astfel, a ieşit din metrou, terifiat de ideea de a fi întârziat atât de mult (şi de a nu putea să se scuze, căci nu avea numărul de mobil al directorului său), ci să meargă. Aşa s-a prezentat la cină, practic după o oră de când stabiliseră întâlnirea, calm, foarte calm. Haina neagră sublinia efectul unei aluri mortuare. Ceva în genul filmelor sumbre în care eroii apar în tăcere din umbră. Charles aproape că isprăvise o sticlă de vin roşu aşteptând. Asta îl transformase într-un romantic, într-un nostalgic. Nici măcar nu a mai ascultat scuzele lui Markus referitoare la RER. Sosirea lui era graţia întruchipată.

Şi seara avea să navigheze pe triumful acestei prime impresii.

90

Bernard Blier, referitor la Pierre Richard în Marele Blond cu un pantof negru*.*

E tare. E tare de tot.

91

În timpul cinei, Markus a fost surprins de atitudinea lui Charles. Acesta se bâlbâia, gângăvea, bolborosea. Era incapabil să ducă la bun sfârşit o frază. Izbucnea brusc în hohote de râs, dar niciodată în clipa în care interlocutorul lui încerca să fie amuzant. Parcă se afla într-un decalaj faţă de momentul prezent.

— Vă simţiţi bine? a îndrăznit la un moment dat Markus.

— Bine? Eu? Ştiţi, de ieri, mi-e bine mereu. Mai ales acum.

Incoerenţa acestui răspuns a confirmat impresia lui Markus. Charles nu devenise complet nebun. Simţea prea bine că bătea câmpii, exceptând rarele sclipiri de luciditate. Dar nu se putea stăpâni. Fusese victima unui scurtcircuit. Suedezul din faţa lui îi bulversase viaţa, îi dăduse peste cap sistemul. Lupta să revină la realitate. Markus, al cărui trecut era, totuşi, puţin euforic, începea să fie convins că această cină este cea mai sinistră din viaţa lui. Şi pe bună dreptate. Cu toate acestea, nu şi-a putut înfrâna ivirea unei compasiuni, a dorinţei de a ajuta un om care îşi

pierduse echilibrul.

— Pot să vă ajut cu ceva?

— Da, desigur Markus… am să mă gândesc, drăguţ din partea dumneavoastră. E adevărat, sunteţi o persoană amabilă… se vede… după cum mă priviţi… nu mă judecaţi… înţeleg totul… înţeleg totul acum…

— Ce anume înţelegeţi?

— Păi, înţeleg din punctul de vedere al lui Nathalie. Cu cât vă privesc mai mult, cu atât înţeleg mai bine tot ceea ce nu sunt.

Markus şi-a pus paharul pe masă. Începuse să bănuiască deja că totul putea să aibă o legătură cu Nathalie. Împotriva oricărei aşteptări, prima senzaţie a fost una de uşurare. Era pentru prima dată când îi vorbea despre ea. Exact în acel moment, Nathalie a fost extirpată din zona fanteziei. Intra în partea reală a vieţii sale.

— O iubesc. Ştiţi că o iubesc? a continuat Charles.

— Cred mai ales că aţi băut foarte mult.

— Şi? Beţia nu va schimba nimic. Luciditatea mea este cât se poate de reală. Luciditatea mea în legătură cu tot ceea ce nu sunt. Privindu-vă, îmi dau seama în ce măsură mi-am ratat viaţa… în ce măsură m-am plasat mereu în superficialitate şi în compromisul permanent… o să vi se pară o nebunie, dar am să vă spun ceea ce nu am spus nimănui: aş fi vrut să fiu artist… da, ştiu, cunosc refrenul… dar, adevărat vă spun, când eram puşti, adoram să vopsesc bărci mici… era felul meu de a

fi fericit… aveam o întreagă colecţie de gondole în miniatură… petreceam ore în şir ca să le vopsesc… să fiu extrem de precis în orice detaliu… cât de mult mi-aş fi dorit să fac asta în continuare… să îmi petrec viaţa în acest fel de frenezie calmă… şi în loc de toate acestea, mă îmbuib cu Krisprolls cât e ziua de lungă… iar zilele acestea nu se mai sfârşesc… seamănă una cu cealaltă de parcă ar fi chinezoaice… iar viaţa mea sexuală… soţia mea… în fine, această chestiune… nu vreau să vorbesc despre asta… îmi dau seama de toate… vă privesc şi înţeleg…

Charles şi-a întrerupt brusc monologul. Markus era jenat. Nu este niciodată uşor să primeşti confidenţele unui necunoscut şi încă şi mai dificil atunci când este vorba de propriul angajator. Nu-i mai rămânea decât umorul pentru a încerca să detensioneze atmosfera.

— Aţi văzut toate acestea numai privindu-mă? Chiar aceasta este impresia pe care v-o produc? Într-un timp atât de scurt…

— În plus aveţi şi umor. Sunteţi un geniu, într-adevăr. Au existat Marx, Einstein şi acum dumneavoastră.

Markus nu a avut replică pentru această ieşire excesivă. Din fericire a venit chelnerul.

— Aţi ales?

— Da, am să iau nişte carne. În sânge.

— Şi eu, peşte.

— Foarte bine, domnilor.

Nici nu făcuse doi metri, când Charles l-a chemat din nou.

— Până la urmă, voi comanda ceea ce a cerut domnul. Tot peşte.

— Foarte bine, am notat, a spus chelnerul plecând.

— Am hotărât să fac totul asemenea dumneavoastră, a mărturisit Charles după o clipă de tăcere.

— Să faceţi totul asemenea mie?

— Da, ca şi cum mi-aţi fi mentor.

— Să ştiţi că nu este mare lucru de făcut ca să fiţi ca mine.

— Nu sunt de acord. De exemplu, haina dumneavoastră. Aveţi un stil unic. Totul este gândit, se vede că nu lăsaţi nimic la voia întâmplării. Iar asta este important pentru femei. Mmm, pentru ele contează, nu?

— Ăăă, da, nu ştiu. Pot să v-o împrumut dacă vreţi.

— Iată! Şi asta vă este specific: sunteţi amabilitatea întruchipată. Spun că îmi place haina dumneavoastră şi imediat îmi propuneţi să mi-o împrumutaţi. Este atât de frumos. Îmi dau seama că nu am împrumutat suficient de mult hainele mele. Toată viaţa am fost un egoist al hainelor.

Markus a înţeles că tot ceea ce spunea va fi în mod necesar genial. Bărbatul din faţa lui îl privea printr-un filtru de admiraţie, ca să nu spună: veneraţie. Ca să îşi continue investigaţia, Charles a spus:

— Mai vorbiţi-mi despre dumneavoastră.

— Ca să vă spun totul: nu prea mă gândesc la ceea ce sunt.

— Iată! Asta e! Eu mă gândesc prea mult. Mă întreb prea mult ce gândesc ceilalţi. Trebuia să fiu mai stoic.

— Pentru asta trebuia să vă fi născut în Suedia.

— O! Ce amuzant! Ar trebui să mă învăţaţi să fiu la fel de amuzant ca dumneavoastră. Ce simţ al replicii! Beau în sănătatea dumneavoastră! Vă mai torn?

— Nu, cred că am băut deja destul.

— Şi ce simţ al controlului! Bine, decid să nu procedez ca dumneavoastră. Îmi permit o distanţare.

Atunci a sosit chelnerul cu cei doi peşti şi le-a urat poftă bună. Au început să mănânce. Brusc, Charles şi-a ridicat privirea din farfurie:

— Sunt cu adevărat idiot. Totul este idiot.

— Ce anume?

— Urăsc peştele.

— Ah…

— Şi totuşi există ceva încă şi mai rău decât asta.

— A, da?

— Da, sunt alergic la peşte.

— …

— Asta e. Nu aş putea să fiu niciodată ca dumneavoastră. Nu voi putea să fiu niciodată cu Nathalie. Totul din cauza peştelui.

92

Câteva precizări despre alergia la peşte

Alergia la peşte nu este atât de rară. În ţara noastră este pe locul al patrulea. Atunci când eşti alergic, întrebarea care se pune este să ştii dacă eşti alergic la un singur soi de peşte sau la mai multe. În practică, jumătate din pacienţii alergici la un soi de peşte sunt, de asemenea, alergici şi la alte soiuri de peşte. Acest lucru impune să fie realizate mai multe teste de piele pentru a cerceta alergiile multiple, iar uneori se fac teste de provocare (cu alimentul în chestiune) în cazul în care testele pe piele nu ar fi relevante. Ne putem, de asemenea, întreba, dacă anumite soiuri de peşte creează mai puţine alergii decât altul. Pentru a răspunde la această întrebare, o echipă de cercetători a comparat gradul de reactivitate multiplă a nouă peşti: nisetrul (sau morunul proaspăt), somonul, merlanul, macroul, tonul, heringul, bibanul, halibutul şi calcanul. A rezultat că tonul şi macroul (ambii din familia scombride) sunt cel mai bine toleraţi, peştii plaţi, halibutul şi calcanul, aflându-se pe locul doi. În schimb, morunul, somonul, merlanul, heringul şi bibanul prezintă o reactivitate multiplă importantă, ceea ce înseamnă că o persoană alergică la unul dintre aceşti peşti are şanse foarte mari să fie alergică şi la ceilalţi peşti menţionaţi.

93

După această prezentare referitoare la alergiile cauzate de peşte, cina a fost învăluită în tăcere. Markus a încercat de mai multe ori să

relanseze discuţia, dar în zadar. Charles nu mânca nimic şi se mulţumea să bea. Păreau un cuplu de bătrâni care nu mai au nimic să-şi spună. Care se lasă purtaţi de o formă de meditaţie interioară. Timpul trece în linişte (şi astfel trec şi anii).

Odată ieşiţi din restaurant, Markus a fost obligat să-şi sprijine directorul. Nu putea să şofeze în această stare. A vrut să-l urce într-un taxi, cât mai repede posibil. Era grăbit să isprăvească, în fine, calvarul acestei seri. Vestea proastă era că Charles părea înviorat de aerul rece al serii. Era gata pentru încă o rundă.

— Nu mă lăsaţi, Markus. Mai vreau să stau de vorbă cu dumneavoastră.

— Dar vreme de o oră nu aţi rostit un cuvânt. Şi pe urmă aţi băut prea mult, ar fi mai bine să mergeţi acasă.

— O, încetaţi o clipă să fiţi serios! Chiar mă obosiţi. O să mai bem un ultim pahar şi gata. E un ordin!

Markus nu a avut de ales.

S-au dus într-un loc în care oameni de o anumită vârstă se ating de o manieră lascivă. La drept vorbind nu era o discotecă, dar semăna cu aşa ceva. Aşezaţi pe o banchetă roz au comandat două ceaiuri. În spatele lor trona o litografie neclară, un fel de natură moartă, însă cu adevărat moartă. Acum, Charles părea mai calm. O nouă cădere. Pe chip i se citea oboseala extremă. Când se gândea la anii petrecuţi, îşi amintea de

întoarcerea lui Nathalie după drama prin care trecuse. De ce suntem atât de marcaţi de un detaliu, de un gest, care fac din acele clipe infime centrul însuşi al unei epoci? În amintirile sale, chipul lui Nathalie eclipsa cariera şi viaţa lui de familie. Putea să scrie o carte despre genunchii lui Nathalie, însă era incapabil să spună care este cântăreţul preferat al fiicei sale. Pe atunci, avea un motiv. Înţelegea că nu era pregătită să trăiască altceva. Dar în sinea lui nu încetase să spere. Astăzi totul i se părea lipsit de interes: viaţa lui era sinistră. Se simţea opresat. Suedezii erau crispaţi din cauza crizei financiare. Islanda fusese pe marginea falimentului, iar aceasta fragilizase numeroase certitudini. Simţea cum creşte ura faţă de patroni. Asemenea altor şefi de firmă putea să fie, cine ştie, sechestrat într-un prezumtiv conflict social. Şi mai era şi soţia lui. Nu îl înţelegea. Vorbeau atât de mult despre bani, încât i se întâmpla să o confunde cu proprii creditori. Totul se amesteca în acest univers insipid, în care feminitatea însăşi era un vestigiu, în care nimeni nu mai avea timp să facă zgomot cu tocurile ascuţite. Tăcerea din fiecare zi anunţa tăcerea eternă. Din această cauză îşi pierdea controlul la gândul că Nathalie, cu un alt bărbat…

A evocat toate acestea cu multă sinceritate. Markus a înţeles că trebuia să vorbească despre Nathalie. Un prenume feminin, iar noaptea părea nesfârşită. Dar ce să spună despre ea? Abia o cunoscuse. Ar fi putut pur şi simplu să

mărturisească: „Greşiţi… nu se poate spune cu adevărat că suntem împreună… pentru moment este vorba de o poveste de trei sau patru săruturi… ba mai mult, să vă spun despre cât de stranii sunt toate acestea…” Dar nu putea articula nici un sunet. Acum îşi dădea seama că îi venea greu să vorbească despre ea. Directorul îşi pusese capul pe umărul lui şi îl îndemna la confidenţe. Atunci Markus s-a străduit să povestească, la rândul lui, propria versiune a vieţii sale cu Nathalie. Exegeza lui asupra tuturor momentelor nathaliene. Pe neaşteptate, a fost brusc asaltat de o mulţime de amintiri. Momente fugare, petrecute mai înainte, cu mult mai înainte de pulsiunea sărutului.

Era vorba de prima lor întâlnire. Cu ea susţinuse interviul de angajare. „Nu aş putea niciodată să lucrez cu o asemenea femeie”, îşi spusese el imediat. Nu strălucise, dar Nathalie fusese anunţată că trebuie să angajeze un suedez. Markus era acolo din cauza unei chestiuni de procentaj. Nu îşi imaginase vreodată. Pentru el, prima impresie îl urmărise luni de-a rândul. Revedea felul în care Nathalie îşi aranja şuviţele de păr după ureche. Această mişcare îl fascinase. Cu prilejul şedinţelor grupului lor, sperase să o repete, dar nu, fusese un moment de graţie unic. Se gândea şi la alte gesturi, precum cel de a aşeza dosarele pe marginea mesei sau de a-şi umezi buzele înainte să bea ori pauza pe care o lua între două fraze, felul în care pronunţa uneori „s”-ul,

mai ales la sfârşitul programului, zâmbetul ei de politeţe, ori un mulţumesc sau tocurile ascuţite. O, da, tocurile ascuţite care sanctificau pulpele. Detesta mocheta firmei, iar într-o bună zi chiar se întrebase: „Oare cine a putut inventa mocheta?” Şi alte, alte lucruri. Da, îşi aducea aminte totul şi Markus îşi dădea seama că acumulase în el multă fascinaţie pentru Nathalie. Fiecare zi alături de ea fusese cucerirea supremă, dar prefăcută a unui veritabil imperiu al inimii.

Cât timp vorbise despre ea? Nu ştia. Întorcând capul, a observat că Charles adormise. Ca un copil care adoarme ascultând o poveste. Ca să nu răcească, l-a acoperit cu haina sa – atenţie delicată. În tăcerea ce se reinstalase, l-a privit pe acel bărbat la a cărui putere visa uneori. El, care simţise atât de des plămânii strânşi într-o menghină, care invidiase viaţa celorlalţi, îşi dădea seama că nu era cel mai nefericit. Că îi plăcea până şi rutina lui. Spera să fie cu Nathalie, deşi în caz contrar nu s-ar prăbuşi. Febril, fragil pe moment, Markus avea o oarecare putere lăuntrică. La ce bun să te iriţi când totul este absurd? Se întreba uneori, desigur foarte influenţat de lectura lui Cioran. Viaţa poate fi frumoasă atunci când ştii că deţii inconvenientul de a te fi născut. Imaginea lui Charles adormit confirma sentimentul de siguranţă care avea să crească în el cu încă şi mai mare intensitate.

Două femei de vreo cincizeci de ani s-au

apropiat de ei, încercând să intre în vorbă, dar Markus le-a făcut semn să nu facă zgomot. Era totuşi un local în care se asculta muzică. Charles s-a ridicat în cele din urmă, mirat să deschidă ochii în acel cocon roz. A văzut faţa lui Markus care îl veghease şi a constatat că era învelit cu haina acestuia. Era timpul să plece. Se făcuse dimineaţă. Au ajuns împreună la birou. Ieşind din ascensor s-au despărţit strângându-şi mâinile.

94

Puţin mai târziu, în aceeaşi dimineaţă, Markus s-a îndreptat spre automatul de cafea. A observat imediat cum colegii îi făceau loc să treacă. Era Moise în faţa Mării Roşii. Metafora poate părea exagerată, însă trebuie să înţelegem ce se întâmplă. Markus, un funcţionar pe cât de discret, pe atât de tern, despre care se putea spune că este un oarecare, se afla în situaţia ca, în mai puţin de o zi, să iasă cu una dintre cele mai frumoase femei din firmă, dacă nu cumva cu cea mai frumoasă (şi că femeia respectivă era considerată ca fiind moartă pentru seducţie) şi să cineze cu patronul. Fuseseră văzuţi sosind împreună dimineaţa, destul pentru a evoca o bârfă tendenţioasă. Mult pentru un singur om. Toată lumea îl saluta, i se adresau întrebări: Eşti bine azi? Dosarul 114 merge? Dintr-odată se interesau de nenorocitul acela de dosar ca şi de cea mai simplă respiraţie a sa. Aşa încât, pe la mijlocul dimineţii, lui Markus mai să îi vină rău. Adăugată unei nopţi albe, transformarea era prea brutală.

Ca şi cum în câteva minute concentrase toţi anii de impopularitate. Desigur nimic nu era firesc. Trebuia să fie ceva suspect aici. Se spunea că este o „cârtiţă” a guvernului suedez, că era fiul celui mai important acţionar, că era grav bolnav, că era foarte cunoscut în ţara sa ca un actor porno, că fusese ales să reprezinte umanitatea pe planeta Marte şi că era un intim al lui Natalie Portman.

95

Declaraţia lui Isabelle Adjani pe platoul televizat al lui Bruno Masure în 18 ianuarie 1987

„Pentru mine este îngrozitor să fiu obligată astăzi să vin aici ca să spun «nu sunt bolnavă» ca şi cum aş spune «nu sunt vinovată de crimă».”

96

Nathalie şi Markus s-au întâlnit să ia prânzul. Era obosit, însă ochii rămâneau larg deschişi. Ea încă nu îşi revenise după momentul aflării că avusese o cină prelungită până în zori. Poate că lucrurile se întâmplau mereu astfel? Aşa încât nimic nu era în ordinea prevăzută. Nathalie ar fi vrut să râdă de toate acestea. Dar nu prea o bucura ceea ce vedea. Se simţea crispată, jenată de agitaţia din jur. Îşi amintea de meschinăria oamenilor după moartea lui François. De stânjenitoarele dovezi de compasiune. Era poate o ţicneală, dar vedea aici nişte urme ale colaboraţionismului: „Dacă ar avea loc un nou

război, totul ar fi exact la fel”. Sentimentul ei era poate exagerat, dar viteza zvonului coroborată cu un dram de rea-voinţă îi inspirau un dezgust care aducea în actualitate acea perioadă tulbure.

Nu pricepea de ce relaţia ei cu Markus stârnea atâta interes. Din cauza lui? De ceea ce răspândea în jurul lui? Astfel erau percepute legăturile puţin raţionale? Dar este absurd: unde există mai puţină logică decât într-o afinitate? De la ultima discuţie cu Charles, lui Nathalie nu i se potolise mânia. Cine se credeau ei toţi? Transforma ocheadele tuturor în agresiuni.

— Abia ne-am sărutat şi am impresia că toată lumea mă detestă, a spus ea.

— Iar pe mine toată lumea mă adoră!

— E ciudat…

— E de ajuns să nu-ţi pese. Citeşte meniul. Asta e important. La antreu vrei andive cu roquefort sau supa zilei? Asta contează.

Cu siguranţă că avea dreptate, totuşi nu reuşea să se relaxeze. Nu înţelegea de ce reacţiona atât de violent. Poate că avea nevoie de timp ca să-şi dea seama că totul se raporta la cristalizarea sentimentului său. Era o senzaţie vertiginoasă pe care Nathalie o transforma în agresivitate. Faţă de toţi şi, mai ales, faţă de Charles:

— Ştii, cu cât mă gândesc mai mult, cu atât mi se pare că reacţia lui Charles este jenantă.

— Cred că te iubeşte, asta-i tot.

— Nu este un motiv să facă tot circul acesta

cu tine.

— Linişteşte-te, nu este grav.

— Nu pot să mă calmez, nu pot…

Nathalie l-a anunţat că va merge la Charles după ce vor lua prânzul, ca să se isprăvească odată cu tot circul. Markus a preferat să-i domolească hotărârea. A păstrat un moment de tăcere pe care ea l-a întrerupt cu o mărturisire:

— Iartă-mă, m-am enervat…

— Nu-i nimic. Şi, pe urmă, ştii, actualitatea evoluează repede… peste două zile nu se va mai vorbi despre noi… tocmai a venit o nouă secretară şi cred că lui Berthier îi place de ea… aşa că, vezi…

— Nu ar fi o ştire în exclusivitate. Berthier se năpusteşte asupra a tot ce mişcă.

— Da, este adevărat. Dar aici este vorba de altceva. Îţi aduc aminte că tocmai s-a însurat cu contabila… aşa că nu este scutit de mica bârfă.

— Cred mai ales că m-am rătăcit.

Rostise această frază pe un ton brutal. Fără nici o tranziţie. Instinctiv, Markus a luat o bucăţică de pâine şi a început să o fărâmiţeze în palmă.

— Ce faci? l-a întrebat Nathalie.

— Ca în *Degeţel*. Dacă te-ai rătăcit, trebuie să laşi în urma ta, pe acolo pe unde treci, firimituri de pâine. Aşa poţi să găseşti drumul la întoarcere.

— Care să mă aducă aici… la tine, presupun?

— Da. Numai că îmi este foame şi, aşteptându-te, am hotărât să mănânc firimiturile.

Ce a ales Nathalie pentru antreu la prânzul pe care l-a luat cu Markus

Supa zilei 14

98

Charles nu mai era deloc aceeaşi persoană care petrecuse o noapte la cina cu Markus. Pe la mijlocul dimineţii, îşi revenise şi regreta atitudinea sa. Încă se mai întreba de ce îşi pierduse raţiunea încercând să-l descifreze pe suedez. Poate că nu era genul care să se simtă bine în pielea lui, suferea din cauza unor angoase diverse, dar nu era un motiv ca să reacţioneze astfel. Şi mai ales în faţa unui martor. Îi era ruşine. Asta îl făcea să fie agresiv. Asemenea unui amant care poate deveni violent după o performanţă sexuală nereuşită. A început să facă nişte flotări, însă chiar în acel moment a intrat Nathalie. Charles s-a ridicat.

— Ai fi putut să baţi la uşă, a spus el sec.

S-a îndreptat spre el, aşa cum o făcuse când l-a sărutat pe Markus.

Numai că de data asta l-a pălmuit.

— Gata. Am făcut-o.

— Stai puţin că nu merge aşa! Pot să te dau afară pentru asta.

Charles îşi mângâia obrazul lovit. Şi repeta ameninţarea tremurând.

— Iar eu te pot da în judecată pentru hărţuire. Vrei să-ţi arăt e-mailurile pe care mi le-ai trimis?

— De ce îmi vorbeşti astfel? Întotdeauna ţi-am respectat viaţa privată.

— Da, aşa este. Fă-ţi numărul. Voiai numai să te culci cu mine.

— Sincer, nu înţeleg.

— Iar eu nu înţeleg ce ai de gând să faci cu Markus.

— Totuşi am dreptul să iau cina cu un angajat!

— Da, ei bine, gata! Pricepi? a ţipat ea.

I-a făcut incredibil de bine şi încă ar mai fi vrut să se descarce. Reacţia ei era excesivă. Apărându-şi astfel relaţia cu Markus, îşi trăda propria tulburare. Această tulburare pe care tot nu o putea defini. Dicţionarul Larousse se opreşte acolo unde începe inima. Şi aceasta era poate motivul pentru care Charles încetase să mai citească definiţiile. Nu mai era nimic de spus doar să laşi să vorbească reacţiile primare.

În momentul în care Nathalie se pregătea să iasă din birou, Charles a spus:

— Am cinat cu el pentru că voiam să-l cunosc… să pricep cum ai putut să alegi un bărbat atât de urât, atât de insignifiant. Pot să înţeleg că mă respingi, dar asta, vezi, tu, nu am să înţeleg niciodată…

— Taci!

— Să nu crezi că am să las lucrurile aşa. Tocmai am vorbit cu acţionarii. Dintr-un minut sau altul, Markus al tău va primi un post foarte important. O propunere al cărui refuz ar însemna sinucidere. Singurul mic inconvenient este că postul este la Stockholm. Dar mă gândesc la salariul pe care îl va avea şi cred că ezitarea va fi trecătoare.

— Eşti jalnic. Mai ales că nimic nu mă opreşte să demisionez şi să-l urmez.

— Nu poţi face aşa ceva! Îţi interzic.

— Chiar mă întristezi, zău …

— Nu-i poţi face asta nici lui François!

Nathalie l-a privit fix. Charles a vrut să se scuze imediat, ştia că mersese prea departe. Dar nu se putea mişca. Nici ea. Această ultimă propoziţie îi paraliza. În cele din urmă a părăsit, încet, biroul lui Charles fără să spună vreo vorbă. A rămas singur cu certitudinea că o pierduse definitiv. S-a îndreptat spre fereastră ca să privească hăul ce se căsca înaintea lui, îmbiindu-l.

99

Odată ajunsă în birou, Nathalie şi-a consultat agenda. A sunat-o pe Chloé ca să-i anuleze toate întâlnirile.

— Dar nu se poate! Peste o oră vei conduce o comisie.

— Da, ştiu, a întrerupt-o Nathalie. Bun, foarte bine, te sun mai târziu.

Şi a închis nemaiştiind ce să facă. Era o şedinţă foarte importantă şi îi luase mult ca să o

pregătească. Însă era evident că nu va mai putea lucra în această firmă după toate cele întâmplate. Şi-a amintit de momentul în care venise pentru prima dată în această clădire. Era încă tânără. Îşi amintea perioada de la început, sfaturile pe care i le dădea François. Poate asta fusese cel mai greu de suportat de când murise. Absenţa bruscă şi violentă a discuţiilor pe care le aveau. Moartea acelor clipe în care vorbeşti despre viaţa celuilalt, în care o comentezi. Se afla singură pe marginea prăpastiei şi simţea că fragilitatea pune stăpânire pe ea. Că vreme de trei ani jucase comedia cea mai patetică. Că în sinea ei nu fusese niciodată convinsă că vrea să trăiască. Se simţea vinovată, în mod absurd vinovată, gândindu-se la moartea soţului ei. Ar fi trebuit să-l reţină, să-l împiedice să iasă să alerge. Nu acesta era rolul unei soţii? Să facă în aşa fel încât să-şi oprească soţul să alerge. Ea ar fi trebuit să-l reţină, să-l îmbrăţişeze, să-l iubească. Ar fi trebuit să lase de o parte cartea, să-şi întrerupă lectura, în loc să-i permită să-şi piardă viaţa.

Acum furia i se mai potolise. Şi-a privit o clipă biroul, apoi a pus câteva lucruri într-o sacoşă. A oprit computerul şi a plecat. S-a bucurat că nu s-a întâlnit cu nimeni, că nu a fost obligată să rostească vreun cuvânt. Fuga ei trebuia să fie una tăcută. A luat un taxi şi i-a cerut şoferului să o ducă la gara Saint-Lazare. Şi-a cumpărat bilet. În momentul în care trenul s-a pus în mişcare a început să plângă.

100

Orarul trenului Paris – Lisieux luat de Nathalie

Plecare: 16:33 – Paris Saint-Lazare

Sosire: 18:02 – Lisieux

101

Dispariţia lui Nathalie a blocat lucrul pe un întreg etaj. Trebuia să modereze cea mai importantă şedinţă trimestrială. Plecase fără să lase nicio instrucţiune, fără să prevină pe cineva. Unii bombăneau pe culoare, criticând lipsa ei de profesionalism. În câteva minute, încrederea de care se bucura a scăzut în mod lamentabil: hegemonia prezentului asupra unei reputaţii câştigate de-a lungul anilor. Cum toată lumea ştia de relaţia ei cu Markus, treceau mereu pe la el prin birou: „Ştii unde este?” Trebuia să mărturisească: nu ştia. Şi asta înseamnă: „Nu, nu am nicio relaţie specială cu ea. Nu am ştiinţă de locurile prin care bântuie”. Era penibil să trebuiască să se justifice astfel. Prin acest incident îşi va pierde capitalul acumulat în ajun. Era ca şi cum îşi aminteau dintr-odată că nu este atât de important. Şi se întrebau cum de au putut crede, fie şi preţ de o clipă, că s-ar fi numărat printre intimii lui Nathalie Portman.

Încercase de mai multe ori să o sune. Fără succes. Telefonul era închis. Nu putea lucra. Se învârtea ca un leu în cuşcă. Nu dura prea mult, dată fiind micimea biroului său. Ce să facă? Încrederea obţinută în ultimele zile se destrămase rapid. Îşi amintea, iar şi iar, prânzul luat împreună: „Important este să ştii ce iei la antreu” spusese el. Cum de putuse debita aşa ceva? Nu ar fi trebuit să se străduiască prea mult. Nu fusese la înălţime. Şi totuşi ea spusese că se rătăcise, iar el, cocoţat pe norul lui, nu fusese în stare decât să însăileze nişte fraze uşurele. *Neghiniţă!* În ce lume trăia? Nu într-una în care femeile îi lasă adresa înainte să fugă! Totul era numai din cauza lui, e clar. Punea femeile pe fugă. Dacă se adevereşte, avea să devină călugăriţă. Să ia trenuri şi avioane ca să scape de aerul pe care îl respira el. Îi era rău. Îi era rău pentru că procedase anapoda. Sentimentul iubirii este sentimentul cel mai culpabilizant. Poţi gândi că toate rănile celuilalt sunt provocate de tine. Ne putem gândi chiar, bine instalaţi în nebunie ca într-o mişcare aproape demiurgică, să fim în inima inimii celuilalt. Că viaţa se rezumă la un vas închis de valve pulmonare. Lumea lui Markus era cea a lui Nathalie. Era o lume completă şi totalitară în care el era vinovat de tot şi de nimic.

Iar lumea simplă îi revenea lui. Încet a reuşit să îşi calmeze mintea. Să ţină balanţa dreaptă între alb şi negru. S-a gândit la tandreţea clipelor petrecute împreună. Această tandreţe foarte reală nu putea să dispară pur şi simplu. Teama de a o

pierde pe Nathalie îi tulburase mintea. Angoasa lui se datora fragilităţii, acelei fragilităţi care putea de asemenea să fie farmecul lui. Din înlănţuirea fragilităţilor poate rezulta o forţă. Nu ştia ce să facă, nu mai voia să muncească, nu se mai gândea în mod rezonabil la munca lui. Voia să fie nebun şi el, să ia un taxi şi să se urce în primul tren.

102

Atunci l-a chemat directorul de la Resurse Umane. Hotărât lucru, toată lumea voia să-l vadă. A mers fără nicio teamă. Se isprăvise cu teama de autoritate. De câteva zile, totul se transformase în intrigă. Domnul Bonivent l-a primit cu un zâmbet larg. Acest zâmbet echivalează cu o grimasă, a gândit Markus imediat. Pentru un director de Resurse Umane important este să pară preocupat de cariera unui angajat ca şi cum ar fi vorba de propria-i viaţă. Markus a constatat că Bonivent îşi merita postul:

— A, domnul Lundell… mă bucur să vă văd. Ştiţi, vă urmăresc de ceva timp…

— A, da? a răspuns Markus convins (pe drept cuvânt) că bărbatul tocmai a descoperit că el, Markus, există.

— Desigur, progresele fiecărui angajat sunt importante pentru mine… şi chiar trebuie să vă mărturisesc faptul că am o reală preţuire pentru dumneavoastră. Pentru felul dumneavoastră de a fi discret, o persoană care nu cere niciodată nimic. E simplu, dacă nu aş fi fost conştiincios, ei bine,

nu aş fi sesizat prezenţa dumneavoastră în firma noastră…

— Ah…

— Sunteţi angajatul pe care orice angajator visează să îl aibă.

— Drăguţ din partea dumneavoastră. Puteţi să îmi spuneţi de ce m-aţi chemat?

— Ei, aşa sunteţi dumneavoastră! Eficace, eficace! Să nu pierdem timpul! Dacă toată lumea ar fi ca dumneavoastră!

— Aşadar?

— Bine… o să vă relatez deschis cum stau lucrurile: conducerea vă propune un post de director de grup. Cu o importantă mărire de salariu, se înţelege. Sunteţi un element esenţial în repoziţionarea strategică a firmei noastre… trebuie să vă spun că această promovare mă mulţumeşte… fiindcă este ceva timp de când o susţin.

— Mulţumesc… nu ştiu ce să spun.

— Atunci, desigur, vom face toate demersurile administrative pentru transfer.

— Transfer?

— Da. Postul este la Stockholm. La dumneavoastră acasă.

— Dar nici nu se pune problema să mă reîntorc în Suedia. Mai bine la ANOFM 15 decât în Suedia.

— Dar…

— Nu există niciun dar…

— Ba da, cred că nu aveţi de ales.

Markus nu s-a mai obosit să răspundă şi a părăsit biroul fără să scoată un cuvânt.

103

Cercul paradoxurilor

Creat la sfârşitul anului 2003 în scopul de a face cunoscut ANDRU 16 celor angajaţi în cadrul Resurselor Umane care nu erau membri ai acestei asociaţii, Cercul paradoxurilor reuneşte directorii departamentelor de Resurse Umane o dată pe lună pentru a dezbate o chestiune care îi priveşte pe aceştia şi care constituie centrul contradicţiilor firmei. Întâlnirile vor să fie în mod inteligent iconoclaste: este dezbătut un subiect sensibil pe un ton profesional, dar detaşat. Umorul este bine-venit, nu însă şi limba de lemn! 17

104

De obicei, Markus îşi trecea vremea pe culoare. Totdeauna considerase aceste plimbări ca pe o pauză. Putea pur şi simplu să se ridice şi să spună: „Merg să-mi dezmorţesc picioarele”, aşa cum unii ies să fumeze o ţigară. Dar în momentul acesta se isprăvise cu nonşalanţa. Alerga. Era atât de straniu să îl vezi mergând astfel de parcă furia l-ar fi împins de la spate. Era o maşină diesel căreia i se schimbase motorul. Ceva era schimbat în el, fuseseră atinse nişte fire sensibile, nervii care duc direct la inimă.

A dat buzna în biroul patronului său. Charles

şi-a privit angajatul şi şi-a acoperit instinctiv obrazul cu mâna. Markus a rămas proţăpit în mijlocul încăperii, stăpânindu-şi mânia.

— Ştiţi unde este? a îndrăznit să întrebe Charles.

— Nu, nu ştiu. Şi încetaţi cu toţii să mă mai întrebaţi unde este Nathalie. Nu ştiu.

— M-au sunat clienţii. Sunt furioşi. Nu îmi revin întrebându-mă cum de a putut să facă aşa ceva!

— O înţeleg perfect.

— Ce doriţi de la mine?

— Vreau să vă spun două lucruri.

— Repede că mă grăbesc.

— Primul: refuz propunerea făcută. Este lamentabil din partea dumneavoastră. Nu ştiu cum de mai puteţi să vă priviţi în oglindă.

— Cine a spus că mă privesc în oglindă?

— Bine, nu-mi pasă ce faceţi sau ce nu faceţi.

— Şi al doilea?

— Îmi dau demisia.

Charles a rămas uluit de rapiditatea reacţiei acestui bărbat. Nu ezitase nicio clipă. Îi refuza propunerea şi părăsea firma. Cum de putuse gestiona atât de prost situaţia? Sau nu. Poate că asta dorea? Să-i vadă plecaţi pe amândoi, cu povestea lor supărătoare. Îl privea în continuare pe Markus şi nu putea citi nimic pe faţa lui, căci acolo exista acel tip de furie care îngheaţă. Care distruge orice expresie lizibilă. Totuşi s-a îndreptat spre Charles cu o siguranţă excesivă. De parcă l-

ar fi mânat o putere necunoscută. În aşa fel încât directorul nu şi-a putut stăpâni frica. Îi era într-adevăr frică.

— Acum, de vreme ce nu mai sunteţi şeful meu… pot…

Markus nu şi-a isprăvit fraza, a lăsat pumnul să o termine în locul lui. Era pentru prima oară când lovea pe cineva. Şi regreta că nu a făcut-o mai devreme. Că prea des a căutat cuvinte care să pună la punct situaţiile.

— E inadmisibil! Sunteţi nebun! a strigat Charles.

Markus s-a apropiat iar şi a schiţat gestul de a mai lovi încă o dată. Îngrozit, Charles s-a tras îndărăt. Era aşezat într-un colţ al biroului său. După plecarea lui Markus, a rămas multă vreme în aceeaşi poziţie.

105

Ziua de 29 octombrie 1960 în viaţa lui Muhammad Ali

A câştigat la puncte, la Louisville, primul său meci din cariera de boxer profesionist împotriva lui Tunney Hunsaker.

106

Ajunsă în gara din Lisieux, Nathalie a închiriat o maşină. Trecuse atât timp de când nu mai condusese. Se temea că îşi pierduse reflexele.

Vremea nu ţinea cu ea, căci începuse să plouă. Dar simţea o oboseală extrem de intensă în acel moment, încât nu o mai speria nimic. Mergea cu o viteză tot mai mare, pe drumurile înguste, spunând bună ziua tristeţii. Ploaia făcea vizibilitatea dificilă; uneori nu vedea nimic.

Atunci s-a petrecut ceva. Sclipirea unei secunde, pur şi simplu, pe când şofa. A revăzut scena în care îl săruta pe Markus. În clipa în care imaginea i-a revenit în minte, nu se gândea deloc la el. Nici vorbă, imaginea se impusese brutal. A început să-şi amintească momentele petrecute cu Markus. Continuându-şi drumul, regreta că plecase fără să-l anunţe. Nu ştia de ce nu se gândise la asta. Fuga ei fusese atât de rapidă. Era pentru prima oară când părăsea biroul astfel. Şi realiza că nu se va întoarce niciodată, că o parte din viaţa ei se încheiase acum. Că era timpul să meargă drept înainte. Totuşi s-a hotărât să oprească la o benzinărie. A ieşit din maşină şi a privit în jur. Nu recunoştea nimic. Probabil că rătăcise drumul. Întuneric şi pustiu. Iar ploaia încheia tripticul clasic al imaginarului disperării. I-a trimis un SMS lui Markus. Doar ca să-i spună unde este. Două minute mai târziu a primit răspuns: „Iau primul tren spre Lisieux, spre tine. Dacă eşti acolo, cu atât mai bine”. Imediat după aceea un alt SMS de la el: „În plus, rimează”.

107

Fragment din Sărutul, *povestire de Guy de*

Maupassant

„Ştii de unde izvorăşte adevărata noastră putere? Dintr-un sărut, doar dintr-un singur sărut! (…) Totuşi sărutul nu este decât o prefaţă.”

108

Markus a coborât din tren. Şi el plecase fără să anunţe pe cineva. Se vor regăsi ca doi fugari. A văzut-o, imobilă, de cealaltă parte a sălii de aşteptare. A început să meargă spre ea încet, ca într-un film. Ne putem imagina lesne fondul sonor ce ar însoţi acest moment. Sau tăcerea. Da, ar fi mai bine tăcerea. Nu s-ar auzi decât respiraţia lor. Am putea chiar să uităm tristeţea decorului. Salvador Dalí nu ar fi putut niciodată să fie inspirat de gara din Lisieux. Era pustie şi rece. Markus a observat un afiş care prezenta muzeul consacrat Terezei din Lisieux. În timp ce se îndrepta spre Nathalie gândea: „Ia te uită, e straniu, dar întotdeauna am crezut că Lisieux era numele ei de familie…” Da, chiar se gândea la asta. Şi Nathalie era aici, foarte aproape de el. Cu buzele sărutului. Însă chipul său era împietrit. Chipul său era gara din Lisieux.

S-au îndreptat spre maşină. Nathalie a urcat la volan, iar Markus s-a instalat pe locul mortului. A pornit maşina. Nu rostiseră niciun cuvânt. Păreau doi adolescenţi care la prima întâlnire nu ştiu ce să-şi spună. Markus habar nu avea despre locul în care se afla, nici încotro se îndreaptă. O urma pe Nathalie şi asta era de ajuns. După un

timp, nemaisuportând senzaţia de vid, s-a hotărât să apese pe butonul radioului. Era reglat pe radio Nostalgie. *Iubirea care fuge* de Alain Souchon a răsunat atunci în maşină.

— O, incredibil! a exclamat Nathalie.

— Ce?

— Păi, cântecul acesta. E o nebunie. Este chiar cântecul meu preferat. Şi aici… dintr-odată…

Markus a privit radioul cu bunăvoinţă. Maşinăria aceea i-a permis să lege dialogul cu Nathalie. Ea continua să-i spună cât de straniu şi fără noimă era totul. Că era vorba de un semn. Ce fel de semn? Asta, Markus nu avea cum să ştie. Era surprins de efectul pe care cântecul îl avea asupra lui Nathalie. Dar el cunoştea stranietatea, hazardul, coincidenţele vieţii. Dovezile care ne determină să ne îndoim de raţionalitate. După ce cântecul s-a terminat, l-a rugat pe Markus să oprească radioul. Voia să rămână legată de această melodie care i-a plăcut atât de mult întotdeauna. Pe care o descoperise împreună cu filmul lui Antoine Doinel. Se născuse pe atunci şi, e un sentiment cam greu de definit, se simţea provenind chiar din acea clipă. Ca un rezultat al acestei melodii. Blândeţea firii sale, melancolia prezentă uneori, lejeritatea, toate acestea întruchipau desăvârşit anul 1978. Era cântecul ei, era viaţa ei. Şi nu-şi putea reveni dintr-o astfel de întâmplare.

A oprit maşina pe marginea drumului.

Întunericul îl împiedica pe Markus să vadă unde sunt. A zărit gardul din metal, dintr-acelea care străjuiesc intrarea într-un cimitir. Apoi şi-a dat seama că nu era înalt, că era imens. Ceva similar puteai găsi în faţa unei închisori. Desigur, morţii sunt condamnaţi la închi-soare pe viaţă însă e greu de crezut că vor încerca să evadeze. Atunci Nathalie a rupt tăcerea.

— François este îngropat aici. Şi-a petrecut copilăria pe aceste meleaguri.

— …

— Bineînţeles că nu mi-a spus nimic. Nu se gândea că va muri aşa… dar ştiu că voia să fie aici… aproape de locul în care s-a născut.

— Înţeleg, a şoptit Markus.

— Ştii, e amuzant, dar şi eu mi-am petrecut copilăria tot în regiune. Când m-am întâlnit cu François ni s-a părut extraordinară această coincidenţă. Ne-am fi putut întâlni de multe ori în adolescenţă, însă nu ne-am văzut niciodată. Şi ne-am regăsit la Paris… atunci când trebuie să întâlneşti pe cineva…

Nathalie nu şi-a dus până la capăt fraza. Dar fraza continua în mintea lui Markus. Despre ce anume vorbea ea? Despre François, desigur. Şi despre el, poate? Dubla interpretare a afirmaţiilor sporea caracterul simbolic al situaţiei. Era de o intensitate rară. Ei doi, acolo, unul lângă celălalt, la câţiva metri de mormântul lui François. La câţiva metri de trecutul care nu înceta să se isprăvească. Ploaia cădea pe chipul lui Nathalie încât nu se observa dacă plângea. Însă Markus

ştia că plânge. Ştia să citească lacrimile. Cele ale lui Nathalie. S-a apropiat de ea şi a strâns-o în braţe ca pentru a încercui suferinţa.

109

A doua parte a cântecului Iubirea care fuge *de Alain Souchon, ascultată de Markus şi de Nathalie în maşină*

Noi, noi nu am rezistat

Pic, pic lacrimi pe obrazul tău perlat,

Ne despărţim şi nu mai este nimic de adăugat.

Iubirea care fuge

Iubirea care fuge

Am adormit, un copil a venit printre dantelării

Pleci, te-ntorci, te mişti, e jocul rândunelelor de a reveni

Abia instalat, că apartamentul de două camere şi o bucătărie îl declin

Te poţi numi Colette, Antoine, Sabine

Viaţa mea toată: să alerg după lucruri care dispar

Tinere parfumate, buchete de lacrimi, de trandafiri.

Şi mama îndărătul urechii îşi strecura

O picătură de ceva care la fel mirosea.

110

Au pornit din nou. Pe Markus îl surprindeau

virajele numeroase. În Suedia drumurile sunt drepte; duc spre un capăt vizibil. Se lăsa legănat de vertij, fără să îndrăznească să o întrebe pe Nathalie încotro se îndreptau. Chiar era important? E o banalitate, dar era gata să meargă cu ea până la capătul lumii. Măcar ea ştia unde mergea? Poate că voia pur şi simplu să se adâncească în întuneric. Să mergi ca şi cum ai vrea să uiţi.

În cele din urmă s-a oprit. De data asta gardul de fier era mai puţin înalt. Era tema periplului lor? Variaţiuni pe tema gardului de fier. Nathalie a coborât să deschidă poarta, apoi s-a urcat la volan. În mintea lui Markus fiecare moment era esenţial, devenind autonom, fiindcă astfel sunt trăite detaliile unei mitologii personale. Maşina rula pe un drum îngust şi s-a oprit în faţa unei case.

— Suntem la Madeleine, bunica mea. De când a murit bunicul, trăieşte singură.

— Prea bine. Mă bucur să o întâlnesc, a răspuns Markus politicos. Natalie a bătut la uşă, o dată, de două ori, apoi un pic mai tare. Nimic. „E puţin cam surdă. Cel mai bine ar fi să dăm ocol casei. Cu siguranţă este în salon şi ne va vedea pe fereastră.”

Ca să dai ocol casei trebuia să o iei pe o cărare noroioasă din cauza ploii. Markus se ţinea de Nathalie. Nu vedea mare lucru. Poate că se înşelase asupra părţii pe care trebuia să meargă? Practic între casă şi tufişurile de muri nu era loc.

Nathalie a alunecat şi l-a tras după ea pe Markus. Acum erau amândoi uzi şi plini de noroi. Mai auziseră şi de alte expediţii mai pline de succes, dar aceasta devenea rizibilă.

— Cel mai bine ar fi să ne terminăm expediţia în patru labe, a spus Nathalie.

— E nostim să te urmez, a zis Markus.

În sfârşit au ajuns de cealaltă parte a casei şi au văzut-o pe bătrânică aşezată în faţa focului din cămin. Nu făcea nimic. Imaginea îl surprinsese de-a binelea pe Markus. Să fii acolo, aşteptând, aproape uitând de tine însuţi. Nathalie a ciocănit în fereastră şi de data asta bunica ei a auzit. S-a luminat la faţă de îndată ce a văzut-o şi s-a grăbit să deschidă fereastra.

— Draga mea... dar ce faci? Ce surpriză plăcută!

— Voiam să te văd... şi pentru asta a trebuit să dăm ocol.

— Da, ştiu. Din păcate nu eşti singura. Veniţi, să vă deschid uşa.

— Nu, intrăm pe fereastră. E mai bine aşa.

Au trecut peste pervazul ferestrei şi au fost, în sfârşit, la adăpost.

Nathalie l-a prezentat pe Markus bunicii sale. Aceasta i-a pipăit chipul cu palmele, apoi s-a întors spre nepoată şi a spus: „Pare drăguţ”. Atunci Markus a zâmbit larg ca pentru a confirma: „Da, este adevărat, sunt drăguţ.”

— Cred că şi eu am cunoscut un Markus, de mult. Sau poate că era un Paulus... ori un

Charlus… în fine, se termina în *us…* dar nu-mi amintesc prea bine…

A urmat o tăcere stânjenitoare. Oare ce înţelegea ea prin „am cunoscut”? Nathalie s-a lipit de bunica ei zâmbind. Privindu-le, Markus şi-o putea imagina pe Nathalie fetiţă. Anii ’80 erau aici, alături de ei. După o vreme a întrebat:

— Unde ne vom spăla pe mâini?

— A, da. Vino cu mine.

L-a luat de mâna murdară de noroi şi l-a condus rapid spre baie.

Da, asta era acel ceva de fetiţă la care se gândea Markus. Felul în care alerga. Trăind minutul următor înaintea celui prezent. Ceva neastâmpărat. Acum se aflau în faţa a două chiuvete, unul lângă celălalt. În timp ce se spălau îşi zâmbeau cam tâmp. Erau clăbuci, mulţi, dar nu conţineau nostalgie. „Este cea mai frumoasă spălare a mâinilor din viaţa mea”, a gândit Markus.

Trebuiau să se schimbe. Pentru Nathalie era simplu. Îşi avea lucrurile în camera ei.

— Nu ai haine de schimb? l-a întrebat Madeleine pe Markus.

— Nu. Am plecat pur şi simplu.

— Pe nepusă masă?

— Da, chiar aşa, pe nepusă masă.

Nathalie găsea că amândoi erau fericiţi să fi folosit această expresie „pe nepusă masă”. Păreau inflamaţi de ideea nepremeditării. Bunica i-a

propus lui Markus să caute în dulapul soţului ei. L-a condus până în capătul unui culoar şi l-a lăsat singur să aleagă ce dorea. Câteva minute mai târziu a revenit îmbrăcat într-un costum jumătate bej, jumătate o culoare necunoscută. Gulerul cămăşii era atât de larg încât gâtul lui părea că se înecă. Această deghizare nepotrivită nu îi răpea nicicum buna dispoziţie. Părea fericit să apară îmbrăcat astfel şi gândea: „Curg de pe mine, dar mă simt bine”. Nathalie a izbucnit într-un hohot de râs cu lacrimi. Lacrimi de râs s-au prelins pe obrajii ei pe care se uscaseră lacrimile durerii. Madeleine s-a apropiat de el, însă părea că se îndreaptă către costum, nu către cel care îl purta. În spatele fiecărei cute se regăseau amintirile unei vieţi. Pentru un moment a rămas încremenită lângă invitatul său surpriză.

111

Bunicile, poate pentru că ştiu ce înseamnă războiul, au întotdeauna ce să le pună pe masă nepoatelor care vin pe la ele, seara târziu, cu suedezi.

— Sper că nu aţi mâncat. Am făcut supă.

— A, da? Ce fel de supă? a întrebat Markus.

— E supa de vineri. Nu pot să vă explic. Azi e vineri, deci e supa de vineri.

— E o supă fără cravată, a conchis Markus.

Atunci Nathalie s-a apropiat de ea:

— Ştii, buni, lui i se întâmplă să spună lucruri bizare. Nu trebuie să-ţi faci griji.

— A, ştii, nu mi s-a mai întâmplat să-mi fac

griji din 1945. Nicio problemă. Haideţi la masă.

Madeleine era foarte vioaie. Era o adevărată discrepanţă între energia pe care o folosea ca să pregătească cina şi imaginea femeii bătrâne din faţa căminului în care ardea focul. Această vizită îi dădea poftă de mişcare. Se învârtea în bucătărie şi nu voia să fie ajutată. Nathalie şi Markus erau înduioşaţi de această precipitare a mişcărilor ei. Acum totul părea atât de departe. Parisul, firma, dosarele. Şi timpul se mărunţea: începutul după-amiezii de la birou era o amintire în alb şi negru. Doar denumirea supei „de vineri” le mai permitea să rămână ancoraţi în realitatea zilelor.

Cina decurgea cu simplitate. În linişte. La bunici, fericirea minunată de a-şi revedea nepoţii nu este însoţită în mod obligatoriu de lungi tirade. Fiecare îl întreabă pe celălalt ce mai face şi pe urmă, foarte repede, ne odihnim în plăcerea de a fi împreună. După cină, Nathalie şi-a ajutat bunica să spele vasele. Şi se întreba: oare de ce am uitat cât de duios este să fii aici? De parcă toate bucuriile recente fuseseră condamnate la amnezie. Acum ştia că avea puterea să o ţină minte pe aceasta.

Markus fuma un trabuc în salon. El, care abia rezista după o ţigară, a vrut să-i facă pe plac lui Madeleine. „Adoră bărbaţii care fumează trabuc după cină. Nu încerca să înţelegi. Fă-i plăcerea, atât”, îi şoptise Nathalie în clipa în care se pregătea să răspundă invitaţiei de a fuma.

Mărturisise atunci că avea o poftă teribilă de un trabuc, exagerând destul de stângaci entuziasmul său, însă Madeleine nu simţise aici decât pasiunea. Astfel, Markus o făcea pe patronul venit într-o casă normandă. L-a surprins un lucru: nu-l durea capul. Mai rău, începea să aprecieze gustul trabucului. Virilitatea se instala în el, abia mirată că se află acolo. Încerca sentimentul paradoxal de a îmbrăţişa pătimaş viaţa prin vălătuci efemeri. Prin acest trabuc devenea Markus Magnificul.

Madeleine era fericită să o vadă zâmbind pe nepoata ei. Plânsese atât de mult când a murit François: nu trecea o zi fără să se gândească la moartea lui. Madeleine trecuse prin multe suferinţe în viaţa sa, dar aceasta fusese cea mai violentă. Ştia că trebuie să mergi înainte, că viaţa însemna să trăieşti. De aceea momentul îi aducea o profundă uşurare. Ca să nu strice nimic, simţea, instinctiv, o adevărată simpatie faţă de suedezi.

— E un om bun.

— A, da, cum ţi-ai dat seama?

— Aşa simt. Instinctiv. Are suflet bun.

Nathalie şi-a mai sărutat încă o dată bunica. Era vremea să meargă la culcare. Markus a stins trabucul spunându-i lui Madeleine: somnul este un drum care duce la supa de mâine.

Madeleine dormea la parter, căci urcatul scărilor devenise foarte obositor pentru ea. Celelalte camere se găseau la etaj. Nathalie l-a privit pe Markus: „În felul acesta nu ne va

deranja”. Afirmaţia ei putea însemna orice, aluzie sexuală sau simplă informaţie pragmatică: mâine-dimineaţă vom putea dormi liniştiţi. Markus nu voia să se gândească la asta. Se va culca, da sau nu, cu ea? O dorea foarte mult, dar a înţeles că trebuie să urce scările fără să-şi frământe mintea cu aşa ceva. Odată ajuns la etaj, a fost din nou surprins de îngustimea locului. După drumul făcut cu maşina, după cel urmat pentru a da ocol casei, era pentru a treia oară când se simţea prins într-un spaţiu îngust. Pe acest culoar îngust existau numeroase uşi şi tot atâtea camere. Nathalie a făcut un dus-întors fără să spună o vorbă. Nu exista curent electric la etaj. A aprins două lumânări care se aflau pe o măsuţă. Faţa ei era portocalie, mai degrabă răsărit decât apus de soare. Nathalie ezita, ezita cu adevărat. Ştia că ea trebuie să decidă. A privit fix lumina lumânărilor. Apoi a deschis o uşă.

112

Charles a închis uşa. Se găsea într-o a doua stare şi ar fi putut crea o a treia, într-atât se simţea departe de trupul său. Îl durea faţa din pricina loviturilor primite în decursul zilei. Ştia bine că fusese jalnic şi că risca enorm dacă se ducea vestea la nivel înalt, în Suedia, că a vrut să mute un angajat din motive personale. Da, bine, erau puţine şanse ca lucrul acesta să se afle. Era convins că nu vor reveni. Fuga lor avea gustul definitivului. Şi, cu siguranţă, asta îl durea cel mai mult. Să nu o vadă pe Nathalie. Totul era din vina

lui. Acţionase nebuneşte şi se ura pentru asta. Voia doar să o mai vadă încă o dată, să încerce să obţină iertarea, să încerce să se smulgă din patetism. Voia să găsească, în sfârşit, cuvintele pe care le căutase atât. Să trăiască într-o lume a amneziei afective în care o mai putea întâlni pentru prima oară.

Acum mergea prin salon. Şi, cu imaginea netulburată a soţiei sale pe dinaintea ochilor, s-a plasat în spatele acesteia. Scena aceasta de seară era un muzeu cu un singur tablou.

— Eşti bine? a şoptit el.

— Da, sunt bine. Şi tu?

— Nu eşti neliniştită?

— De ce?

— Pentru noaptea asta.

— Păi… ce s-a întâmplat în noaptea asta?

Laurence nici măcar nu întorsese capul. Charles se adresase gâtului soţiei sale. Tocmai înţelesese că nu observase că el lipsise în noaptea precedentă. Că între el şi nimic nu exista nicio diferenţă. Era ceva abisal. A vrut să o plesnească: pentru a echilibra contul agresiunilor din acea zi. Să-i dea măcar o palmă din cele pe care le primise, dar pentru o clipă mâna i-a rămas suspendată în aer. A început să o privească. Mâna era acolo, singură, în aer. Şi-a dat brusc seama că nu mai putea suporta să-i lipsească iubirea, să se sufoce într-o lume pustiită. Nimeni nu îl strângea niciodată în braţe, nimeni nu îi arăta niciodată un mărunt semn de afecţiune. De ce i se întâmplau

toate acestea? Uitase de existenţa duioşiei. Fusese exclus din delicateţe.

Mâna a coborât lent şi s-a aşezat pe părul soţiei sale. A fost emoţionat, cu adevărat emoţionat, fără să ştie de unde provenea o asemenea emoţie. Şi-a spus că soţia lui avea un păr frumos. Poate acesta era motivul. Pe sutele de cărări ale pielii sale putea simţi vestigiile sărutărilor trecute. Amintirile pasiunii sale. Voia să facă din ceafa soţiei sale punctul de plecare al cuceririi totale a corpului ei. A ocolit canapeaua şi s-a oprit în faţa lui Laurence. A îngenuncheat şi a încercat să o sărute.

— Ce faci? a întrebat ea cu voce moale.

— Te doresc.

— Acum?

— Da, acum.

— Mă iei pe nepregătite.

— Şi ce? trebuie să solicit o întâlnire ca să te sărut?

— Nu… prostuţule.

— Ştii ce ar fi bine?

— Nu?

— Să mergem la Veneţia. Da, am să fac aranjamentele… să plecăm în weekend… doar noi doi… ne-ar face bine…

— …Ştii că sufăr de rău de mare.

— Şi ce? Nu-i nimic… o să mergem la Veneţia cu avionul.

— Îţi spun asta în legătură cu gondolele. Ar fi

păcat dacă nu ne-am plimba cu gondola. Nu crezi?

113

Din gândirea unui al doilea filosof polonez

Numai lumânările cunosc secretul agoniei.

114

Nathalie a intrat în camera unde obişnuia să doarmă. Înainta la lumina lumânărilor, dar ar fi putut foarte bine să meargă pe întuneric, într-atât de bine cunoştea toate colţurile încăperii. Îl ghida pe Markus care o urma ţinând-o de şolduri. Era cel mai luminos întuneric. Îi era teamă ca fericirea lui, devenind atât de intensă, să-l lipsească de orice reacţie. Deseori un exces de excitare paralizează. Trebuia pur şi simplu să se lase dus de fiecare secundă. De fiecare respiraţie care valora cât o lume. Nathalie a pus lumânările pe noptieră. În mişcarea emoţionantă a umbrelor, s-au regăsit faţă în faţă.

Şi-a pus capul pe umărul lui, iar el i-a mângâiat părul. Ar fi putut să rămână aşa la nesfârşit. Într-adevăr trăiau o poveste incredibilă. Dar era atât de frig. Era şi frigul absenţei; nimeni nu mai intra aici. Părea un loc care trebuia recucerit, în care amintirii deja insinuate trebuia să i se adauge o alta. S-au întins sub pături. Markus îi mângâia părul lui Nathalie. Îi plăcea atât de mult, ar fi vrut să-l cunoască fir cu fir, să le

afle povestea şi ceea ce gândesc. Voia să plece în călătorie cu părul ei. Lui Nathalie îi făcea bine delicateţea acestui bărbat care avea grijă să nu bruscheze situaţia. Totuşi avea iniţiativa. O dezbrăca şi inima îi bătea cu o putere incredibilă.

Acum era goală, strâns lipită de el. Emoţia era atât de intensă, încât mişcările erau încetinite. O lentoare care echivala, aproape, cu un recul. Se lăsa măcinat de teama imensă, devenea un clocot. Lui Nathalie îi plăceau aceste momente în care el era stângaci, ezitant. Înţelegea că îşi dorise mai mult ca oricând să regăsească bărbatul printr-unul care să nu fie neapărat foarte obişnuit cu femeile. Ca ei să redescopere împreună modul de folosire al tandreţei. Era ceva foarte reconfortant în a fi cu el. Putea fi o dovadă de orgoliu sau de superficialitate, dar i se părea că acest bărbat va fi veşnic fericit să fie împreună cu ea. Avea sentimentul că vor fi un cuplu extrem de stabil. Că nimic rău nu se va putea întâmpla. Că ecuaţia lor fizică era un antidot pentru moarte. Toate acestea îi veneau în minte fragmentar, fără să fie foarte sigură. Simţea doar că este momentul şi că trupul hotărăşte întotdeauna. Acum era deasupra ei. Şi Nathalie s-a agăţat de el.

Lacrimile i se prelingeau de-a lungul tâmplelor. El i-a sărutat lacrimile.

Şi din sărutul lui au izvorât alte lacrimi, lacrimile lui de data aceasta.

Începutul capitolului şapte din Şotronul de Julio Cortázar, *carte citită de Nathalie la începutul acestui roman.*

„Îţi ating buzele, îţi ating cu degetul buzele, îţi desenez gura ca şi cum s-ar crea sub atingerea mâinii mele, ca şi cum s-ar întredeschide pentru prima oară, şi mi-e de ajuns să închid ochii ca să stric totul şi să iau totul de la capăt, de fiecare dată plăsmuiesc gura pe care o doresc, gura pe care mâna mea o alege şi care îţi desenează chipul, o gură, una deosebită de altele, aleasă de mine cu suverană libertate ca să o desenez cu mâna mea pe chipul tău şi care, printr-o întâmplare pe care nu caut să o înţeleg, coincide întocmai cu gura ta care zâmbeşte sub gura pe care mâna mea ţi-o desenează.”

116

Se luminase deja. Ai fi putut crede că noaptea nici nu existase. Nathalie şi Markus alternaseră momentele de trezire şi de somn, amestecând astfel graniţele dintre vis şi realitate.

— Aş vrea să mergem în grădină, a spus Nathalie.

— Acum?

— Da, ai să vezi. Când eram mică mergeam în grădină dimineaţa. E o atmosferă stranie în zori.

S-au trezit rapid şi s-au îmbrăcat încet 18. Privindu-se, descoperindu-se în lumina rece. Era simplu. Au coborât fără să facă zgomot ca să nu o trezească pe Madeleine. Precauţie inutilă fiindcă

Madeleine aproape că nu dormea când avea pe cineva în vizită. Dar nu-i va deranja. Ştia că Nathalie prefera calmul dimineţilor (fiecare cu tabieturile sale). La orice vârstă, de fiecare dată când venea aici, mergea să se aşeze pe bancă de îndată ce se dădea jos din pat. Au ajuns afară. Nathalie s-a oprit ca să observe fiecare detaliu. Viaţa îşi putea urma cursul ei, viaţa putea fi distrusă, dar aici nu se clintea nimic: era sfera imuabilului.

S-au aşezat. Între ei exista acea reală încântare, a plăcerii fizice. Ceva ce ţinea de fantasticul poveştilor, clipe furate perfecţiunii. Minute pe care ţi le gravezi în memorie în chiar clipa în care le trăieşti. Secunde care alcătuiesc viitoarea noastră nostalgie. „Mă simt atât de bine”, a şoptit Nathalie, iar Markus a fost într-adevăr fericit. Nathalie s-a ridicat. A privit-o mergând, trecând prin dreptul florilor şi al copacilor. A mers, s-a întors, a plecat iar, de câteva ori, lent, o blândă reverie, atingând tot ceea ce îi era la îndemână. Legătura ei cu natura era aici extrem de intimă. Apoi s-a oprit. Foarte aproape de un copac.

— Când mă jucam de-a v-aţi ascunselea cu verii mei, trebuia să ne punem la acest copac pentru a număra. Mult. Până la 117.

— De ce până la 117?

— Nu ştiu! Am stabilit pur şi simplu această cifră.

— Vrei să ne jucăm? a propus Markus.

Nathalie a zâmbit. Adora să i se propună să se joace. S-a îndreptat spre copac, a închis ochii şi a început să numere. Markus a pornit în căutarea unei ascunzători bune. O ambiţie zadarnică: era fieful lui Nathalie. Era limpede că ştia cele mai bune locuri. Tot căutând s-a gândit la toate cotloanele pe unde se ascunsese deja. Mergea de-a lungul vârstelor lui Nathalie. La şapte ani evident că s-a ascuns îndărătul acelui copac. La doisprezece ani, în mod necesar în spatele acelui tufiş. Adolescentă fiind, respinsese jocurile copilăriei şi trecuse pe lângă muri bombănind. Iar vara următoare se aşezase pe bancă, tânără femeie, visătoare şi poetă, cu o speranţă romantică în inimă. Viaţa ei de femeie tânără lăsase numeroase urme în mai multe locuri şi, poate, chiar făcuse amor printre aceste flori? François alergase după ea, să-i smulgă cămaşa de noapte, fără să facă prea mult zgomot ca să nu-i trezească pe bunici, urmele unei curse dezlănţuite şi tăcute prin grădină. Apoi o prinsese. Încercase să se zbată, fără să fie prea convingătoare. Întorsese deodată capul visând la săruturile lui. Se rostogoliseră şi pe urmă s-a trezit singură. Unde era François? Se ascundea pe undeva? Nu mai era aici. Nu va mai fi niciodată aici. În acel loc nu mai creştea iarba. Nathalie o smulsese pe toată de furie. Aici, rămăsese într-o stare de apatie ore în şir, iar încercările bunicii sale de a o convinge să intre în casă nu modificaseră cu nimic situaţia. Markus, îndreptându-se chiar spre acel loc, îi călca în picioare durerea. Trecea prin lacrimile iubirii sale. Şi totodată căuta ascunzătoarea spre

care Nathalie se va îndrepta mai târziu. Cumva, pe sărite, era emoţionant să-ţi închipui femeia în vârstă care va fi.

Astfel Markus a găsit un loc în care să se ascundă chiar în inima acestor ipostaze ale lui Nathalie. S-a făcut cât mai mic cu putinţă. Lucru ciudat pentru ziua aceea în care se simţea mai înalt ca niciodată. Peste tot în trupul lui se trezeau pulsiunile imensităţii. Odată ajuns, a zâmbit. Era fericit să o aştepte, atât de fericit să aştepte ca ea să-l descopere.

117

Nathalie a deschis ochii.

SFÂRŞIT

Note

1 – Există adesea o tendinţă clară pentru nostalgie la cele care au prenumele de Nathalie.

2 – Indice stabilit de companiile naţionale ale agenţiilor de schimb pe baza a patruzeci de titluri cotate la Bursa din Paris (n. tr.).

3 – *Here, There and Everywhere* (1966).

4 – Pâine sau chifle prăjite, specialitate culinară suedeză (n. tr.).

5 – De când îşi preluase noile atribuţii, îşi

cumpărase trei perechi de pantofi.

6 – Desigur, poţi să te naşti la Uppsala şi să ajungi Ingmar Bergman. Acestea fiind spuse, filmografia lui poate ajuta la a-ţi imagina tonalitatea acestui oraş.

7 – E.M. Cioran, *Silogismele amărăciunii,* Editura Humanitas, Bucureşti, 2002, trad.: Nicolae Bârna, p. 72 (n. tr

8 – E bizar să te cheme Alice şi să te găseşti în asemenea seri pentru a întâlni un bărbat. În general, cele cu prenumele de Alice, întâlnesc lesne bărbaţi.

9 – E ciudat să te cheme Alice şi să lucrezi într-o farmacie. În general, cele cu prenumele Alice lucrează în librării sau în agenţii de voiaj.

10 – Ajunşi aici ne putem întreba: prenumele ei chiar era Alice?

11 – Joc de cuvinte bazat pe omofonia dintre bomboanele Pez şi *pèze* = biştari, în limba franceză (n. tr.).

12 – Nu există locuri pentru picioare scurte.

13 – În cele din urmă ne putem întreba dacă hazardul există cu adevărat. Poate că toate

persoanele pe care le întâlnim în jurul nostru vin spre noi cu speranţa de a ne întâlni. Regândind acest lucru, este adevărat că ele abia dacă lasă impresia că mai respiră.

14 – Nu am putut să obţinem detalii cu privire la compoziţia exactă a supei.

15 – Agenţia Naţională pentru Ocuparea Forţei de Muncă (n. tr.).

16 – Asociaţia Naţională a Directorilor de Resurse Umane.

17 – Tema pentru marţi, 13 ianuarie 2009: „Recunoaşterea într-o perioadă de criză: prioritate individuală sau colectivă?”, durata: 18:30 – 20:30, ANDRU, str. Miromesnil, nr. 91, 75 008, Paris.

18 – Sau poate a fost invers.